

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_200654

UNIVERSAL
LIBRARY

OSMANIA UNIVERSITY LIBRARY

Call No. **K81/K46R** Accession No. **K2958**

Author **కేశవ రాయ . (పి.న.)**

Title **రాసామయ**

This book should be returned on or before the date
last marked below

ರ ಸ ಮು ಪಿ

ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಕವಿತಾಸಂಗ್ರಹ)

ಕವಿಗಳು

ಪಾಟೀಲ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ
ಕುಮಾರ ವೆಂಕಣ್ಣ
ಎಸ್. ಅನಂತನಾರಾಯಣ
ಕಾವ್ಯಾನಂದ
ಅರ್ಚಿಕ ವೆಂಕಟೇಶ
ದೇಸಾಯಿ ದತ್ತಮೂರ್ತಿ
ಬಿ. ಜಿ. ಭಟ್ಟ

ಅ ಸೋಗಾಲ
ಬಿ. ಬಿ. ಜೋಗಲೇಕರ
ಕೆ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ
ಈಶ್ವರ ಸಣಕಲ್ಲ
ಡಿ. ಎಸ್. ಕರ್ಕಿ
ಎಸ್. ಬಿ. ಇಂಚಲ
ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ

ಸಂಪಾದಕ

ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ

ಅಧ್ಯಕ್ಷ "ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರ ಸಂಘ"

ಬೆಂಗಳೂರು ಶಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರ ಸಂಘ, ಬೆಂಗಳೂರು

ನುತ್ತು

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಂದಿರ, ಧಾರವಾಡ

(ಕವಿತೆಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕುಗಳೂ ಕವಿಗಳಿಗೇ ಸೇರಿವೆ)

ಬೆಂಗಳೂರಿನ

ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರ ಸಂಘದ ಪ್ರಕಟನೆಗಳು

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕ : ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ

೧. ಭಾರತ ಶಕ್ತಿ : ಕುಮಾರ ವೆಂಕಣ್ಣ
೨. ನನ್ನನ್ನು ನಾನೇ ಕಂಡೆ : ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ
೩. ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಸಂ. ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ
೪. ತಲೆಹರಟೆ : ನಾಡಿಗೇರ ಕೃಷ್ಣರಾಯ
೫. ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಗಾರ್ಕಿ : ಸಂ. ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ
೬. ರಸಯುಷಿ (ಕವಿತೆ) : ಸಂ. ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ
* ೭. ರಷ್ಯಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇತಿಹಾಸ : ತಿ. ತಾ. ಶರ್ಮನ್
* ೮. ದುರಂತ ಚಿತ್ರಗಳು (ಕತೆ) : ಅರ್ಚಿಕ ವೆಂಕಟೇಶ
* ೯. ಗಾರ್ಕಿಯ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ : ಎ. ರಾಷ್ಟ್ರೀನ್
* ೧೦. ತಾಯಿಮಣ್ಣು (ಕಾದಂಬರಿ) : ತ. ರಾ. ಸುಬ್ಬರಾಯ
* ೧೧. ದೀನಪ್ಪನ ಕೂಲಿ (,) : ಕುಮಾರ ವೆಂಕಣ್ಣ
* ೧೨. ಛೂಳು-ಹೊಗೆ (,) : ಕೆ. ನಾಗೇಶರಾಯ

ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತವೆ.

ಮುದ್ರಕರು
ಎಚ್. ಎಲ್. ಪ್ರಸಾದ್,
ಟೂಲ್ ಪ್ರೆಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ

ಮುನ್ನುಡಿ

ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದ ಬೆಳೆ ಕಾಲು ಶತಮಾನದ್ದು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಚಂಪೂ ಶೈಲಿಯ ಶೃಂಗಲಯವನ್ನು ಕಳಚಿ ನಿಂತ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಪಟ್ಟದಿಯೂ ಕಾಲಾನುಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ಶೃಂಗಲಯವಾಗುತ್ತ ಬಂತು. ಅದನ್ನು ಕಳಚಿ ಕನ್ನಡ ಜನತೆಯ ಭಂದಸ್ಸಾದ ಪ್ರಪದಿಯನ್ನು ಸರ್ವಜ್ಞ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹರಡಿದ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯ ಭಾರತವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬೇರುಬಿಟ್ಟು ತರುಣದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ನಿಂತು ಹೋಯಿತು. ಆದರೆ ಈ ಶತಮಾನದಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಪಡುವಣ ಕಡೆಯ ಬೆಳಕು ಕಂಡು ಬಂದಿತು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವಿಗಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಭಂದಸ್ಸು, ಅವರ ನೂತನ ವಿಚಾರಸಾಹಿತಿ, ಜನಮನವನ್ನು ಎತ್ತಿತ್ತೋರಿಸುವ ಅವರ ಮನೋಭಾವ ಕನ್ನಡಿಗರ ಕಣ್ಮನಗಳನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿಯಿತು. ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಇನಿವಣ್ಣುಗಳನ್ನಾಯ್ದು ದಿವ್ಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಸಿದರು. ಒಂದು ಕಡೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಗ್ರೀಕ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ವಿವಿಧ ವೈಖರಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಂಡು, ಕನ್ನಡವನ್ನು ನವನವೋನ್ಮೇಷ ಶಾಲಿನಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಯತ್ನ; ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕನ್ನಡಿಗರ ಬಾಳನ್ನೇ ಎತ್ತಿಹಿಡಿದು ಅವು ತೋರುವ ಸುಪ್ತಲೀಲಾ ವಿಲಾಸದ ವೈಖರಿಯನ್ನು ಜನತೆಗೆ ತೋರಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಯತ್ನ - ಹೀಗೆ ಎರಡು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಬೆಳೆಯಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಶ್ರೀಗಳಾದ ಮಾಸ್ತಿ, ಬೇಂದ್ರೆ, ಪುಟ್ಟಪ್ಪ, ವಿ.ಸೀ, ಸಾಲಿ, ಶಂಕರಭಟ್ಟ, ಅಮರ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟರು. ಕಾವ್ಯದ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡಿಗರ ಜೀವನವಿಕಾಸವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರಾಗಲೇ ಜನತೆಯ ಭಾಷೆ, ಭಾವನೆ, ಭಂದಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಮುದ್ರೆಯನ್ನೊತ್ತಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ ರಾಜರತ್ನಂ ಅವರು ತಮ್ಮ ಎಂಡಕುಡುಕನ ಪದ್ಯಗಳಿಂದ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಜೀವನಸಾಮಾನ್ಯವನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟರು. ಕವಿಗಳು ಜನತೆಯನ್ನು ಬೆಳಗಿಸತೊಡಗಿದಾಗ ಅವರನ್ನು ಬೆಳಗಿಸುವ ಸಾಹಿತ್ಯಸಾಧನ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಶ್ರೀ ಡಿ. ವಿ. ಗುಂಡಪ್ಪ

ನವರು ' ಕವಿಗಳ ಕವಿ ' ಯಾಗಿ ಪ್ರಗಲ್ಭ ಕಾವ್ಯಧಾಟಿಯನ್ನಾರಂಭಿಸಿದರು. ಜೀವನ ಪೃಥಕ್ಪರಣ ಸಂಸ್ಕರಣಗಳನ್ನೇ ಗುರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ವಿಚಾರ ವೈಭವವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿ ಶ್ರೀ ಗುಂಡಪ್ಪನವರು ಈಚೆಗೆ 'ಮಂಕುತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗ ' ವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನರಕವಿಗಳೊಂದಿಗೆ ನರಕವಿಗಳೂ ಹೇರಳವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಮುತ್ತಿದರು. ಕಾವ್ಯ ಬರೆಯುವುದು ಸುಲಭವೆಂದೋ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಶ್ರಮ, ನಿಷ್ಠೆ, ಚಿತ್ತೈಕಾಗ್ರತೆ ಬೇಕಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಕನ್ನಡ ಬರೆಯಬಲ್ಲ ಅನೇಕರು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ, ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹೊಸದು, ' ಪರಸ್ಪತಿಯ ಗೋಚಾರಿಯು ' ಕವಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಕಾವ್ಯದ ಈ ಅತಿವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ಸುಭಗವಾದ ಗದ್ಯಶೈಲಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ತಗುಲಿತು. ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತಿಗಳಾಗುವ ಕುರುಹು ಕೋರಿದ ಕಿರಿಯರನ್ನೇಕರು ಕವಿತೆ ಬರೆಯುವ ಚಾಕಲ್ಯಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಜೀವನವನ್ನು ನಿರರ್ಥಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು.

ಸುಮಾರು ಒಂದು ದಶಕದ (೧೯೩೦-೪೦) ಕಾವ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ವಸ್ತುಗಳು: ಮೂಬಳ್ಳಿಗ, ವರ್ಣನೆ, ಅಪಕೃತ್ಯಂಕಾರ ವಿಲಾಸ, ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಕೊರಗು. ಜೀವನದ ಮುಂದೆ ಹಿರಿಯ ಗುರಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ನಾಡನರನ್ನು ಒಯ್ಯುವ ಸಬಲ ಮನೋಭಾವ, ಧೀಶಕ್ತಿಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾವ್ಯಗಳಿಂದ ಬೇಸತ್ತು ಕನ್ನಡಜನ ಕಾವ್ಯವೆಂದರೆ ಮುಖ ತಿರುಗಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಮತ್ತು ಗದ್ಯಶೈಲಿಯ ಪ್ರಚಂಡ ಪ್ರವಾಹ ಬಂದು ಕಾವ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತಡೆಹಾಕಿತೆಂದೂ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ.

ಈ ಘೋರ ಯುದ್ಧ ನಮ್ಮ ಜೀವನ, ವಿಚಾರ, ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ನಿಂತಿತು. ಬಾಳು ಒಂದು ಹೊರೆಯಾಗುತ್ತ ಬಂತು. ಇಂತಹ ರಾಕ್ಷಸೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಾಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರಾಣಬಿಡುವುದು ಬೇರೆಂದು ಸ್ವೀಘನ್ ಚೈತ್ರಗನಂತಹ ಸಿದ್ಧಸಾಹಿತಿಗಳು ಅತ್ಯದ್ಭುತ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೂ ಯುದ್ಧದ ಶಬ್ದ ತಗುಲಿತು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೆಡೂ ಕೂಳಿನ ಹಾಹಾಕಾರ, ಜನತೆಯನ್ನು ಸುಲಿದು ಪ್ರೇತ ಮಾಂಸದಿಂದ ಬೆಳೆದು ಬಲಿಷ್ಠವಾಗುತ್ತಿದ್ದ

ಬಂಡವಾಳಗಾರ ಹೀನವರ್ತನೆ, ಸರಕಾರದ ಅಕ್ಷಮ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯಲೋಪ ಕವಿಗಳ ಮುಂದೆಯೂ ರನ್ನ ಬೃಹದಾಕಾರವನ್ನು ತಾಳಿ ನಿಂತಿತು. ಈ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಕವಿ ನಿರುತ್ಸಾಹಿಯಾಗಿ, ರನ್ನ ಸೋಲನ್ನೊಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಘಟನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಾಗಬೇಕೆ-ಅಥವಾ-ತನ್ನ ಆತ್ಮಬಲದಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಧೈರ್ಯ, ಕೆಚ್ಚು, ದುಃಖೋಪಶಮನಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೇ? ಎಂಬ ಮಹಾ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತಿತು. ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ಹೇಳಿದ ಕವಿಗಳು ಏಕೋ ಏನೋ ಕೈಕಟ್ಟಿ ಕುಳಿತರು; ಇಲ್ಲ, ಅವ್ಯಕ್ತ ಅಧ್ಯಾತ್ಮವಾದದಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆತು ಸಾಧುಸಂತರು, ಯೋಗಿ ತ್ಯಾಗಿಗಳ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿದರು. 'ದೇವರು ಬರಬೇಕಾದರೂ ಬಡವನಿಗೆ ಅನ್ನದ ರೂಪಿಸಿಂದಲೇ ಬರಬೇಕು' ಎಂದು ಗಾಂಧಿಜಿಯವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಹಲಸರ ಕಿವಿ ಮೊಗಲಿಲ್ಲ. 'ಪೂಜನವನಿಗೆ ದೇವರಿಲ್ಲ' ಎಂದ ಸ್ವಾಮಿ ವಿನೋಬಾನಂದರ ಸಿಡಿಲ ನುಡಿ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಮರೆತುಹೋಯಿತು. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲಾರದ ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ಅದನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೇತ್ತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರಚನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗದ ಅಳುಕು ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ತಲೆಮೋರಿತು.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ವಿರಮುಖದ ಅಗತ್ಯವುಂಟಾಯಿತು. ಸಾಹಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬೆಳೆದುಬಂದಿದ್ದ ವೃಕ್ಷ ಈಗ ಸುನಿಶ್ಚಿತವಕ್ಕೆ ಅನಕಾರ ಕೊಡುವುದು ತಪ್ಪೆನಿಸಿತು. ಆದರೆ ಹಿಂದಿನ ಬಾಡು ಹಿಡಿದು ಅದು ಬೆಳೆಯುವ ಹಾಗರಲ್ಲ. ಹೊಸಬೆಳಕು, ಹೊಸನಿರೂಪಣೆ, ಹೊಸ ಚೈತನ್ಯ ಅವಕ್ಕೆ ಬೇಕೇ ಬೇಕಾಯಿತು. ೧೯೪೨ನೆಯ ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದುದು ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರ ಸಂಘ - ಬೆಂಗಳೂರು ಶಾಖೆ ಈ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿತು. ತನ್ನ ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರಕಟಣೆ 'ಭಾರತರಕ್ತಿ' ಯಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಆವಿಷ್ಕರಿಸಿ, ಒಂದು ಮೂಲದ ಪ್ರಪಂಚದವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಈ ಪ್ರಯತ್ನ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶ್ವರಮಾವದ್ದು. ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯ ತರುಣ ಕವಿಗಳ ಹೃದಯ ಏಣಿಯೇ "ರಸಮುಷಿ". ಹದಿನಾಲ್ಕು ಕವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹೃದಯವನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನ್ಯಾಯ ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಅಂಧಕಾರ, ಅಜ್ಞಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಬಿಡ್ಡನನ್ನು ಝಳಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಂಗಾಳ, ಕೇರಳ, ವಿಜಾಪುರಗಳಲ್ಲಿ ಅವ 'ಕೃತ್ರಿಮ

ಕ್ವಾಮ' ದ ಬಗ್ಗೆ ಜನಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ತಿಳಿವನ್ನು ನೀಡಿ 'ಅಂಜಬೇಡಿ-ಅಳುಕ ಬೇಡಿ-ನಾಳಿನ ಭಾರತ-ನಾಳಿನ ಜಗತ್ತು ನಿಮ್ಮದು-ನಾಳಿನ ವಸಂತಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಬರುವಿಗೆ ಇದು ನಾವು ಚೆಲ್ಲಿದ ಕಿರುಕ' ಎಂದು ಧೈರ್ಯ ಸ್ಥೈರ್ಯಗಳನ್ನು ತುಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಸವಜಗತ್ತಿನ ನಿರ್ಮಾದಕರಾದ ಮಾರ್ಕ್ಸ್, ಲೆನಿನ್, ಗಾಂಧಿ, ಅಪ್ಪನ್ ಸಿಂಕ್ಲರ್, ಇಕ್ಬಲ್, ರವೀಂದ್ರರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರವನ್ನು ನೆನೆದು ತಮ್ಮ ಭಕ್ತಿಯನ್ನರ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜೀವನದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಮಹದ್ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರು ಮನಸ್ಸಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಪದರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ, ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತಾಗ ಅವರ ಮೇಲೆ ಆಕ್ಷೇಪಗಳ ಸುರಿಮಳೆ ಯಾಯಿತು. ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಅಜ್ಞಾನಾಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸುವ ಜ್ಞಾನ, ಸೌಂದರ್ಯ ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾದರೂ ಎಷ್ಟು ಹಳೆಯದಾದರೂ ನಮಗೆ ಬೇಡವೆಂದರು. ಹಳೆಯದೆಂದರೆ ಇವರಿಗಾಗದು-ರಾಜನಾಯಕ ಮಹಾಭಾರತಗಳನ್ನು ಪ್ರಗತಿಶೀಲರು ತೆಗೆಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದರು ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳು. ಕ್ರೌಂಚ ಮಿಥ್ಯಾ ಭಂಗವನ್ನು ಕಂಡ ಮಹಾಕವಿಯ ಹೃದಯ ಝಲ್ಲೆನಿಸಿ, ಅವನ ಕಂಠ ಅನುಕಂಪದಿಂದ ಉಬ್ಬಿ ದುಃಖಾಶ್ರು ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ಪ್ರವಹಿಸಿ, ಸಾಂತೀಕರಣವೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯವಾಗಿ ಹರಿಯಿತು. ಕವಿ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ನೋಡಿ 'ನಾನು ಕವಿತಿ ಬರೆದಿಲ್ಲ(ಸ)' ಎಂದು ಅರ್ಪಣೆ ಮಾಡುವಂತಾಯಿತು. ಈ ಅನುಕಂಪ, ಭಾವನುನೇಶ ಯಾರಿಗೆ ಬೇಡ? ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬೇಡ? ಯಾವ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬೇಡ? ಇಂತಹ ಎಷ್ಟು ಸಾವಿರ ಮಾನವ ಕ್ರೌಂಚಗಳು ಇಂದು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ಬೇಡನ ಕೂರಂಭಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಘಾತವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ - ಎಷ್ಟು ಲಕ್ಷ ಪ್ರೇಮದ ಗೂಡುಗಳೆಂದು ಭಸ್ಮಿಭೂತವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ! ಒಬ್ಬ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಾನವನಿಗೆ ವಾಸರ, ಭಲ್ಲಾಕಗಳು ಕೂಡ ಜಗಜ್ಜೇತ ರುವಣನ ಮೇಲೆ ಕತ್ತಿಹಿರಿದು ನಿಂತ ಕಥೆಯನ್ನು ಮಹಾಕಾವ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಅಂದು ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಬರೆದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕನಾದ. ಇಂದು ಹೊಟ್ಟೆಗಾಗಿ, ಬಟ್ಟೆಗಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಮಾನಾಪಹಾರವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಜನ ತಾಯ್ತಂದೆಗಳು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಾಕಲಾರದೆ ವೃಥಾಚಾರ ಗೃಹಗಳಿಗೆ ಮಾರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂದಿನ

ಸ್ವರವೇಕೆ ಏಳುತ್ತಿಲ್ಲ? ರಾಜನಾಯಣ, ಭಾರತಗಳು ಅಂದಿನ ಕಥೆಗಳೆಲ್ಲ-
ಇಂದಿನ ಕಥೆಗಳೂ ಆಗಿವೆ. ಅಂದು ನಾವು ವಾಲ್ಮೀಕಿ ವ್ಯಾಸರಿಂದ ಕಂಡ
ರಾವಣ, ಕುಂಭಕರ್ಣ, ದುರ್ಯೋಧನ, ದುರ್ಮನನ ಎಲ್ಲ ಕಾಲಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿಗ
ಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ರಾವಣ, ದುರ್ಯೋಧನರ ನೀಚಬಾಲನೆ, ಕ್ರೌರ್ಯ, ಸ್ವಾರ್ಥ,
ರಾಜ್ಯದಾಹಗಳ ಪ್ರತೀಕಾರಗಳಿಗಾಗಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ವ್ಯಾಸರು ತಮ್ಮ ಲೇಖನ
ಬಿಡುಗಡೆನ್ನು ಹಿಡಿದಿತ್ತಿ ನಿಂತರು. ವಾಲ್ಮೀಕಿಯು ಹೆಸರು ಮೆರೆಸುವ ಇಂದಿನ
ಕವಿಗಳೆಲ್ಲ ಆ ಧೀರ ಮನೋಭಾವವನ್ನನುಸರಿಸು ? ಅಂದಿನ ರಾಮನ ಆದರ್ಶ
ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುವ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಇಂದಿನ ರಾಮ - ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಕಾಣ
ದಾದನೆ ? ಅಂದಿನ ನಚಿಕೇತನ ಆದರ್ಶದ ಕಡೆಗೆ ಕೈತೋರಿಸುವ ಕವಿಗಳಿಗೆ
ಇಂದಿನ ನಚಿಕೇತ - ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳದೇಕೆ ?

ಪ್ರಾಚೀನ ಪುರಾಣ - ಕಾವ್ಯಗಳು ಅಂದಿನ ಜೀವನದ ಕನ್ನಡಿಗಳು.
ಜೀವನವನ್ನು ತಿದ್ದುವುದಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವು ಮಾಡಿದ ಸೇವೆ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ.
ಆ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಪ್ರಗತೀಲಿರು ನುಡಿತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಳೆಯದನ್ನು ನೆನಪಿ
ಕೊಂಡು, ಅದರ ಗುಣಗಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಕೂಡುವುದು ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲದು, ಒಪ್ಪಿಗೆ
ಯಾಗದು. ಇಂದಿನ ರಾಮನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತ ಕುಳಿರೆ ಸಾಲದು. ಇಂದು
ನಾವು ಉಂ ಕೋಟಿ ಜನ ಹೇಗೆ ರಾಮ-ಕೃಷ್ಣರ ಅವತಾರಗಳಾಗಬಹುದು
ಎಂಬುದರ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ನಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಯ. ಪ್ರಗತೀಲಿರು ಅಜಿತರು,
ಆಶಾವಾದಿಗಳು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಕ್ರೌರ್ಯ, ಹಿಂಸೆ
ತಾಂಡವವಾಡಿದರೇನು, ಮಾನವಾಂತರ್ಗತವಾದ ಪ್ರೇಮ, ದಯೆ, ಕರುಣೆ,
ಅಹಿಂಸೆ ತನ್ನ ಪ್ರಭೆಯನ್ನು ಬೀರೇ ಬೀರುತ್ತದೆ. ನಿರಾಶೆಗೊಂಡು, ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ
ಜೀಸತ್ತು, ಬದುಕಿಗಿಂತ ಸಾವು ಮೇಲೆಂದು ಮನಗುಂದಿ, ಕಳೆಗುಂದಿ ಕುಳಿ
ತಿರುವ ನಾಡವರಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯ, ಆಸೆ, ಸತ್-ಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತುವುದು ನಮ್ಮ
ಆಡ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಕವಿ ನಾಡಗುರು; ಅವನ ಕಣ್ಣು ನಾಡಿನ ಕಣ್ಣು; ಅವ
ನಾತ್ಮ ಸರ್ವಭೂತಾತ್ಮ. ಕವಿಗೆ ಸ್ವಸ್ವರೂಪ ಜ್ಞಾನವಾಗಬೇಕು. ಲೋಕದ
ವೃತ್ತಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವನ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಅರಿವು ಮೊದಲು ಅವನಿಗೇ ಆಗ
ಬೇಕು. ಜೀವನದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು, ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅವನು ಗಂಡೆದಿ

ಯಿಂದ ಎದುರಿಸಿ ಅಜ್ಞೇಯನಾಗಬೇಕು. ಇದು ಪ್ರಗತಿಶೀಲರ ನೋಟ-
ಗುರಿ.

ಬಾಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು, ಬದುಕಿಸಬೇಕು. ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ಬಂದ
ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು, ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಭಾರತೀಯರು - ಕನ್ನಡಿ
ಗರು ಮನುಷ್ಯರೆಂತೆ ಬಾಳಬೇಕು. ಈ 'ಉಸಿರಾಡುವ ಜೀವಿ' ಪರಿಸ್ಥಿತಿ
ಹೋಗಬೇಕು. ಕವಿ ಬಾಳ ಮೊದಲಿಗ, ಅವನ ಹಿರಿಯ ಜೀವನದ ಹೊನ್ನ
ನುಡಿಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿಶ್ವಾಸವೂ ಪರಿಪೂರ್ಣವೂ ಆಗಬೇಕು.
ನಾಳಿನ-ನವಬಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತ ರನ್ನ ಯೋಗ್ಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿ
ಕೊಂಡು, ಜಗತ್-ಗುರುವಾಗಿ ಮೆರೆಯಬೇಕು. ಇದು ಪ್ರಗತಿಶೀಲರ
ಆದರ್ಶ.

ಈ ಕವಿತಾಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಕೊಟ್ಟ
ಎಲ್ಲಾ ಕವಿಗಳಿಗೂ ನಮ್ಮ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ಗೆ|| ಕುಮಾರ ವೆಂಕಣ್ಣ,
ಗೆ|| ಅರ್ಚಿಕ ವೆಂಕಟೇಶ ಎಲ್ಲ ಜಗಿಯಿಂದಲೂ ನೆರವು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.
ಅವರ ಸ್ನೇಹ, ಸೌಹಾರ್ದಗಳಿಂದಲೇ "ರಸಯುಕ್ತಿ" ರೂಪುಗೊಂಡುದು.
ಶ್ರೀ ತರಿಕೇರಿ ಶಿವಲಿಂಗಯ್ಯನವರು ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕಿಂತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಿರಿದೆಂದು
ಭಾವಿಸಿ ಪ್ರಕಾಶನದ ಹೊರೆ ಹೊತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂಪಾದಕ ಋಣಿ
ಯೆಂದು ಹೃದ್ರೂಪಕವಾಗಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತಾನೆ.

"ಆನ್ವ ಪೂರ್ಣ"

ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಪುರಂ,
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ

ಸಂಪಾದಕ.

ABOUT OURSELVES

Published by

All-India Progressive Writer's Association
BANGALORE BRANCH

and

Karnataka Sahithya Mandala
DHARWAR,

.. . . .

ALL-INDIA PROGRESSIVE WRITERS' ASSOCIATION

General Secretary

SAJJAD ZAHEER (Bombay)

Joint Secretaries

BISHNU DEY (Bengal)

K. A. ABBAS (Bombay)

Bangalore Branch

President

A. N. KRISHNA RAO

Hon. Secretaries

KUMAR VENKANNA

KRISHNA RAO NADGER

Publications of the Bangalore Branch

1. BHARATHA SAKTHI (Blank Verse Play) Kumar Venkanna
2. NANNANNU NANE KANDE (I saw Myself) A. N. Krishna Rao
3. PRAGATISILA SAHITYA (A Symposium) Ed : A. N. Krishna Rao
4. MAXIM GORKI (Commemoration Volume) Ed. A. N. Krishna Rao
5. THALEHARATE (Light Skits) Krishna Rao Nadger
6. RASA-RISHI (Anthology of Progressive Poetry, Ed :

A. N. Krishna Rao

In the Press

7. HISTORY OF RUSSIAN LITERATURE · T. T. SHARMAN
8. DURANTHA CHITRAGALU (Lives of the Working Class Folk) :
Archik Venkatesh
9. THAYI MANNU (A Rural Novel) : T. R. Subba Rao
10. SEENAPPANA COOLIE (Proletarian Novel) : Kumar Venkanna
11. LIFE OF MAXIM GORKI · Comrade A. Roskin
12. SMOKE AND DUST (Novel on Factory Life) . K. Nagesha Rao

"Annapurna" Visweswarpuram, Bangalore City,
SOUTH INDIA

ABOUT OURSELVES

The Progressive writers' movement established at Bangalore in November 1943 has faced many detractors and hostile critics who chose to employ gross misrepresentation of progressive ideology as their missile. Depending on incorrect data and refusing to be convinced our critics have incessantly campaigned against us. But what it is that we stand for? We reproduce two extracts - one from the aims and ideals of the Central organisation and another from a learned contribution by one of Kannada Literary leaders. Re-orientation of ideas, evaluation of accepted dogmas, vitalisation of our life through literature has been our aim. The two extracts amply support our ideology and it is for our critics to open their eyes and see how one of our foremost leaders of thought Prof. B. M. Srikantia had the imagination to visualise the new revolutionary literature that was in the making. "Revolutionise, revitalise and take literature to the people" is the dominant note of Prof. Srikantia and we have put into practice his precept.

The critics want to 'hang the dog giving him a bad name.' They accuse us of being communists.

P. W. A and
Communism

We, writers of Karnataka do not belong to any political party and we refuse to be dragged into the cobwebs of party politics. Much as we admire the Communists, for their sincerity, self-sacrifice and

resolute patriotism we do not owe any allegiance to them nor do we belong to their or any other political party. Politics and literature are two channels for mass - contact and mass education. Ours is the path of literature and we maintain a live-interest in all political happenings because literature is universal and knows no taboos.

Our attitude towards classicism and tradition is purely rational. Much as we admire our age-old tradition we feel they should be re-interpreted to suit modern requirements and to solve new problems. Our insular position has undergone revolutionary changes and feudalism, which we so warmly hugged and which was the guiding principle of several of our religious and literary movements in the past, has decayed and crumbled. Our life is being closely hemmed into the lives of millions of our fellow beings throughout the world. A new world-order is being created and we want India to be a willing and prominent partner of that Commonwealth. We are not warm about insular and communal literature and we resent literature being exploited to suit the taste of a decadent civilisation. It must be maintained in its pristine form and be the spring of life to one and all.

Religious literature which forms the bulk of our traditional output should also be remoulded. Religious Literature Only such literature as breeds good fellow - feeling, which is catholic, which is not vituperative and which

promotes universal brotherhood will be cherished by us. We should mercilessly remove the morass that has collected on our religious and secular literature and see that the mother plant does not decay or perish.

Trained by tradition our critics look askance at the new upsurge. They feel that we have come to destroy. It is true that we have
 Past and Present come to destroy filth and garbage
 and retain all that is beautiful and noble in our country's past. But we do not want to hang on to the past. The past cannot be re-established. Our life cannot go back to the Vedas, Koran or the Bible. Mill, Burke, Rousseau, Marx, Sun Yat Sen, Lenin, Nehru have opened new vistas of thought. The new world order requires new contributions in tune with the cultural growth of each country.

It is a matter of great relief for us to express that these two years of incessant work has brought
 The Future several leading Kannada intellectuals
 to see and appreciate our point of view. The President of the 'Twenty-ninth Kannada Sahitya Sammelan has given the right lead by asking writers to keep in close touch with the P.W.A. We are hopeful that ere-long writers in Karnataka will join us in greater numbers and help us to carve an indelible mark on the history of our times. We enjoin our compatriots to give up narrow - bickering and unite. We have to unite and present a formidable front to the several reactionary forces assiduously

undermining the noble destiny of our country. The Imperialist, the Fascist, the hoarder, the profiteer, the reactionary are our enemies and the enemies of the people. Let us fight them and their morbid communalism. Karnataka is torn asunder by its feudal monopolisers and communalists. Our politics has become a farce, our leadership a travesty and our social life an inane futility. The undying Karnataka should live, live as a compeer and it is for us the young to break the bonds of caste tyranny, feudal domination and aggressive capitalism and build a New Karnataka.

Let us recall the message of our beloved poet Rabindranath Tagore

"Come friend, flinch not, step down upon
the hard earth.

Do not gather dreams in the dusk
Storms are brewing in the sky, lightning
flashes are striking at our sleep

Come down to the common life.
The web of illusion is torn take shelter
within walls of rough stones "

"Rasa Rishi" the present collection, an anthology of Progressive poetry is the sixth of our publications.* Fourteen representative poets have been chosen and more than sixty verses included. Kumar Venkanna, journalist and prolific writer contributes delightful pen pictures

* Our other publications are "Bharathi Sakthi" by Kumar Venkanna; "Nannanu Nane Kande" by A.N. Krishna Rao; "Pragatisila Sahitya" Ed. A. N. Krishna Rao; "Thaleharate" by Nadgir Krishna Rao "Maxim Gorki commemoration Volume" Ed. A. N. Krishna Rao issued by the Bangalore Branch of the All India progressive writer's Association.

of proletarian life in South Canara. He reveals the poetry in the life of working-class people and the picturesque existence of hawkers. As a study of types and excursion into folk-music these poems are a distinct contribution. Venkanna, who dedicated his pen to the cause of famine-stricken Bengal also writes on Bengal and Kerala. Bengal's plight has drawn revolutionary poems from V. C. Bhatt, K. Channabasappa, Ananthanarayan and Inchal. Ananthanarayan, one of our able Marxist theoreticians, answers the charges levelled against the Progressives by the anonymous versifier "Kavimitra". He severely criticises the bourgeois mentality and asks Kavimitra and his ilk to close down their ivory towers and come down to the masses. He also contributes a fine tribute to that Great American friend of humanity, Upton Sinclair. Sinclair's ceaseless efforts to draw humanity from the dense Jungle of capitalistic exploitation has been eulogised. Tributary poems on Karl Marx, Lenin, Gandhi, Kasthuraba, fourteen makers of modern Kannada Literature have been contributed by Sogal, Archik Venkatesh and Desai Dattamoorthy. Archik has to his credit a fine poem on human suffering brimming with vitality and hope. Human suffering on the social scale has been picturised by Kavyananda who lashes furiously at our die-hard conservatism and ego. Desai Dattamoorthy makes an inroad into folk poetry and models some of his poems on peasant metres. And one could see the poet making spasmodic efforts to shake off

the frustration that engulfs him. Speaking of folk poetry, Jogalekar Panduranga Rao contributes delightful little verses in the peasant three line metre (Thripadi) masterly employed by one of our great poets Sarvajna Sanakal, Channabasappa, Inchal, Kirkee and Patil Putapa, a fine band of progressive writers from Belgaum add their quota of fine poems. These poets breathe a fresh vigour into Kannada poetry, a rare service indeed. The present Editor translates for the first time fifty-one verses by Omar Khayyam from his original Rubaiyyats. An earlier translation was by Shri D. V. Gundappa, a distinguished poet who based his work on the translations of Fitz-Gerald.

This rich sheaf garnered from various gardens of Karnataka is the first representative poetic anthology in Kannada*. It introduces the work of the younger band of poets and marks a land-mark in the evolution of Kannada radical thought.

A. N. KRISHNA RAO

*Editor "Rasa Rishi" and President,
All India Progressive Writers' Association
(Bangalore Branch)*

* For a comprehensive analysis of Kannada Poetry please refer to A. N. Krishna Rao's forthcoming book "KANNADA POETRY THEN AND NOW"—A P.W. A. Publication.

INDIAN PROGRESSIVE WRITERS' ASSOCIATION

Radical changes are taking place in Indian society. The spirit of reaction, however, though moribund and doomed to ultimate decay is still operative and is making desperate efforts to prolong itself

It is the duty of Indian writers to give expression to the changes taking place in Indian life and to assist the spirit of progress in the country.

Indian literature, since the breakdown of Classical culture, has had the fatal tendency to escape from the actualities of life. It has tried to find a refuge from reality in spiritualism and idealism. The result has been that it has become anaemic in body and mind and produced a rigid formalism and a banal and perverse ideology. Witness its mystical-devotional obsession, its furtive and sentimental attitude towards sex, its emotional exhibitionism and its almost total lack of rationality.

It is the object of our Association to rescue literature and other arts from the conservative classes in whose hands they have degenerated so long; to bring the arts into the closest touch with the people; and to make them the vital organs which will register the actualities of life, as well as lead us to the future we envisage.

While claiming to be the inheritors of the best traditions of Indian civilisation, we shall criticise, in all its aspects, the spirit of reaction in our country; and we shall foster through interpretative and creative work, (with both Indian and foreign

resources) everything that will lead our country to the new life for which it is striving. We believe that the new literature of India must deal with the basic problems of our existence today—the problems of hunger and poverty, social backwardness and political subjection,

All that drags us down to passivity, inaction and unreason we reject as reactionary.

All that arouses in us the critical spirit which examine institutions and customs in the light of reason, which helps us to act, to organise ourselves, to transform, we accept as progressive.

The aims and objects of the Association are as follows :—

- (1) To establish organisations of writers to correspond with the various linguistic zones of India ; to co-ordinate these organizations-by holding conferences and by publishing literature ; to establish a close connection between the Central and local organisations , and to co-operate with those literary organisations whose aims do not conflict with the basic aims of the Association.
- (2) To produce and to translate literature of a progressive nature and of a high technical efficiency, to fight cultural reaction ; and in this way to further the cause of Indian freedom and social regeneration.
- (3) To protect the interests of authors.
- (4) To fight for the right of free expression of thought and opinion.

—————:—————

TRENDS AND AIMS OF NEW KANNADA LITERATURE

Prof B M. Srikantha in a valuable article on "Kannada Resurgent" to Mysore Census Report Vol. xxiii (1941) writes :

"Half a century of Kannada resurgent has thrown up trends and aims, which may be summarised up as a sort of writer's creed.

1. Revolutionise, socialise, humanise.
2. Rouse the men, women and children for Kannada in a re-unified Karnataka.
3. Publish and study critically the old classics. Broadcast the really good things in them into the future.
4. Reorganise the standard language; purify, strengthen and discipline it. Make it a fit vehicle for modern and ancient knowledge, and for a new literature of power.
5. Absorb world - culture - "the best that has been said and thought and done in the world" - in the great literatures of East and West. Let there be in Karnataka a few specialists in each to bring in light from all quarters.
6. With regard to our own Indian heritage, sift the true from the false, the universal from the local and temporary, deepen and refine and popularise it, so that a free, united happy India may come into being and take her place among the nations.

7. Establish a living catholic taste. Experiment in freedom. Work out old things and new in a sympathetic imagination, to ennoble and enrich the human spirit. Steep yourself in life and the great masters. Remember "A good book is the precious life-blood of a master spirit"
8. No more meaningless conventions or flourishes for pedants. Write for the people, simply, sincerely, strongly. Give them the truth you see, fearless in the interpretation of life and frank in the faith needed for a life in God - in goodness, truth and beauty. Cultivate the garden of your fathers afresh for the fruits of the reborn spirit."

ಪ ರಿ ನ ಡಿ

	ಪುಟ
೧. ಮುನ್ನುಡಿ : ಸಂಪಾದಕ	... iii
೨. About Ourselves-- <i>Editor</i>	... xi
೩. Indian Progressive Writers' Association	... xvii
೪. Trends and Aims of New Kannada Literature -- <i>Prof B. M. Srikantia</i>	... xix
೫. ಪಾಟೀಲ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ : ಪ್ರಾರ್ಥನೆ	... ೧
೬. ಕುಮಾರ ವೆಂಕಣ್ಣ	
i ಅಲದ ಮರ	... ೨
ii ಕೋಳಿನೂರಿ	... ೪
iii ಕುಂಕುಮ	... ೫
iv ಕಲಾಯಿ	... ೬
v ಬೂಟು ಪಾಲೀಶ್	... ೭
vi ಜಂಬಿಲೀ	... ೮
vii ಬಳೆಗಾರನು ಬಂದ	... ೧೦
viii ಅರೆಂಜ್-ಬೊಂಬ್ಬಾ ದ್ರಾಕ್ಷಿ	... ೧೨
ix ಬೆಕ್ಕು	... ೧೩
x ವೇರಿ ಬ್ಯಾಲಿ	... ೧೪
xi ಒಂದೂವರೆ ಅಣೆ	... ೧೫
xii ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ	... ೧೬
xiii ಕೊಡ ತೆಗೆಯಲಿ ಕುಂಟೆ	... ೧೭
xiv ರೈತ ಹೆಣ್ಣು	... ೧೮
xv ದೋಣಿಯಾಳು	... ೨೦
xvi ನಾಗನ ಕಲ್ಲು	... ೨೧
xvii ಗಾರ್ದಬಾ	... ೨೨
xviii ಲೇಲೇಲಿ	... ೨೩
xix ಕೇರಳ	... ೨೫
xx ಬಂಗಾಳ	... ೨೮

೩. ಅನಂತನಾರಾಯಣ, ಎಸ್.

i	ವೈಭವಲಾಸ	೩೨
ii	ಸಿಂಹೇರನಿಗೆ	...	೩೬

೪. ಕಾವ್ಯಾನಂದ

i	ಕನ್ನಡದ ಬೆಳೆ	...	೪೦
ii	ಏಷ್ಯಾ		೪೨
iii	ಮಾನವ ಸಮಾಜ	..	೪೪

೫. ಅರ್ಚಿಕ ವೆಂಕಟೇಶ

i	ಗಾಂಧಿ	...	೪೮
ii	ಬಾ-ಅವರಿಗೆ	.	೪೮
iii	ಹಿ ! ಪರಾತ್ಪರ ಶಕ್ತಿಯೇ !	.	೪೯
iv	ಜನರು ಜನರ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ	೫೦
v	ಅದಕಂತ್ಯ ತನನ ಹಾಡೋಣ !	...	೫೦

೬. ದತ್ತಮೂರ್ತಿ ದೇಸಾಯಿ

i	ನನ್ನ ದೀಪಾವಳಿಯ ಹದಿನಾಲ್ಕು ದೀವಗಳು		೫೫
ii	ಕ್ರಾಂತಿ ಧೀರಾ	.	೫೮
iii	ನೀರೆ	.	೫೯
iv	ಶಿವನೇ ಬಲ್ಲ	೬೦
v	ಗುಟ್ಟು	..	೬೧
vi	ಬಾ ಒವರ್ಮಾ ಮೈ ಕೊಡವಿ	..	೬೩

೭. ವಿ. ಜಿ. ಭಟ್ಟ

i	ಬಂಗಾಲ	...	೬೫
ii	ನಮ್ಮವರು	...	೬೬
iii	ಬುಗ್ಗೆ	೬೮

೮. ಅ. ಮೋಗಾಲ

i	ಕಾರ್ಲ್ಸ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್	೭೦
ii	ಲೆನಿನ್	...	೭೨
iii	ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ್ ಹಮೂಂ	೭೪

೧೩. ಜೋಗಲೇಕರ ಪಾಂಡುರಂಗರಾಯ		
i ಮರ್ಮಜ್ಞನ ವಚನಗಳು	೭೫
೧೪. ಕೆ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ		
i ಇಕ್ಕುವಂ ನಮ್ಮೊಡಲ ಕೊಳ್ಳಿ	.	೮೦
ii ಎಚ್ಚರಿಕೆ	..	೮೩
iii ಓ ! ಏಳಿ ! ಎದ್ದೇಳಿ ! ಬನ್ನಿ ನೂಡುವ ಧಾಳಿ	...	೮೫
೧೫. ಈಶ್ವರ ಸಣಕಲ್ಲ		
i ಓ ತಾಯೆ, ಭೂದೇವಿ !	..	೮೮
೧೬. ಡಿ. ಎಸ್. ಕರ್ಕಿ		
i ಮೂಡಿ ಬಂದುದೆ ನೊಗಸು	...	೮೯
ii (ಬರಲಿರುವ) ಯುಗಾದಿ	೯೦
೧೭. ಎಸ್. ಡಿ. ಇಂಚಲ		
i ದುರ್ಭಾಗ್ಯ ಬಂಗಾಲ	೯೨
೧೮. ಉನುರನ್ನರುಬಾಯಿಯಾತ್	.	೯೪
೧೯. ಆ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ		
i ಉನುರನ್ನರುಬಾಯಿಯಾತ್	೯೬
೨೦. ಪಾಟೀಲ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ	.	
i ಕಾಲನಿಗೆ ಕಿವಿಮಾತು	೧೦೭
ii ಸಮರ್ಪಣ	೧೦೮
೨೧. ಕವಿಗಳ ಪರಿಚಯ	೧೦೯ ^೨
೨೨. ಗ್ರಾಮ್ಯಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥ	೧೧೬
೨೩. ಪ್ರಕಟನೆಗಳು	೧೧೭

ರ ಸ ಯು ಪಿ

ಪ್ರಾರ್ಥನೆ *

ಮನದ ಅಂಜಿಕೆಯು ಹರಿದು
ತಲೆಯು ಎತ್ತರದಿ ನಿಮಿರಿ ಮೆರೆದು
ಜ್ಞಾನಸಿಂಧು ಸ್ವಚ್ಛಂದದಲಿ ಚಲಿಸುವಲ್ಲಿ
ನನ್ನ ನಾಡು ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯಲಿ, ಎಚ್ಚರಾಗಲಿ !

ಜಿಕ್ಕು ಪುಟ್ಟ ಮೂತಿಗೂ
ಕನಲಿ ಕದನಹೂಡಿ ಹೋಳು ಹೋಳಾಗಿ
ನೀಳುಹೋಗುವಂತೆ ಅಮೃತ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ
ನನ್ನ ನಾಡು ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯಲಿ ಎಚ್ಚರಾಗಲಿ !

ನಿಜದ ಅಂತರಂಗದಿಂದ
ಮಾತು ಚಿಮ್ಮಿಬಂದು, ಅವಿರತ ಸಾಧನೆ
ಪೂರ್ಣತೆಯೆಡೆಗೆ ತನ್ನ ತೋಳ ಚಾಚಿರುವಲ್ಲಿ
ನನ್ನ ನಾಡು ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯಲಿ, ಎಚ್ಚರಾಗಲಿ !

ನಿರ್ಮಲ ವಿಚಾರಗಂಗೆ
ಮೃತರೂಢಿಯ ಒಣ ಮರಳುಗಾಡಿನಲಿ
ತನ್ನ ದಾರಿಯನು ತಪ್ಪಿ ಶೂನ್ಯವಾಗದಲ್ಲಿ
ನನ್ನ ನಾಡು ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯಲಿ, ಎಚ್ಚರಾಗಲಿ !

ನಿನ್ನ ದಯೆ ಕರುಣೆಯಲಿ
ಮನವು ಅರಳಿ ವಿಕಸಿತವಾಗಿ ನೆಮ್ಮದಿಯ
ಆಚಾರ ವಿಚಾರದಲಿ ನಡೆವಂಥ ಸ್ವರ್ಗದಲಿ
ನನ್ನ ನಾಡು ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯಲಿ. ಎಚ್ಚರಾಗಲಿ !

---ಪಾಟೀಲ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ.

'Where the mind is without fear
and the head is held high.'

---ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರ

ಆಲದ ಮರ

ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷದಾ ಕತೆಯನರಿತಿಹೆ ನಾನು
ನಾ ನಿನ್ನ ಕಂಡುದೀ ಕಾಲ
ನನತಂದೆ ಹೇಳಿದಾ ಅವನ ಬಾಳನು ನೀನು
ಕಂಡಿರುವೆಯೆಂದು-ಅದು ಜಾಲ !

ನನ ಅಜ್ಜ-ಅಹ ! ಹಲ್ಲಿನ್ನು ಮೂಡದ ಶಿಶು
ಎಲೆ ಜಜ್ಜಿ ಮೆಲ್ಲುತ್ತ ನುಡಿದ
“ನಾನು ಈ ಮರ ಏರಿ ಕೊಂಬೆಗಳ ಕಿತ್ತಾ
ನನ ತಂದೆ ಕೆಳಗಿದ್ದೆ ದುಡಿದ ”

ಹಳ್ಳಿಗೌಡನ ಗಣನೆ, ಶಾಸನಗಳೇನಿಲ್ಲ
ನೂರ ಮೇಲೈವತ್ತು ವರುಷ
ಕಂಡೆ ನೀ. ಅದರೂ ಅಳಿವ ಭೀತಿಯದಿಲ್ಲ
ನೀ ನಮ್ಮ ನಗರದಾ ಪರುಷ

ಎನಿತೊ ಮಕ್ಕಳು ನಿನ್ನ ಹೆಗಲೇರಿ ಬಿದ್ದರೊ
ಅಲ್ಲಿ ಓದನು ಓದಿ ನಲಿದು
ಪಂಡಿತರೊ ಮಾಸ್ತರರೊ ಹಳ್ಳಿಯಾ ಗೌಡರೊ
ನಗರ ನ್ಯಾಯನ ಹಿಡಿದ ಜನರು.

ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಂತೆ ಹಬ್ಬಿದೆ-ಉಬ್ಬಿ ಬಾಳಿರುವೆ
ಬೀಳ ಬಿಟ್ಟೆಹೆ ನೆಲಕೆ ಮುಟ್ಟಿ
ನಿನ್ನೆ ತೂಗಿದ ಹಗ್ಗ ಇಂದು ನಿನಗಾಧಾರ
ಇದು ರಾಜತಂತ್ರದಾ ಮುಷ್ಟಿ.

ಕೋಳಿ ಮರೀ

ಕೋಳೀ....ಕೋಳಿಮರಿ !

ಕೋಳಿ ಮರಿ ಬೇಕೆ; ಕೋಳಿ ಮರಿ !!

ಜೀವಿಯ ಜೀವಿ ತಿನ್ನುವ ಕಾಲ
ಒಬ್ಬನ ಮಡಿಸುವುದೊಬ್ಬನ ಜಾಲ
ಜೀವಿಯ ಮಾರುವ ಜೀವಿಗಳತುಲ
ಜಗನೇ ಅನ್ಯಾಯದ ಮೂಲ !

ಜನತೆ ಜನತೆಯಾ ಜೀವನ ಹಿಂಡಿ
ಧನ ಕೂಡಿಸಿ, ಸಂಸಾರದ ಬಂಡಿ
ಹಾರಿಸಿ, ಓಡಿಸಿ, ಸಾಗುತ್ತಲೆರಲು
ಎಲ್ಲಿದೆ ಜೀವದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ?

ದೇವನಿರುವನೇ - ಇದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಿ ?
ಪ್ರಾಣಿಕೋಟಿಗಳ ಮಾರುವನೆಲ್ಲಿ ?
ಇಲ್ಲದಿರೇಕೇ ನೀತಿಯದಿಲ್ಲಿ ?
ಬೇಕಿಲ್ಲವೆ ಇದಕಿನ್ನು ಕೊನೆ ?

ಕೋಳಿ ಮರಿಗಳಿವೆ ಬಾತುಗಳಿಲ್ಲವೆ
ಕಡಿಮೆ ದರವು ನೀವ್ ಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆ ?
ಕೋಳಿ ತನ್ನೆ ರುಚಿ - ನೀವರಿತ್ತಿಲ್ಲವೆ ?
ಬನ್ನಿರಿ ಕೊಳ್ಳಿರಿ ಕೋಳಿಮರಿ.

ಕುಂಕುಮ

ಕುಂಕುಮ ಬೇಕಮ್ಮಾ - ಕುಂಕುಮ
ಕುಂಕುಮ ಬೇಕಮ್ಮಾ ?

|| ಪ ||

ಕೊಳ್ಳಿರವ್ವಾ ತಡಮಾಡದೆಲೆ

|| ಅ. ಪ ||

ಮುತ್ತೈದೇತನ, ಗರತಿಯ ಕುರುಹನು
ಬಾಳ್ವೆಯ ಬೆಳಕನು—ಕತ್ತಲೆಗಳನು
ಭಾಗ್ಯವತಿಯೆ ವಿರಹಿಯೆ ಎಂಬುದನು
ಲೋಕಕೆ ತೋರುವ ಮಾಂಗಲ್ಯವನು—

ನೀಲಾಕಾಶಕೆ ಚಂದ್ರನೆ ಚಂದ
ಲಲನೆ ಲಲಾಟಕೆ ಕುಂಕುಮ ಅಂದ
ಸಿರಿತನ ಬಡತನ ಯಾವುದೆ ಇದ್ದರು
ಮಾನಿನಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಬೆಳಗುವ ಸೊಡರು

ಕಲಾಯಿ

ಕಲಾಯೀ
 ಪಾತ್ರೆ ಕಲಾಯಿ.....||

ಭಸ್ಮವಿರದ ಶಿವಭಕ್ತನಿಲ್ಲ
 ಭಸ್ಮವಿರದ ನವತರುಣಿಯಿಲ್ಲ
 ಭಸ್ಮವಿರದ ಪಂಡಿತ ಬದುಕಿಲ್ಲ
 ಭಸ್ಮ-ಭಸ್ಮ-ಭಸ್ಮ.

ರಸ ವಿಷವಾಗುವುದಂತೆ ಅದನು
 ಕಲಾಯಿ ಇಲ್ಲದ ಪಾತ್ರೆಯಲಿರಿಸೆ
 ಪಾತ್ರ-ಅಪಾತ್ರ ಕಲಾಯಿ ನಶಿಸೆ
 ಕಲಾಯಿ-ಕಲಾಯಿ-ಕಲಾಯಿ.

ಕುಂಟು ಕಾಲಿಗೆ ಬೂಟು ಕಲಾಯಿ
 ಕುರುಪಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಸೀರೆ ಕಲಾಯಿ
 ಕಟುಕನನುಳಿಸೆ ಖಾದಿ ಕಲಾಯಿ
 ಸತ್ಯ-ಮಿಥ್ಯ-ನಿತ್ಯ.

ಜಾತಿ ಕಲಾಯಿ ಅನೀತಿಯ ಜಗಕೆ
 ಧನವು ಕಲಾಯಿ ಪಶುನೀತಿಯ ಜನಕೆ
 ಪಾತ್ರೆ ಕೊಡಿರಿ ಹೊಸತಾಗಿಸಿ ಕೊಡುವೆ
 ಕರ್ಮ-ಮರ್ಮ-ಧರ್ಮ.

ಬೂಟು ಪಾಲೀಶ್

ಬೂಟು ಪಾಲೀಶಾ ಬಾಬು ಬೂಟು ಪಾಲೀಶಾ—

ಜೀತಕಾಗಿ ಈ ಜೀವಿ ಬಂದಿದೆ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸೆ ಬಾಬೂ ||

ಹೃದಯವಿರದ ಜನ ತುಂಬಿದೆ ಜಗದಿ

ಉದಯವಿಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ನನ ಮನದಿ

ಬಾಳ ಬೆಳಗೆ ದುಡಿವೆನು ದಿನದಿನದಿ

ಏನು ಚಂದ ಈ ಪಾದ - ವೇವರು !

ಕಂಡಿಲ್ಲವು ಇದೂ ಎಂದಿಗು ಬೆವರು

ತುಂಬಿದೆ ಸಾಗರ ನನ ಕಣ್ಣೀರು !

ಬೆಳಗಿದೆ ಉಡಿಗೆ ಬೆಳೆದಿದೆ ಚೀಲ

ಉಡುಗಿದೆ ಒಳಗೆ ಕತ್ತಲ ಜಾಲ

ಬೆಳಗುವೆ ಬೂಟು—ನೀಡಿರಿ ಕಾಲ !

ತಂಗಿ ತಂಗಿದಳು ತಾಯ ಮಡಿಲಲಿ

ತಂಗಿ ನಿಂತೆನೀ ಜಗದ ಕಡಲಲಿ

ತಂಗಿ ಕೊಳ್ಳಿ ನನ, ಬಾಳು ಬೆಳಗಲಿ.

ನಾಸಿರ ಪಾದ-ಮಸ್ತಕ ಕಂಡೆ

ಬಂಧುಭಾವ ಹಿರಿತನಗಳ ಬಂಡೆ

ಜೀತದಲ್ಲೆ ನಾ ಎಲ್ಲವ ಕಂಡೆ.

ಬಿಳಿಯದು ಮೆಟ್ಟಿತು, ಕಂದು ಕುಟ್ಟಿತು

ಬಂಧುವೆನ್ನಲದು ಲತ್ತೆ ಕೊಟ್ಟಿತು

ಸಂಕಲೆಯಳಿಯದೆ ದೇಶ ಕೆಟ್ಟಿತು

ದುಡಿನನ ಕೈ ಮನ ತನು ಬಂಗಾರ

ಅವನ ದುಡಿತ ದೇಶದ ಸಿಂಗಾರ

ಬೂಟ ಬೆಳಗುವೆ ಅದು ಶೃಂಗಾರ

ಜಂಬಿಲೀ

ಜಂಬಿಲೀ

ಜಂಬಿಲೀ ಬೀಕೇ ಜಂಬಿಲೀ... ||

ಈ ನಗರದಲಿ

ನಿಮ್ಮವರಿಂದಲಿ

ರಚಿತವು ; ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನು ತುಂಬೆ

ತಂದಿಹೆಸರಾ ಚೆಲುವೇನೆಂಬೆ

ಜಂಬಿಲಿಗಳಲಿಡು ಹರಿದರಸು !

ನೀವ್ ಬೆಲೆವೆಗ್ಗಳ

ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ

ಕೊಳ್ಳಲವುಗಳನು ಜತನದೆ ತುಂಬಲು

ಪಾತ್ರೆ ಇರದಿರೆ ಇಹುದೆ ಹುರುಳು ?

ದೇಹವಿರದಿರೆ ಆತ್ಮಕಿಮದೆ ಎಡೆ ?

ದೇಹವಿಲ್ಲದೆ

ಆತ್ಮವದೆಲ್ಲದೆ

ಜಂಬಿಲಿ ಇರೆ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ರಕ್ಷಣೆ

ದೇಹ ಬಲಿತು ಇರೆ ಆತ್ಮದ ಘರ್ಷಣೆ

ದೇಹಕು ಜಂಬಿಲಿಗೂ ಸಮತೆ !

ಪ್ರಾಣಪಕ್ಷಿಯು

ಹಾರಲು ದೇಹವು

ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲದ ಜಂಬಿಲಿ. ನನ್ನದಿಡು

ಸಾಮಗ್ರಿಯು ಮುಗಿದರು ಮುಗಿಯದುದು.

ದೇಹಕಿಂತ ಮೇಲಿನದೀ ಜಂಬಿಲಿ.

ಮೋಲಿಸೆ ಜಂಬಿಲಿ

ದೇಹಕೆ; ಕನಲಿ

ಸಿಟ್ಟಾಗದೆ ಇರಿ : ದೇಹಗಳೆಲ್ಲಾ

ಒಂದೇ ತೆರ ಮಾನವರೊಳಗೆಲ್ಲಾ

ಧನಿಕ-ಬಡವ ಭಾವನೆ ಬೇರೆಲ್ಲ.

—:—

* ಓಲೆಗರಿಯ ಚಾಪೆಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಬುಟ್ಟಿ.

ಬಳೆಗಾರನು ಬಂದ

ಬಳೆಗಾರನು ಬಂದ - ಬೀದಲಿ

ಬಳೆಗಾರನು ಬಂದ ||

ಬಳೆ ಬೇಕೇ ಬಳೆ-ತರೆಹವಾರಿ ಬಳೆ

ಬಳೆಗಾರನು ಬಂದ

ಹೊರುತಲಿ ತರತರ ಹೊಳೆವ ಗಾಜುಬಳೆ || ಬಳೆ... ||

ತನ್ನದೆ ಆದ ಜಾಣ್ಮೆಗಳಿಂದ

ಕುಪ್ಪಿಯ ಚೂರು-ಗಾಜುಗಳಿಂದ

ಬಳೆಗಳ ಮಾಡಿ ಬುಟ್ಟಿಯಲಿಟ್ಟು

ಹೊರುತಲಿ ಹೆಗಲಲಿ-ತಲೆಮೇಲಿಟ್ಟು

ಬಳೆಗಳ ಮಿಂಚನು ಚೆಲುವನು ಕಂಡು

ಹೊಗುತಿರೆ ಬೀದಲಿ ಬಳೆಗಳ ಗಂಡು

ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕಣ್ಣನ್ನರಳಿಸಿ ಕಂಡು

ನಿಲ್ಲಲು-ನಿಲುವುದು ಮಕ್ಕಳ ದಂಡು

ಲಂಗವತೊಟ್ಟ, ಐದರ ಬಾಳ

ಅಂಗಿತೊಡದ ಹಸುಕೂಸು-ಕಮಲೆ

ಬಾಗಿದ ಬೆನ್ನಿನ ಅಡುಗೂಲಜ್ಜಿ

ಇಣುಕುವಳೂಮ್ಮ ಎಲೆಯನು ಜಜ್ಜಿ

ಮಕ್ಕಳು - 'ಬಳೆಗಾರನು ಬಂದಮ್ಮ'

ಎನ್ನಲು ತಾಯಿ 'ಛೇ-ಅವ ಗುಮ್ಮ'

ಎನ್ನುವ ಕೆಲರು - ಬರಲೆಂಬವರು

ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸೊಬಗೆ ಅವನುಣಿಸು.

ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳು ಎಲ್ಲರು ನೋಡೆ
ತಾಯೊಬ್ಬಳು ಮುಂದಕೆ ಕೈ ನೀಡೆ
ಮೃದು ಎಳೆ ಕೈಯನು ಮೆಲ್ಲನೆ ಒತ್ತಿ
ಬಳೆ ತೊಡಿಸುವನವ ಜಾಣ್ಮೆಯಲಿ !

ಆರೆಂಜ್-ಬೊಂಬ್ಬಾ ದ್ರಾಕ್ಷೆ

ಆರೆಂಜ್-ಬೊಂಬ್ಬಾ ದ್ರಾಕ್ಷೆ
ಬೇಕೆನ್ನಣ್ಣ - ತಂದಿಹೆನ್ನಣ್ಣ

ಹಣ್ಣ ತಿಂದವನು
ಹೆಣ್ಣ ತಂದವನು
ಮಣ್ಣ ಕೊಂಡವನು
ಬಲ್ಲನು ಬೆಲೆಯ.

ಮಡಿಕೇರಿಯದಿದು
ಬೊಂಬಾಯಿಯದಿದು
ಇಂದೇ ಬಂದಿದೆ
ನಿಮಗಾಗ್ಲಿದೆ.

ಧನಿಕರಿಗಿಹುದದು
ನಮಗೇತಕೆ ಅದು
ಎನ್ನುವಿರೇತಕೆ ?
ಹಣ್ಣೆದೆ-ಜನಕೆ !

ಹಣ್ಣಿನ ರುಚಿಗಳು
ಜನರ ಹೃದಯಗಳು
ಎರಡೂ ಒಂದೇ
ಒಳಗಡೆ ಬೇರೆ !

—:—

ಬೆಕ್ಕು

(ಅನ೦ಶ)

ಬೆಕ್ಕಿನ ಕೊಂದವರ್ಯಾರಣ್ಣ
ಬೆಕ್ಕಿನ ಕೊಂದವರ್ಯಾರು ?

ಪ.

ಹಾಸಿಗೆ ಮೇಲೆ ಮಲಗುವ ಬೆಕ್ಕು,
ಪೇಟೆ, ಪೇಟೆಗಳ ತಿರುಗುವ ಬೆಕ್ಕು,
ಹಾಲು ಅನ್ನಗಳ ಉಣ್ಣುವ ಬೆಕ್ಕು,
ಕದಿಯದೆ, ಕೊಟ್ಟರೆ ತಿನ್ನುವ ಬೆಕ್ಕು

೧.

ಅಂಗೈ ಮೇಲೆ ಆಡುವ ಬೆಕ್ಕು,
ಮುಂಗೈ ಮೇಲೆ ಕುಣಿಯುವ ಬೆಕ್ಕು,
ಇಲಿಗಳ ಹಿಡಿದು ಕುಣಿಸುವ ಬೆಕ್ಕು
ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನೂ ಪ್ರೀತಿಪ ಬೆಕ್ಕು

೨.

ಕಪ್ಪಿನ ಬೊಟ್ಟು, ಬಿಳಿ-ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣ,
ವಜ್ರದ ಕಲ್ಲನು ಹೋಲುವ ಕಣ್ಣು,
ಬುದ್ಧಿಯು ನಮಗಿಂತಲು ಹೆಚ್ಚಣ್ಣು,
ಹೋಯಿತೆ ನಮ್ಮಯ ಊರಿನ ಕಣ್ಣು ?

೩.

ಮಂಜಾವಿನಲಿ ಮುಖವನು ತಿಕ್ಕುವ
ಪಾಠವ ಮಕ್ಕಳಿಗರುಹುವ ಬೆಕ್ಕು,
ಶುಚಿಯಾಗಿದ್ದು, ಶುಚಿಯಲ್ಲಿರುವ
ರೀತಿಯ ತಿಳಿಸುವ ನಿರ್ಢಲ ಬೆಕ್ಕು

೪.

ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪ್ರೀತಿಯ, ಮುದ್ದಾಟದ,
ಜಾಣ್ಮೆಯ, ಚೆಲುವಾಗಿಹ ಕಿರಿ ಬೆಕ್ಕು.
ಎಲ್ಲಿದೆ ತಿಳಿಸಿರಿ, ತಿಳಿಸಿರಿ ತಿಳಿದುದ,
ಹೋದುದೇನು ? ಹಾ ! ಎಂತಹ ಬೆಕ್ಕು ?

೫.

ಪೇರಿ ಬ್ಯಾರಿ *

ಕೊಳ್ಳಲು ಬಂದಿದೆ ! ಇದೆಯೇ ಹೇಳಿ—
ಬಾಟ್ಲೆ ಹಳೆ ಸಾಮಾನ್ ||

ಹಾಳಾಗಿದೆ ಉಪಯೋಗವೇ ಇಲ್ಲ
ಇನ್ನೇತಕೆ ಇದು ? ಹೋಗಲಿ ಎಲ್ಲ
ಎನ್ನುತೆ ಹಳೆಹಳೆ
ನಸ್ತು ನಡವೆಗಳ
ಒಗೆಯುವಿರೇಕೆ ? ಕೊಳ್ಳುವೆನಲ್ಲ !

೧.

ಬಟ್ಟೆ, ಪಾತ್ರೆ, ಕಾಗದ, ಪುಸ್ತಕವು
ಬಾಲ್ಡಿ, ಬಾಟ್ಲೆ, ಬಾಣಲೆ, ಹಳೆಗುದ್ದಲಿ
ದೀಪ, ಡಬ್ಬಿಗಳು
ಚಾಪೆ, ಹಾಸುಗಳು
ಹಳೆ ವಸ್ತುಗಳವು ಏನೇ ಇರಲಿ !

೨.

ಹಳೆಯದ ಕೊಂಡು ಹೊಸದು ಮಾಡುವೆ,
ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಅವುಗಳ ಮಾರುವೆ,
ಕೊಂಡುದ ಮಾರಿ
ಕೊಳ್ಳಲು ಸಾರಿ
ಎಲ್ಲರು ಒಡವೆಯ ಪಡೆವಂತೆಸೆವೆ

೩.

ದೇವರು ಹಳೆ ದೇಹಗಳನು ಕೊಳ್ಳುವ
ಹೊಸತಾಗಿಸಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಾ ಕಳುಹುವ
ನನ್ನಂತೆಯೆ ಹರಿ
ಪೇರಿ ಬ್ಯಾರಿ
ತಿಳಿದಿದಕೊಳ್ಳಿರಿ ನನ್ನಯ ಸೇವೆ.

೪.

*ಬಾಟ್ಲೆ-ಪೇಪರ್ ಕೊಳ್ಳುವವನಿಗೆ ಒಂದು ಹೆಸರು.

ಒಂದೂವರೆ ಆಣೆ

ಒಂದೂವರೆ ಆಣೆ—

ಬೇಕಾದುದನು ಕೊಳ್ಳಿರಿ ಬನ್ನಿ

ಒಂದೂವರೆ ಆಣೆ !

ಯಾವುದು ಬೇಕಿದ್ದರು ಬೆಲೆ ಒಂದೇ
ಹತ್ತಾರಿಲ್ಲವು, ಮಾತೂ ಒಂದೇ
ದೊಡ್ಡದು, ಚಿಕ್ಕದು, ಹಾಳು, ಒಳ್ಳೆಯದು
ಎನ್ನುವ ಭೇದವೆ ಎಮ್ಮೊಳಗಿಲ್ಲವು—

ಜೀವಕೋಟಿಗಳು ದೇವನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ
ಒಂದೇ ಬೆಲೆಯವು, ನಮ್ಮಯ ದೃಷ್ಟಿಗೆ
ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲವು ಒಂದೆ ಬೆಲೆಯವು
ದೇವನ ನೀತಿಯ ಅನುಸರಿಸುವವು

ಭಟ್ಟರೆ, ಸೆಟ್ಟರೆ, ಸ್ವಾಬರೆ, ಪೈಗಳೆ
ಪ್ರಭುಗಳೆ, ಗೌಡರೆ, ರಾಯರೆ, ರೈಗಳೆ
ಬನ್ನಿರಿ ಬೇಕಿಹುದೆಲ್ಲವ ಕೊಳ್ಳಿರಿ,
ಒಂದೇ ಬೆಲೆಯು ಮಾಡೆನು ರಗಳೆ

ಧನಿಕ, ಬಡವ, ಬಲಯುತ, ಬಲಹೀನ
ಬಾಲಕ, ವೃದ್ಧ, ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರುಗಳು
ದೇವಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಮಬೆಲೆಯವುಗಳು
ನಮಗೀ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲ ಸಮಾನ

ಹುಟ್ಟು, ಬಾಳ್ವೆ, ಐಶ್ವರ್ಯವ ನೋಡಿ
ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟನು ದೇವನು, ಬದಲಾಗಿ
ಜನತಾ ಉಪಕಾರವನೇ ನೋಡುವ
ನಮ್ಮಂತೆಯೆ - ನಾವಿಬ್ಬರು ಜೋಡಿ.

ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ

[ಇಂದಿಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ ಮುಂದಿಲ್ಲ ... ಎಂಬಂತೆ]

ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕುಂಟೇ—

ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ

|| ಪ ||

ತೆಗೆಯಲಿ ? ಬರಲಿ ? ಬೆಳೆದುದು ಉಂಟೆ—

ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ

|| ಅ. ಪ ||

ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಗಳೆಷ್ಟೂ ಇರಲಿ

ಮರಗಳು ಎಲ್ಲೂ, ಹೇಗೂ ಇರಲಿ

ಬಾಗಿದ್ದರು - ಅವು

ನೇರಾಗಿದ್ದರು

ಬೆಳೆದು ಮಾಗಿ ಒಣಗಿದುದನ್ನೆ ತೆಗೆಸೆ—

ಮಾಡಿನ ಮೇಲೆ, ಮಕ್ಕಳ ತಲೆಗೆ

ಬೀಳಲು ಬಹುದು ಎಲೆಕಾಯಿಗಳು

ಇದೆ ತೊಂದರೆ - ಅದ

ನೀಗುವನೆಂದರೆ

ನಿನ್ನುಗೇತಕೆ ಬೇರಿಲ್ಲವೋ ಕಾಣೆ—

ಬಡವರೆ ಧನಿಕರೆ ಯಾರೇ ಇರಲಿ

ಮರ ಒಂದಕೆ ಕಾಲಾಣೆಯ ಕೊಡಲಿ

ಗೈವೆನಲ್ಲ - ನಾ

ಕೆಲಸವನೆಲ್ಲ

ಸಂದೇಹವದೇತಕೆ ? ಇನ್ನೇನು ?

ಕೊಡ ತೆಗೆಯಲಿಕುಂಟೇ

ಕೊಡ ತೆಗೆಯಲಿಕುಂಟೇ - ಬಾವಿಯ
ಕೊಡ ತೆಗೆಯಲಿಕುಂಟೇ ?

ಕೊಟ್ಟುದು ತನಗೆ, ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುದು ಪರರಿಗೆ
ಎನ್ನುವ ಗಾದೆಯ ಕೇಳಿ,
ಬಾಳಿಯಲಿದ್ದು ದ ತೆಗೆಯಲೆ ಹೊರಗೆ,
ಬರಬೇಕೇ ಅದ ಹೇಳಿ

ಕಾಸುಕೊಟ್ಟು ಹೊಳೆ ಈಸುವದೇತಕೆ
ಇದ್ದುದು ಹೊಳೆಡಲೇಕೆ ?
ಉಪಯೋಗಕೆ ಇರದಿಹ ಕೊಡವೇಕೆ ?
ಬರಲೇ ಹೇಳಿ ತೆಗೆಯಲಿಕೆ ?

ಬಾವಿಯ ಅಲಕೆ ಹೆದರುವನಲ್ಲ
ಕೊಡವೆಷ್ಟಿದ್ದರು ಬೇಸರಿಸೆ.
ಕೊಡವೊಂದಕೆ ನಾಲ್ಕಾಣೆಯೆ ಎಲ್ಲ
ಸಾಕು ಸಾಕೆ ; ಬೇಸರಿಸೆ.

ಗೇಣುದ್ದದ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಬೇಕಾಗಿಯೆ
ನಂಬಿದ ಸಂಸಾರಕ್ಕಾಗಿ,
ಜೀವದ ಹಂಗನೆ ತೊರೆದು ಗೇಯುವೆ
ಸಾವಕೆಣಕಿ ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ.

ರೈತ ಹೆಣ್ಣು *

ಓ ಬಾ....ಲೆ—

ಓ ಬಾಲೆ ಬಾ ಮುಂದೆ ಸುಗ್ಗಿಯ ಬೆಳೆಸೋಣ

ಓ ಬಾ....ಲೆ !

ಅನ್ನವಿರದೆ ಜನ ನರಳುತ್ತಲಿರುವರು

ಓ ಬಾಲೆ

ಬೆಳೆಸೋಣ ಉಳಿಸೋಣ ಅಕ್ಕತಮ್ಮಂದಿರ

ಓ ಬಾಲೆ.

ಓಬವ್ವೆ ಹಸಿದಾಳು ಹೇಗನ್ನ ತಂದಾಳು

ಓ ಬಾಲೆ

ಮೂಗುತಿ ಮಾರಿ ಅನ್ನವ ತಂದು ತಿಂದಾಳು

ಓ ಬಾಲೆ

ಮಾದಯ್ಯ ಸಂಸಾರ ಸಲಹೆದೆ ಸತ್ತನು

ಓ ಬಾಲೆ

ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳ ಕೊಳದಲ್ಲಿ ದೂಡಿದ

ಓ ಬಾಲೆ.

ಬಸಿರಾಕೆ ನಂಜಮ್ಮ ಹಸಿದು ಮೂರ್ಛೆಯ ಬೀಳೆ

ಓ ಬಾಲೆ

ತಲೆ ಒಡೆದು ಸತ್ತಾಳು, ನಮ್ಮನ್ನ ಬಿಟ್ಟಾಳು

ಓ ಬಾಲೆ.

ಹಸುಗೂಸು ತಿಮ್ಮಣ್ಣ-ಮರಿಮಗು ನೀಲಕ್ಕ
 ಓ ಬಾಲೆ
 ಹಸಿವಿನ ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಮಡಿದರು
 ಓ ಬಾಲೆ.

ಮೊಡ್ಡಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರೆಲ್ಲ
 ಓ ಬಾಲೆ
 ಬಂಧು ಬಳಗ ಅಳಿಯ ನಮ್ಮ ಬಾಳೇಕಮ್ಮ
 ಓ ಬಾಲೆ.

ಉಳೋಣ, ಬಿತ್ತೋಣ, ಬೆಳೆಸೋಣ, ಕುಯ್ಯೋಣ
 ಓ ಬಾಲೆ
 ಅಕ್ಕ-ರಾಗಿ-ದವಸ ಬೆಳೆಸೋಣ, ಉಳಿಸೋಣ
 ಓ ಬಾಲೆ.

ಜನವಿರೆ ದೇರ-ದೇಶವದಿರೆ ನಾವೆಲ್ಲ
 ಓ ಬಾಲೆ
 ಹಗಲಿರುಳು ಮಡಿಯೋಣ ಉಳಿಯೋಣ
 ಓ ಬಾಲೆ. [ನಾವೆಲ್ಲ

—:—

* ಮಂಗಳೂರು ಕಡೆಯ ತುಳು ಪಾಡ್ಡನಡ ರಾಗ-ದಾಟಿಗಳಲ್ಲಿ. ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಎರಡು ಚರಣವನ್ನು ಒಂದು ಗುಂಪೂ ಇನ್ನೆರಡನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಗುಂಪೂ ಹಾಡಿಕೊಂಡು ಅಗೆ ನೆಡುತ್ತಾರೆ.

ದೋಣಿಯಾಳು

ಜಗದ ಜನತೆಗೆ ದಾರಿ ತೋರುತಿಹೆ ಜೀವನದಿ
ಹೋರಾಟವೇ ಅಂದ ಆನಂದವೆಂದು || ಪ ||

ದಾರಿ ತೋರುವೆ ಜನಕೆ ನದಿಯ ಹಾಯಿಸುತ್ತಲಿ
ನೆರೆ, ಗಾಳಿ, ಮಳೆಗಳಿದ್ದರು ನಿನಗೆ ಒಂದೆ.
ಮುಂಜಾನೆ ಮನೆಯುಳಿದು ಮಠಳುವೆ ಸಂಜೆಯಲಿ
ದಿನ ದಿನವು ನಿನ್ನ ಈ ಹಾಡದೊಂದೆ.

ಹೊಯ್ದು ಸುಯ್ಯಗಳನು ಇದಿರಿಸಿ ಮುಂದೊತ್ತಿ
ತೊಡಕ ಹಿತವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು;
ಪ್ರಕೃತಿಯೊತ್ತಡ ಸೋತಿತೇನು ನಿನ್ನ ನೊತ್ತಿ,
ನಡುಗದವರಾರು ನಿನ್ನಯ ಸಾಸಕಂಡು ?

ನಿನ್ನ ಮುಂದಿನ್ನವ ಗೀತೆ ನೀತಿಗಳಯ್ಯ
ಕರ್ತವ್ಯವರುಹುತಿರು ಸತ್ಕರ್ಮ - ಯೋಗಿ.
ಜನಕೆ ಜ್ಞಾನದ ಬೆಳಕು ನಿಚ್ಚು ಈಯುತಿರಯ್ಯ
ರವಿರತಿಗಳಿರುವನಕ ; ಕರ್ಮಯೋಗಿ.

ನಾಗನ ಕಲ್ಲು

ಧನವ ಮದವೇರಿ ಮೆರೆಯುವ ಧನಿಕ ಜೀವನದಿ
 ರಕ್ಕಸನ ರೂವವನು ತಾಳುವಂತೆ.
 ಧರ್ಮ ಮದವೇರಿ ನಿಂದಿಹ ಅಂಧ ಧಾರ್ಮಿಕನು
 ಧರ್ಮದ ಮದಿರೆಯಿಂದ ಮೆರೆಯುವಂತೆ !

ವರುಷಕ್ಕೆ ಹತ್ತಾರು ಬಾರಿ ಹಾಲನು ಕುಡಿದ
 ಈ ಕಲ್ಲು ಕಪ್ಪನೇ ಮಾರುತಿಹುದು
 ಯಾವ ಪುರುಷಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲ ಹಾವೆಂಬರೋ
 ಹಾಲ ಜಳಕವದಂತು ಸಾಗುತಿಹುದು.

ಕೊಚ್ಚಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಕಲ್ಲಾಯ್ತು ಕಟ್ಟಿಗೆ
 ಬಚ್ಚಲಲ್ಲಿರೆ ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯಲಾಯ್ತು
 ಹಿತ್ತಲಿಲಿ ನಿಂತಾಗ ಗುರುತು ಕಲ್ಲಾಯಿತು
 ಅರಳಿಕಟ್ಟಿಯನ್ನೇರಿ ಅರಸಾಯಿತು.

ಬ್ರಹ್ಮಸೃಷ್ಟಿಯ ಮಾರಿ ಸೃಷ್ಟಿಗೈಯುವ ಭಟರು
 ಮಾನವರು ಮಾನ್ಯರಹರೆಂಬ ಹೆಮ್ಮೆ
 ನಮ್ಮದಿದೆ ; ಆದರೂ ಮಿಗವಕ್ಕೆ ನರಿನಾಯ
 ರೌಚ ತೊಳೆಯುವ ಕಾರ್ಯ ಎಮ್ಮೆಗೈಮೆ.

ಸತ್ತವರು ಸತ್ತಿಹರು, ಇದ್ದವರು ಉಳಿದಿಲ್ಲ,
 ಸತ್ತವರಿಗಳುತ ಸಾಯುತ್ತಲಿಹರು,
 ಬಿಲೆಯಿಲ್ಲದುದಿಹವು ಜೀವಕೋಟಿಗಳೆಲ್ಲ ;
 ಇದ್ದವರಿಗತ್ತಾಗ ಬದುಕಲಿಹರು !

ಗಾರ್ದಬಾ

ಆಹ! ಶಾಂತಿ ಅಹಿಂಸೆಯಾಂತ ಕಾರಣಪುರುಷ
 ಷಡ್ಗುಣಗಳನ್ನಾಂತ ಜಗದೇಕ ಜೀವಿ!
 ತ್ಯಾಗವೆಂಬುದೆ ನಿನ್ನ ಗುಣಗಳೊಡಸಿಹ ಪರುಷ
 ಸನ್ಯಾಸಿ-ನಿನ್ನದೇತಕೆ ಬಣ್ಣ ಕಾವಿ?

ಬೊಮ್ಮ ಮಾಡಿದ ಪ್ರತುಮೆಯೆಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳೆಂಬ,
 ಎಲ್ಲರೂ ಸೋದರರು ಜಗದೊಳೆಂದು,
 ಎಲ್ಲವೂ ಎಲ್ಲರದು ಸ್ವಾರ್ಥಕೆಡೆಯಿಲ್ಲೆಂಬ,
 ಮಾನವನ ಧರ್ಮವನು ಸಾರುತಿಹೆ ಇಂದು!

ಜೀವನದ ಎಡರುತೊಡರುಗಳೆಷ್ಟು ಮುಂಬಂದು
 ಪೀಡೆಯನ್ನಿತ್ತರೂ, ಮಂದಿ ನೇಹವನುಳಿದು
 ಹಿಂಸೆಗಳಸುರಿದರೂ, ನೀನು ಶಾಂತಿಯನುಳಿದು
 ವರ್ತಿಸಿದುದನು ಕಾಣೆ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮನನೊಂದು
 ತಪಸ್ಸಿಗಳ ಸಿಡುಕಂತೆ ಲತ್ತಿ ಇತ್ತಿರಬಹುದು
 ಆದರದು ಹುಲು - ಚಂದ್ರನಾ ಕಲೆಯ ತೆರನಂತೆ!

—:—

ಲೇ ಲೇ ಲೆ *

ಲೇ ಲೇ ಲೆ ಲೇ ಲೆ ಲೆ ಲೋ
ಲೇ ಲೆ - ಲೆ ಲೆ ಲೆ ಲೋ —

ಮೈಂದ, ಮುದರ, ಮುತ್ತ, ಬೋರ,
ಕುಕ್ಕ, ಕರಿಯ, ಕಾಳ, ಬೋಳಿಯ—
ಐತೆ, ಮ್ಯಾಲ, ಕೊರವ್ವೋಳು,
ಚಂದು, ತಂಕ್ರು, ಗುಳ್ಳಿ, ಚೀಂಕ್ರು—
ಕುಟ್ಟಿ ಕುರ್ದೆ
ಗಳನು ತನ್ನಿ!
ಲೇಲಿ ಹಾಕಿ ಕುಣಿನ ಬನ್ನಿ!

ಇಂದು ಕೂಡಿ ಕುಡಿದರಾಯ್ತು !
ಇಂದು ಹಾಡಿ ಕುಡಿದರಾಯ್ತು !
ದಿನದ ದಣಿನ ಕಳೆದರಾಯ್ತು !
ಅಂತು ಸುಖನ ಪಟ್ಟರಾಯ್ತು !
ಎಲ್ಲರಿಗ
ವಹಿಸಿಭಾಗ
ನುಳಿಯಾಕೆ ? ಸಾಯಲದುವು !

“ಢಂ, ಕ, ಡ, ಢ, ಣ, ಢಂ, ಕ” ಎಂಬ
ದುಡಿಯ ದನಿಯು ಹುರುಪತುಂಬಿ
ಎಡಕೆ ಬಲಕೆ ಮೈ ಬಳುಕಿಸಿ,
ತಾಳ ಗೀಳ
ತಪ್ಪದಂತೆ
ಹೊರಗೆ— ಅಂಗಳದಲಿ ಕುಣಿನ

ಲೇಲಿ ಲೇಲಿ ಸ್ವರವು ಮೈಯ
 ಗಾಳಿಗಿಂತ ಹಗುರ ಮಾಡಿ
 ಕುಟ್ಟಿಗಳನು ಸೊಂಟದಲ್ಲಿ
 ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಹಾರಿ ಹಾರಿ
 ರಾಗ ಗೀಗ
 ಕೆಡದ ರೀತಿ
 “ವಟ್ಟಿಗೆ ” ದುರು ಹಾಡುತ್ತಿರುವ

ದಿನದ ಕೂಲಿ ಕೊಂಚ ಕೊಂಚ !
 ಬಂಧು ಬಳಗ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು !
 ನಾವು ಜನರ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ—
 ತೃಪ್ತಿ ನಮಗೆ ಇದ್ದುದರಲ್ಲಿ—
 ರೀತಿ, ನೀತಿ
 .ಶಾಂತಿ, ಪ್ರೀತಿ
 ಇಂದಿಗು ಇವೆ ನಮ್ಮವರಲ್ಲಿ

ಹಗಲು ಇಡೀ ದುಡಿಯಬೇಕು !
 ರಾತ್ರಿ ಸರೀ ಕುಣಿಯಬೇಕು !
 ಎಲ್ಲರೊಟ್ಟು ಬೆರೆಯಬೇಕು—
 ಬಾಳ್ವೆ ಮಧುರವೆನಿಸಬೇಕು—
 ಅದುವೆ ಭೋಗ !
 ಅಲ್ಲೆ ಸಗ್ಗ !
 ಅದುವೆ ಭಕ್ತಿ ! ಅಲ್ಲೆ ಮುಕ್ತಿ

—————:—————

* ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹರಿಜನರ ಹಾಡಿನ ದಾಟಿ.

ಕೇರಳ

ಗಂಡುಮೆಟ್ಟಿನ ನಾಡು ಕೇರಳ
 ಕೈಯ ನೀಡಿ ನಿಂತು—
 ಹಸಿದು, ದೋಗದಲಿ ನರಳಿ, ನಿಂತಿದೆ
 ಉಳಿಸಿ ಭಿಕ್ಷುವಿತ್ತು ||

ರಾಜ್ಯ ಆಳಿಸಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಅಳಿಸಿ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿ ನೀಗಿ
 ಮಡಿನ ಜನತೆ ಬಡಬಾಳು ಬೆಳೆದು ಹಸನಾಗಲೆಂದು ಸಾಗಿ
 ದೇಶ ಸುತ್ತಿ ಇಷ್ಟತ್ತು ಬಾರಿ ಮತ್ತೊಂದು ಬಾರಿ ಚಾಗಿ
 ಪರಶುರಾಮ ಹೊಸರಾಜ್ಯ ರಚಿಸಿದ ಅನುಮ ಎಂಥ ತೃಪ್ತಿ :

ಗಂಡುಕೊಡಲಿ ನೆತ್ತರನು ಕುಡಿದರ ನೆತ್ತರೋಕುಳಿಯನಾಡಿ
 ಜನರ ಮೆಟ್ಟಿ ಆರಸುನೆಯ ಕಟ್ಟಿ ಮೊರೆದವರ ಮೆಟ್ಟಿ ಆಡಿ
 ಎಲ್ಲದೊಂದೆ ಎಂದರದು ಇರಲಿ ಇಲ್ಲದಿರೆ ರುಂಡ ನೀಡಿ
 ಎಂದ ಕೊಡಲಿ ಈ ನಾಡ ಕಟ್ಟಿದ ಗಂಡುನಾಡ ಮಾಡಿ.

ಕಂಗು ತೆಂಗು ಬಾಳೆಗಳ ತೋಳುತಲೆ ತೂಗಿನಿಂದ ಒಲವು
 ಹಚ್ಚಹಸುರು ಜುಳುಜುಳು ನಿನಾದದಲಿ ಹರಿವಹಳ್ಳ ಹೊಳೆಯು
 ಬೆಟ್ಟ ತನ್ನ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ತಂಗಿದಾ ಹಾಲುಹರಿವ ನೆಲವು
 ಗಂಡು ರಾಮನಾ ಪಾದತೋಳಿನ ಆ ಶಾಂತಶರಧಿ ತಡಿಯು.

ನೆಲವ ನಂಬಿ ಜಲನಂಬಿ ತಮ್ಮ ಬೆಂಬಲವ ತಾವೆ ನಂಬಿ
 ಜನನ ನಂಬಿ ಮಡಿಲವನ್ನೆ ನಂಬಿ ತೋಳನ್ನೆ ನಂಬಿ ನಂಬಿ
 ಬೆನರ ಸುರಿಸಿ ಕಾಯಕವ ನಂಬಿ ಕೈಲಾಸ ಕಂಡು ನಂಬಿ
 ಬೆಟ್ಟದಡೆಯ ನಂದನವ ಕಟ್ಟಿ ಬಾಳಿದರು ಬಾಳ ನಂಬಿ

ಭೂಮಿಯೊಡೆಯ ಧರ್ಮವನು ಹಿಡಿದು ಮಾಟವನು ಮಾಡಬಲ್ಲ
ಧನಿಕನಿನ ಸರಿಸಿತು ರಾಜ್ಯವನು ಕಟ್ಟಿ ನಿಲಿಸಬಲ್ಲ
ಇಂಥ ರಾಜ್ಯವಡಿ ಮಡಿಸ ಮಂದಿ ಜನರಾಗಿ ಇರಲು ಸಲ್ಲ
ಗಂಡುಕೊಡಲಿಯಾ ನಾಡು ಹೊಸತು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸಹಿಸಲಿಲ್ಲ.

ನೊದಲ ಕ್ರಾಂತಿ ದಕ್ಷಿಣಕ ತಂದು ಕೆನ್ನೇರ ಹೊಳೆಯ ಹರಿಸಿ
ಹೊಸದು ದರ್ಶ ನೆಲದೊಡೆಯರರಸುತನ ಮೆಟ್ಟಿನಿಲ್ಲ ಬಯಸಿ
ಮುಸಲ ವೀರಶಿಷ್ಟರು ರೈಸರ ನಾಯಕತ್ವ ವಹಿಸಿ
ಕತ್ತಿಹಿರಿದ ನಾಡಿಂದ ಹಸಿದು ಬೇಡುತಿದೆ ಅನ್ನ ಬಯಸಿ.

ನೆಲದ ಮಕ್ಕಳೊಂದಾಗಿ ನಂದರು ಸಂಕಲೆಗಳ ಕೀಳೆ
ನೆತ್ತರೋಳುಳಯನಾಡಿ ದುಡಿದರು ತಮ್ಮ ತಾವೆ ಆಳೆ
ಶ್ಯಾಗದರ್ಥವನು ಜಗಕೆ ನೀಡಿದರು ಜನತೆಯಾಗಿ ಬಾಳೆ
ಅಳಿದರೊಬ್ಬ! ನರಳಿದವರೊಬ್ಬ? ಹಾ! ಒಂದು-ಎರಡು ಬಾಳೆ?

ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಜನಿಸಿರುವ ನಾಡು ಕ್ರಾಂತಿಯಲಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತು
ಕ್ರಾಂತಿ ತರುವ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ತಾ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ನಿಂತು
ಕ್ರಾಂತಿ ಕಿಡಿಯ ಹಾರಿಸಿದೆ ದುಡಿವರನು ನಡೆಸಿ ಮುಂದೆ ನಿಂತು
ಕ್ರಾಂತಿಯುಸಿರು ಈ ನಾಡು ಅಳಿವುದೇ-ಎಂಥ ಕಾಲ ಬಂತು?

ಅತ್ತ ಮೂರಜ* ಸಲಿ ಹೋಳಿಯಾಯ್ತು ಇನ್ನೇನು ಬೇಕು ಜನಕೆ ?
ಇತ್ತ ಕನ್ನಡದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಒಲಬಾರ ಕ್ರಾಂತಿ ಜಗಕೆ--
ಕೈಯ್ಯನತ್ತಿ ಕಯ್ಯಾರ † ನೆಲದಿ ದುಡಿವರ ಗುಡಿಯ ಬಲಕೆ
ನಿಂತು ಅಸುವ ನೀಗಿದರು ನಾಳುವರು ಸಗ್ಗ ತರಲು ಜಗಕೆ.

*ಮೊರಜದಲ್ಲಿ ರೈತರ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಸರಕಾರ ಚದುರಿಸಲು ಹೋಗಿ ಇಕ್ಕೆಡ
ಯಲ್ಲೂ ಹಲವರು ಮಡಿದರು. ರೈತರ ನಾಯಕ ಕೆ. ಪಿ. ಅರ್. ಇನ್ನೂ ಅಜನ್ಮ
ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

† ಕಯ್ಯಾರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ದುರಂತದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವರು ಪಾಶಿಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಗಾದರು.

ಯೊನ್ನ ನಾಡು ದುಡಿನವರ ಬೀಡು ಆ ಗಂಡುಮೆಟ್ಟು ನಾಡು
ಅನ್ನಕಾಗಿ ಕೈನೀಡಿ ನಿಂತಿದೆ ನಾಡು ಇಂದು ಕಾಡು
ಕ್ರಾಂತಿಗಿಂದು ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂಥ ದೀನ ಪಾಡು
ದೇಶ ಉಳಿಸೆ ಈ ಉಸಿರ ಉಳಿಸುವ ದಾರಿ ನೀನು ನೋಡು.

ಆತ್ತ ಹಸಿವು ಇನ್ನಿತ್ತು ರೋಗ ಮತ್ತತ್ತ ಸ್ವಾರ್ಥರೂಪ
ಅನ್ನ ಬೆಳೆದ ಕೈ ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಕರಗಿ ನಿಂತ ರೂಪ
ಗಂಡುಗಲಿಗಳು ಹಸಿದು ಗಂಡುತನ ನೀಗಿ ನಿಂತ ತಾಪ
ಕರುಳ ಕರಗಿಸಿದೆ, ಮನನ ಮುದುಡಿಸಿದೆ ತಂದು ಜನಕೆ ತಾಪ.

ಬಂಗಾಲ ಬರಿದು ಕನ್ನಡದ ವಿಜಯವುರ ಹಸಿದು ಹಿಂಗಿ ನಿಲ್ಲಿ
ಇತ್ತ ಕೇರಳದ ದೀನ ಜನತೆ ಬರಗಾಲ-ರೋಗದಲ್ಲಿ
ಅನ್ನ ಕೇಳಿ ನುಡಿಯಿದಾಗದಾಗೆ ದೀನತೆಯ ಮೋನದಲ್ಲಿ
ಅಳಿಯುತಿಹರು ಹಾ ! ದೇಶ ಅಳಿಸುವ ಪ್ರಳಯಕಿಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ?

ಉಳಿದ ನಾವು ಉಳಿಸೋಣ ಉಳಿದವರ ಅಳಿಯದಂತೆ, ಮುಂದೆ
ನಮ್ಮ ಬಂಧು ಬಾಂಧವರು ನಮ್ಮ ತಮ್ಮಣ್ಣ ಅಕ್ಕ ತಂದ
ಹೃದಯ ಕರಗಲಿ ಮನ ಮರುಗಲಿ ಎಲ್ಲರೊಂದೆ ಎಂದೆ
ನೀನಿ ಕೈಯ ಮುನ್ನಡೆದು ಉಳಿಸಿರಿ ಒನ್ನಿರೆಲ್ಲ ಇಂದೆ !

ಎಂಥ ನಾಡುಗಳು ಅಳಿಯುತಿಹವು ಹಾ ! ಎಂಥ ಜನತೆ ನಮ್ಮ
ಬುದ್ಧಿ, ಹೃದಯ, ತೋಳುಗಳೆ ಅಳಿದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಬಾಳು ತಮ್ಮ
ಸಾಕು ಮೌನ ಸುಖನಿದ್ರ ಸುಪ್ತತೆ-ಜಗನ ಮರೆತ ನಿಮ್ಮ
ಭಾವ ಅಳಿದು ಮುನ್ನಡೆದು ಉಳಿಸಿರಿ ಬಂಧುಜನರ ನಮ್ಮ

ಮಾನವತೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು ವಿಶ್ವದ ಪ್ರೇಮಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ
ಜಗವೆ ಒಂದು ಮನೆಯಾಗಿ ನಿಂದ ಸತ್ಯತೆಯ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ
ಇತ್ತ ಕೇರಳದ ಬಂಧು ಸತ್ತ ಸೂತಕಕೆ ಭಾಗಿಯಾಗಿ
ಸಹಕಾರವಿತ್ತು ಮನವಾರೆ ಎತ್ತಿ ಉಳಿಸೋಣ ತ್ಯಾಗಿಯಾಗಿ.

ಬಂಗಾಲ

ಬಂಗಾರ ಬಂಗಾಲ
ತುಂಬಿದೆ ಬರಗಾಲ
ತಂದಿದೆ ಕಂಗಾಲ
ಬರಗಾಲ್ಯ ||

ಸುಜಲಾಂ ಸುಫಲಾಂ
ಸಸ್ಯ ಶ್ಯಾಮಲ
ಕವಿರವಿ ತೊಟ್ಟಿಲ
ಬಂಗಾಲ

ರಾಮಮೋಹನ ಬಂದ
ಚಿತ್ತರಂಜನ ತಂದ
ನಲಿದು ಕುಣಿದು ನಂದ
ಬಂಗಾಲ

ಅನ್ನವೆಂಬರೊ ಹೊನ್ನು
ಬಾಳೆಂಬರೊ ಚೆನ್ನು
ತಾನ-ಗಾನದ ಚೆನ್ನು
ಬಂಗಾಲ

ಬಾಳ್ವೆಲ್ಲ—ಸತ್ತೆಲ್ಲ
ಎದ್ದಿಲ್ಲ—ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ
ಸದ್ದಿಲ್ಲ—ಸದ್ದೆಲ್ಲ
ನಿಂತೆಲ್ಲ

ಒಂದೆಡೆ ಹಣ ಹಣ
ಎಲ್ಲೆಲ್ಲು ಹೆಣ ಹೆಣ
ಎಲುಬಿನ ಕಣ ಕಣ
ತಿಲ್ಲಾಣ

ನರಳಾಟ ಹೊರಳಾಟ
ಹಸಿವಿನ ಚೀರಾಟ
ಉರುಳಾಟ ಕಾದಾಟ
ಕೂಗಾಟ

ಅತ್ತ ಬಿದ್ದಿದೆ ಹೆಣ್ಣು
ಬಿಡುವದು ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣು
ಜೀವನ ಬರಿ ಮಣ್ಣು
ಬಿರುಗಣ್ಣು

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬರಿ ಬರಿದು
ತಿಂಬವು ಬಿರಿಬರಿದು
ತೋಳ ನರೀ ಹದ್ದು
ನರರನ್ನ

ನನ ತಂಗಿ ತಂಗಿಲ್ಲ
ಹಸಿವಿನ್ನು ಹಿಂಗಿಲ್ಲ
ಅಭಿಮಾನ ಉಳಿದಿಲ್ಲ
ಬಾಳೆಲ್ಲ

ತಾಯಿಗೆ ಕರುಳಿಲ್ಲ
ತಂದೆಗೆ ಹುರುಳಿಲ್ಲ
ಸಂಸಾರ ಬಿರಿದೆಲ್ಲ
ಹುರಿಗಾಳು

ಜೀವನ ಜರಿ ಜರಿತ
ಭಾವನೆ ಬರಿ ಕುಣಿತ
ಪ್ರಾಣದ ಹಿರಿ ಮಣಿತ
ಜಲಪಾತ

ಸುಡುಗಾಡು ಸುಡುವೊಲ್ಲ
 ಹೊಳೆಕೆರೆ ನಿಗಿವೊಲ್ಲ
 ಹೆಣ ಹೆಣ ಹೆಣವೊಲ್ಲ
 ಹೆಣನಾತ

ಕಾಡೆಂಬಿರೊ ಏನ
 ನಾಡೆಂಬಿರೊ ಇನ್ನ
 ಬೀಡಿನೆ ಜನರಿನ್ನ
 ಉಳಿದಿಲ್ಲ
 ಅರ ಜನ ಹೆಣ ಹೆಣ
 ಅರೆ ಜನ ಅರೆ ಹೆಣ
 ಉಳಿದಿದೆ ಹೆಣ ಹೆಣ
 ರಣ-ತಾಣ

ಅನ್ನವೊ ಅಡಗಿದೆ
 ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹುದುಗಿದೆ
 ಕೆಲವೊಂದು ಕೈಲಿದೆ
 ಉಳಿದ್ದಿದೆ

ಜನರನ್ನ ಸಾಯಿಸಿ
 ಹೆಂಗಳ ಮಾರಿಸಿ
 ಮಂಗಳ ಮರೆಯಿಸಿ
 ಉಡುಗಿದೆ !

ಕರೆವುದು ಬಂಗಾಲ
 ನಡೆದಿದೆ ಕೇರಲ
 ವಿಜಯಕೆ ಬರಗಾಲ
 ಕರಿಗಾಲ

ಉಳಿದರೆ ಒಂಗಾಲ
ಅಳುವುದು ಬರಗಾ
ನಮಗೆಲ್ಲ ಹಿರಿಗಾಲು
ಉಳಿಗಾಲ.

ಧರ್ಮವ ಬದಿಗಿಟ್ಟು
ದ್ವೇಷವ ತುಳಿದಿಟ್ಟು
ಜನತೆಯ ನೆನಪಿಟ್ಟು
ಪಡೆಹಿಟ್ಟು

ಬಾ ತಂಗಿ ಬಾ ತಮ್ಮ
ನಮ್ಮಪ್ಪ ನಮ್ಮಮ್ಮ
ಒಂದಾಗಿ ನಡೆಯೋಣ
ಬಾಳೋಣ.

—:—

ಪೃಥ್ವಾಲಾಪ

ಹೊಸದಿನಗೆ ಬೇಕಿಲ್ಲ, ಹಳೆಯದೇ ಸಾಕೆಲ್ಲ
ಎಂದೆನುತ ಮುಗ್ಧನು ಮುಕ್ತಲೇಕೆ ?
ಹೊಸದಾಗಿ ಜನಿಸಿರುವ ಎಳೆಯಕೂಸಿನ ಕರುಳ
ಕಿತ್ತೂಗೆಯದೆಯೆ ಸುಮ್ಮನಿರುವೆಯೇಕೆ ? ೧.

ಹೊಸದು ಹಳಸಿದೆಯೆನುವ ಮೂರ್ತಿನು ಹೊಸದಲ್ಲ !
ನಿನ್ನಂತೆ ಬಲು ಜನರು ಅಂದರವನು !
ಗೂಗೆ 'ಗೂಗೂ' ಎನಲು ರವಿಯು ಹೆದರುವನೇನು ?
ಕತ್ತಲೆಯ ಹುಟ್ಟಡಗಿ ವ್ರಗತಿ ಬಹುದು ! ೨.

ಜೀವನವ ಹೊಗೆಬಂಡಿ ಕಾಲಹಳಿಗಳ ಮೇಲೆ
ನಡೆಯುವುದು ಮುನ್ಮಂದೆ ಚಣಕು ಚಣಕು
ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಉಳಿದವರು ತಮ್ಮದೇ ಜಗದ ತುದಿ
ಎಂದರದಕಾರು ಹೊಣೆ-ಅವರೊ, ಜಗವೋ ? ೩.

ಇದೆ ಕವಿತೆ, ನಾನೆ ಕವಿಯೆನುವ ಕಾವ್ಯಾಲಾಪ
ಹೊರಡಿಸಿಹೆ-ಬರಿ ಹುಚ್ಚು - ಅಯ್ಯೋ ವಾಸ !
ಕವಿ ಮಿತ್ರನಾದೊಡೇಂ ಕವಿಯೆನುವ ಭ್ರಮೆಯೇಕೆ ?
ಕಂಡಿಹೆಯ, ಕಾಣುವೆಯ, ಕಾವ್ಯರೂಪ ? ೪.

ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ ಕಾಳಿದಾಸಾದಿಗಳ
ಕೃತಿಗಳಂತರಗಂಗೆ ಬಲ್ಲಿಯೇನು ?
ಮನುಜಜೀವನ ಮೊದಲು, ಪ್ರಕೃತಿ ಬರಿಹಿನ್ನೆಲೆಗೆ
ಅದ ಮರೆತು ಹರಟುತಿಹೆ ವೊಳ್ಳು ನೋಲ್ಲ ! ೫.

ಪ್ರಕೃತಿಯನು ಹೊಗಳಿರುವೆ - ನೀನಿಂತು, ನೀನಂತು

ನೀನೆ ಜಗಕಾಧಾರೆ, ಜೀವಧಾರೆ

ಅದರೊಳೇನೇನಿಹುದು ಕುರುಳು ಕೈಕಾಲುಗಳು

ಹೊದಿಕೆ ಹಾಸಿಕೆಗಾಸಕಣ್ಣು ಒಡಲು !

೭.

ಅದರದರೊಳಗಿರುವ ಅತ್ಯವನು ಕಾಣದೆಯೆ

ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಹೊರರೂಪ ಪೇರಿಸಿರುವೆ

ಜೀವಿಲ್ಲದ ದೇಹ ಅತ್ಯವಿಲ್ಲದ ಪ್ರಕೃತಿ

ಪ್ರಗತಿಯನ್ನಲು ನಿನಗೆ ವೈದ್ಯನೆ ಗತಿ !

೮.

ನಮ್ಮ ಜನಜೀವನವ ಹಾಸುಮೊಕ್ಕಿಹ ಕಾವ್ಯ

ಉಳಿದಿಹುದು-ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಮೊಂತೆಯೆಲ್ಲ ?

ಮುಂದೆ ಜಗ ಉರುಳಿದೊಲು ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿಹುವೆಲ್ಲ

ಕೊಚ್ಚಿಮೋರಿಯ ಕಸವ ಗುಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ !

೯.

‘ರಾಮ ರಾಮಾ’ ಎಂದು ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಕೋರಲವು

ನುಡಿದಂತೆ ನೀನೇಕೆ ನುಡಿಯದಿರುವೆ

ಭಕ್ತಿ ಸಾಲದೊ ನಿನಗೆ, ಶಕ್ತಿಯೇ ಸಾಲದೊ

ಯುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲವೊ ಧೈರ್ಯ ಸೊನ್ನೆಯಾಯ್ತಾ ?

೧೦.

ತನ್ನೊಳಗೆ ಹುರುಳಿಲ್ಲ ! ಮತ್ತೊಬ್ಬನನು ಎತ್ತಿ

ಅವನು ಕಾರಣವುರುಷ-ನಾನು ಕೂಡ

ಅದಕೆ ಕಾರಣವುರುಷ ಎನುತ ಎರವಲ ಹಿರಿಮೆ

ಕೊಂಡು ಕುಣಿಯುವ ಬುದ್ಧಿ ಸಾಕು ಸಾಕು !

೧೧.

ಮೂರು ಸಾವಿರ ವರುಷ ಹಿಂದೆ ಬರೆದರಗುಣದ

ಬಂಡವಾಲಕೆ ಬಡ್ಡಿ ನಿನಗೆ ಬೇಕೊ

ನಿನ್ನ ದುಡಿತಕೆ ಮಾತ್ರ ಕೂಲಿ ದೊರಕೀತಿಲ್ಲ

ನೀಡುತಿಹೆ ಅದನಿಲ್ಲಿ - ಕಯ್ಯ ಚಾಚು !

೧೨.

ಸಿನಗೆ ಕನ್ನಡಿ ಬೇಕು - ನಿನ್ನ ನೀನರಿಯಲಿಕೆ
 ಅದ ಮರೆತು ಉಳಿದರನು ತೆಗಳುತಿರುವೆ
 ನಿನ್ನ ನೀನರಿತಂತೆ ನಿನ್ನ ನವ ಮರೆತಂತೆ
 ಮುಂಬರುವೆ ಪ್ರಗತಿಯಲಿ - ಇದುವೆ ಸತ್ಯ ! ೧೭.

ಸಾಹಿತ್ಯ-ಜೀವನದ ನುಡಿಗನ್ನಡಿಯು ಎನುವ
 ಮಾತನೇ ಮರೆತೆಲ್ಲೊ ಎಡವಿಬಿದ್ದು
 ವೃಥಾ ಅಲಾಸಿಸಲು ಕಾವ್ಯವಾಗುವುದೇನು ?
 ಬಂದಿಲ್ಲಿ ಜೀವನದ ನೈಜ ನೋ. ೨ ! ೧೮.

ಕೋಗಿಲೆಯು ಹಾಡುವುದೆ ? ಉಸಿರೆ ಇಲ್ಲದಕಿಂದು
 ನೂರ್ಲಕ್ಷ ಹೆಣಗಳಿಂ ಹೊರಟ ಹೊಗೆಯು
 ಆಗಸವನಾಕ್ರಮಿಸಿ ದುರ್ಗಂಧ ಪೂಸಿರಲು
 ಹಾಡುವುದೆಕೋಗಿಲೆಯು, ನೋಡು ಬಾರೈ ! ೧೯.

ಆ ಕಡೆಗೆ ಕಣ್ಣಿರುವು - ಅದು ಒಂದು ಸಂಸಾರ !
 ಎಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಾ ಪ್ರೇಮ, ಎಲ್ಲಿ ದೈವ ?
 ಆಕೆ ಮೂಲೆಯ ಮೂಟೆ, ಅವನು ಬೂದಿಯ ಮೊಟ್ಟೆ
 ಮಕ್ಕಳೋ ಬರಿಮುದ್ದೆ - ಕಸದ ರಾಸಿ ! ೨೦.

ಹೂಗಳೆದಿಗಂಧವನು ಯಾರಿಗಾಗಿಯ್ಯುವನು
 ಮೂಲೆಗಾಗಿಯೊ ಇಲ್ಲ ಮಾನವನಿಗೊ ?
 ಮಾನವನೆ ಜಗದಮಣಿ ! ಅನನೆ ಇಲ್ಲದೊಡೇನು
 ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೃತಿಯೊ ಇಲ್ಲ ವೈಶಾಚನೋ ! ೨೧.

ಮಾನವನಿಗಾಗೆಲ್ಲ - ಮಾನವತೆಗಾಗೆಲ್ಲ
 ಅದನುಳಿಸದೆಯೆ ಬರಿದೆ ಕೂಗು ಏಕೆ ?
 ಸಾಹಿತ್ಯಜೀವನದ ಅಡಿಗಲ್ಲ ಮೇಲ್ನಿಂತು
 ಮಾನವತೆ ಧ್ವಜವ ಮೇಲೇರಿಸಿರಲಿ ! ೨೨.

ಅದ ತೊರೆದು ಕೋಗಿಲೆಯು ಹಾಡುವುದು, ನವಿಲುಗಳು
ಕುಣಿಯುವುವು ; ಪ್ರೇಮಿಗಳು ವಿಹರಿಸುತ್ತ
ನದಿಯು ಹರಿಯುತ್ತಲಿಹುದು ಪವನಸುಯ್ಯ ಡುತಿರುವ
ಎನುವ ಈ ಬರಡುಸುಡಿ ಕಾವ್ಯವೇನು ?

೧೨.

ಜೀವನದಿಗಳು ಬತ್ತಿ ಬಾಳೆಲ್ಲ ಬರಡಾಗಿ
ಬೆಳೆಯೆಲ್ಲ ಬತ್ತಿರಲು ಹೂಗಳೆಲ್ಲ ?
ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿವಾರಿಸದೆ ಸೌಂದರ್ಯ ನೀಡುವುದು
ಕಗ್ಗಲು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಕೂಳಬದಲು !

೧೩.

ಬರಗಾಲದಲಿ ಬಿದ್ದು ಕಾಳೆರಡು ಕಾಣದೆಯೆ
ಕಾಲವರರಾಗಿರಲು ಕೂಟ ಮಂದಿ
ನೀನೆಲ್ಲ ಕುಳಿತಿರುವೆ ಅಜ್ಞಾನಕೋಟಿಯಲಿ
ಕಾಣುತಿಹೆ ಕಲ್ಪನೆಯ ಕನಸಗೊಂದಿ !

೧೪.

ರುಚಿಗಳಿವೆ ನೂರಾರು, ಬೇಕಾದುದೆಲ್ಲರಿಗು
ಒಂದಿಹುದು - ಅದು ಅನ್ನ - ಮರೆಯಬೇಡ !
ವ್ಯಗತಿ ಬೇಕೆಲ್ಲರಿಗು, ಅದಬಡಿಸಬೇಕಾವು
ಅನ್ನ ಅನ್ನವೆ ಹೊರತು ಉಳಿದುದೇನು ?

೧೫.

ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿಜಕು ಪ್ರೋಕ್ರಸ್ತಿಸನ ಹಾಸಿಗೆಯಹುದು !
ಬೇಡುವುದು ನಿನ್ನಿಂದ ಕೆಲವು ಕ್ರಮವ !
ಜೀವನವ ಚಿತ್ರಿಸುವ ಸಾಹಿತ್ಯವುಳಿಯುವುದು
ಉಳಿದುದಕೆ ಜನ್ಮದಿನ ಬಂತು ನಿಧನ !

೧೬.

ಮನದ ಕತ್ತಲೆ ಕಳೆದು ಅರಿವ ಬೆಳಕನು ಚೆಲ್ಲ
ಅರಿವಿನಿಂ ಪ್ರೇರಿಪುದು ನೈಜಕೆಲಸ !
ಆ ಕಾರ್ಯವೇ ಇಂದು ಅಸ್ತು ಬಟ್ಟೆಯ ಮೂಲ
ಅದುವೆ ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂ ತಂದ ಕೂಳು !

೧೭.

ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂ ಕ್ರಾಂತಿ ಉಜ್ವಲಿಸಿ ದಿನದಿನಕು
 ಹಳಸಿದುದನುರಿಸುತ್ತ ಯೊಸದ ಸೃಜಿಸಿ
 ಸುಖರಾಂತಿಗಳ ಹರಹಿ ಕೃತಕಾರ್ಯವಾಗುವುದು
 ಅದುನೆ ಜೀವಕೆ ಮೂಲ - ಪ್ರಗತಿಶೀಲ !

೨೪.

----- : -----

ಸಿಂಕ್ಲೇರನಿಗೆ *

ಹಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಹೇರ ಹೊರಲಾರದಿಹ ಜನರ
 ಕಾಸಿನಾಸೆಯ ತೋರಿ ಹೇಸಿಗೆಯ ನರಕದಲ್ಲಿ
 ದೂಡಿದುಡಿಸುವ ದುಡ್ಡಿ ನಷ್ಟಗಳ ವಿಶ್ವವನು,
 ನಾಗರಿಕ ಜೀವನದ ಮೇಲ್ಮೈಸುಕ ಮರೆಯಲ್ಲಿ
 ಬಚ್ಚಿಟ್ಟ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಬಯಲು ಮಾಡಿದ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ೩೫
 ಸಿಂಕ್ಲೇರ ಅಪ್ಪನನೆ ನಿನಗೆ ಜಗ ಚಿರಮುಣಿಯು !
 ಬಾಳ ಕಗ್ಗಾಡಿನಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಸೊರಗಿದ ದೀನ
 ಕೂಲಿಗಾರನ ಜೀವ - ನೋವು ಕಾವಿನ ಬಾಳು -
 ಕಾಸುಗಾರನ ಕೈಯ ರಾಕ್ಷಸೀ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ
 ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ಕ್ರೂರಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ನಶಿಸುತ್ತಲಿ ೧೦
 ಅಂಧಕಾರದಿ ಬರಿಯ ಧೂಳಾಗಿ ಬೀಳುವುದ ತೋರಿಸಿದೆ.

ದೂರದಿಂ ನೋಡಿದೊಡೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ
 ಬಾಳು ಬಲು ಬಲು ಚಂದ, ಕಾಸ ಕೂಡಿಸಬಹುದು
 ಎಂಬ ಭ್ರಮೆ ಮುಸುಕುವುದು, ಬೆಳಕಿಲ್ಲೆ ಇಹುದೆಂಬ
 ಹಿಗ್ಗಿನಲಿ ಬಂದೊಡನೆ - ಬಯಕೆಗಳು ಬಯಲಾಗಿ ೧೫
 ಎದೆಯೊಡೆದು ನೀರಾಗಿ - ಕತ್ತಲಲಿ ಕುಗ್ಗುವುದು !
 ಜೀವ ಮೊದಲಿಂ ತುದಿಗೆ ಮೋಸ - ಮೋಸದಂತೆ !
 ಕಸವನೇ ರಸವೆಂದು ಮರುಳುಗೊಳಿಸುವ ಜಾಲ !
 ಅಮೆರಿಕದ ಜೀವವಿದು ! ಒಳಗನರಿಯದೆ ಬರಿಯ
 ಹೊಳೆವಹೊರಗನೆ ಕಂಡು ಮುಗ್ಧರಾಗುತ್ತ ಓಡಿ ೨೦

* The "Jungle" ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಓದಿದಮೇಲೆ ಬರೆದುದು.

ಸಾರಿ ಬಂದವರೆನಿತು ಜಾರಿಬಿದ್ದರು ಬಲೆಗೆ !
 ಕೂಲಿಗಾರನ ಕಷ್ಟ ಬಣ್ಣನೆಯ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ
 ನಿಲುಕದಿದೆ - ಕಲ್ಯಾಣ ಕರಗುವುದು ಕೇಳುತ್ತದನು !
 ಎಲ್ಲವನು ವರ್ಜಿಸುತ್ತ, ಕಷ್ಟಗಳ ಬೆಟ್ಟಗಳ
 ಬೆನ್ನಮೇಲೊರುವುದಕ್ಕೆ ಸುಖವಿರಹಿ ಬಂದಿಹನು ! ೨೫.
 ಆವುದನು ಅಮೃತವೆಂದೆಣಿಸಿ ಬಂದಿರ್ಥನದೆ
 ಸರ್ವವಿಷ ! ಜೀವನವನು-ರಸವನ್ನು-ಕಾವನ್ನು
 ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಹಿಂಡಿ ಹಿಪ್ಪೆಯಾಗಿಪ ಯಂತ್ರ !
 ಕಂವರೂಸುವ ಹೂವಹಾರವೆಂದಿದುರ್ದಿದು
 ಧೂತ್ಯಾರ ಮಾಡುತ್ತಿಹ ಉರಿವ ಹಾವಿನ ಹೆಡೆಯು ! ೩೦.
 ಬಂಡವಾಳದ ಬಾಳು ! ಮೊದಲಿನಿಂ ಕೊನೆವರೆಗು
 —ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು, ಸರ್ಕಾರ—
 ಎಲ್ಲ ಮೋಸದ ಬೀಡು ! ಮೋಸವೇ ಉಸಿರವಕೆ !
 ಮೇಲ್ಪಾತ್ರ ಬಲು ಚೆನ್ನ ! ಮನಸೆಳೆವ ಮುಗ್ಧಬಗೆ !
 ದೂರದಿಂ ನೋಡುತ್ತಲೆ ಹೃದಯ ಸಾರುವುದಲ್ಲಿ ! ೩೫.
 ಬಳಿಗೆ ಸಾರುತ್ತಲೊಮ್ಮೆ ಬಿದ್ದರಾಯಿತು ಬಲೆಗೆ,
 ಹೊಂಡದಿಂ ಹೊರಬೀಳ್ತ ಆಸೆ ಬರಿ ಹುಡುಗನನು !
 ಸುತ್ತೆಲ್ಲ ಹಸುರುವನ - ಒಳಗೆ ಗಾಢಾಂಧತೆಯು !
 ಮುಸುಕಿರುವ ಹೆಗ್ಗವಿಯು ! — ಜೀವ ಬರಿ ಕಗ್ಗಾಡು !
 ಕಗ್ಗಾಡು ! ಗಾಢಾಂಧ ! ಕರೆದೊಯ್ಯುವವರಿಲ್ಲ ! ೪೦
 ನೂರಾರು ಕವಲುಗಳು - ಎಲ್ಲ ಒಂದೆಡೆಗೇ !
 ದಾರಿಯರಿಯದು, ವೇಳೆಯರಿದೆಯೆ ಮುನ್ನಡೆದು,
 ಕಾದು ಕುಳಿತಿಹ ಕ್ರೂರ ಧನಪ್ರೇತಗಳ ಬಾಯ್ಗೆ
 ಸುತ್ತಾಗಿ, ತೊತ್ತಾಗಿ, ಸಾಯುವುದು ! ಕೂಲಿಗಳ
 ಜೀವನಕೆ ಬೆಳಕಿಲ್ಲ ! ಗಾಢಾಂಧತೆಯ ಬೀಡು ! ೪೫.
 ಆಂತಾದರಿದರಿಂದ ಕೂಲಿಗಾರಗೆ ಮುಕ್ತಿ
 ದೊರೆಯದೇ ? ಕನಸುಗಳ ಬಯಕೆಗಳ ಬಸಿರನಲೆ

ಬಡಿದು ಕೊಲ್ಲುವುದೇನು ? ಬೇರೇನು ಗತಿಯೆಲ್ಲ !
 ಬಂಡವಾಳದ ಹಿಡಿತ ಬಳ್ಳು ಭದ್ರ - ಜಗವೆಲ್ಲ
 ಕಾಸಿಗೊಡೆಯರ ಕೈಲಿ ನಶಿಸಿಹೋಗುತ್ತಲಿಹುದು ! ೫೦.
 ದುಡ್ಡಿ ನಲ್ಲಿವೆ ಜೀವ ! ದುಡ್ಡಿ ನಿಂದಲೆ ಜೀವ !
 ಉಳಿದಿಹುದು ಏನೆನುಗೆ ? ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೇನು ?
 ದುಡಿದು ದುಡಿದೂ ಇಂತೆ ಮಡಿಯುವುದೆ ಫಲವೇನು ?
 ಕಗ್ಗಾಡಿನಂಥತೆಯ ಬೆಳಗಿ ದಾರಿಯತೋರ್ವ
 ಕಿರಣವೆಮಗಿಲ್ಲವೇ ? - ಆಸೆಯಿದೆ ! ಧೈರ್ಯವಿದೆ ! ೫೧.
 ಬಂಡವಲದಂಗಾಂಗ ಭಿದ್ರಭಿವ್ರವ ಮಾಡಿ
 ಕಿತ್ತೊಗೆದು, ಕೂಲಿಗಳ ಜೀವ ಸವಿಯಾಗಿವುದು
 ಕಗ್ಗಾಡ ಬೆಳಗಿಸುವ ಕಿರಣ ಹೊರಕೊಮ್ಮುತಿದೆ
 ಕೂಲಿಗಾರರ ಶಕ್ತಿ ! ಸಾಸ್ಯವಾದದ ಕತ್ತಿ !
 ಸಾಸ್ಯವಾದವದೊಂದೆ ಶತ್ರುವಿಗೆ ಹಿರಿಮದ್ದು ! ೬೦.
 ಸಾಸ್ಯವಾದವದೊಂದೆ ಶತ್ರುವಿಗೆ ಸಿಡಿಮದ್ದು !

“ಎಮ್ಮದಾಯ್ತು ಚಿಕಾಗೊ ! ಎಮ್ಮದಾಯ್ತು ಚಿಕಾಗೊ !”
 ಎಂಬ ಕೊನೆಯಾಕೂಗು ಬಂಡವಲದೆದೆ ಒಡೆದು
 ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಳಗುವುದು - ಗುಡುಗುವುದು !
 “ಎಮ್ಮದಾಯ್ತು ಚಿಕಾಗೊ !” ಕೂಗು ಬದಲಿಸುತ್ತಿಂದು ೬೫
 ಕೂಲಿಗಾರರ ಕೊರಳಿನಿಂದಿಂತು ಹೊರಡುತ್ತಿದೆ !
 “ವಿಶ್ವವೇ ನಮ್ಮದಿದೆ ! ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿದೆ ವಿಶ್ವ !
 ವಿಶ್ವ ನಮ್ಮದೆ ಅಹುದು ! ನಮ್ಮದಾಯ್ತು ವಿಶ್ವ !” ೬೮.

ಕನ್ನಡದ ಬೆಳೆ

ಹೊನ್ನಬೆಳೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಕನ್ನಡದ ಹುಲುಸುಹೊಲ
 ಬೀಳು ಬಿದ್ದಿಹುದೆಂದು ಬಂಜೆ ಬಯಲಾಗಿ
 ಉತ್ತುವುದು ಬಹಳಾಯ್ತು ಬಿತ್ತುವರೆ ಬರಲಿಲ್ಲ
 ಮುನ್ನ ಬಿತ್ತಿದ ಬೆಳೆಯೆ ಇದುವರೆಗೆ ಕೊಯಲಾಗಿ

ಬರಗಾಲ ಬಂದಿಹುದು ಸಿರಿಯ ತವರೊಳಗೆ
 ಹೆರರ ಹಾವಳಿ ಬಂತು ನಮ್ಮ ನಡುಕೇರಿಗೆ
 ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿವು ಹೊಲವ ಪರಜನಕೆ ಕೋರಿಗೆ
 ನಮ್ಮ ಹಾಳನು ಕಾಂಬ ಕಣ್ಣಿಹುದು ಯಾರಿಗೆ ?

ಕೆಲರು ಬಿತ್ತು ತಲಿಹರು ಫಲಬರದ ಪಯರನ್ನು
 ನಮಗೆ ಬೇಡಾದುದನೆ ಬಿತ್ತುವರು ಕೆಲರು
 ಹಸಿವೆ ಸುಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಹೂದೋಟಗಳ ಬೆಳೆಸಿ
 ಹಿಗ್ಗಿನಲಿ ಉಬ್ಬಿನಲಿ ಕುಣಿಯುವರು ಕೆಲರು !

ಹಸನನಾಡಿದ ಹೊಲದಿ ಕಸವ ಬೆಳೆಸುವರಲ್ಲಿ
 ಹೆರರ ದನಗಳಿಗೆಂದು ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆಸುವರಲ್ಲಿ !
 ಕನ್ನಡದ ಜನಪದಕೆ ಅನ್ನ ಸಿಗದಿರುವಾಗ
 ಅನ್ನನಾಡಿನ ಜನಕೆ ಹಣ್ಣು ಕಳಿಸುವರಲ್ಲಿ !

ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಹೊಲವು ನಮ್ಮವರ ಸೊತ್ತಾಗಿ
 ಇದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮವರ ಉಳುಮೆ ಬಿತ್ತಿಗೆ ಸಾಗಿ
 ನಮಗೆ ಬೇಕಾದುದನೆ ನಾವು ಬೆಳೆಯುವರಾಗಿ
 ಕನ್ನಡದ ಬೆಳೆ ಬರುವುದೆಂದು ನಮಗಾಗಿ ?

ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಿಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆ ಬೆಳೆ ಎಂದರೂ
ಕಳ್ಳೆ ಕರಿಕೆಯೆಂಬ ಬೆರಿದಿಡುಮೆ ಬರಿದೆ
ಬಲ್ಲವರ ಗುತ್ತಿಗೆಯು ಎಲ್ಲರ ಕೈ ಕ್ಕೂ ವಾಗಿ
ಎಲ್ಲ ಮನೆಯೊಳು ಕೂಡ ಬಿಂಬಿ ಬರಲಿ ?

ನಮ್ಮ ಹೊಲಮೊಳು ಮತ್ತೆ ಎಂಕ ಹರಿಹರ ಬುಕ್ಕ
ಬಸವ ವಾಘವರ ಬೆಳೆ ತಳೆತಳಿಸಿ ಬೆಳೆದು
ಶರಣ ದಾಸರ ಪಯಿರು ಮಹಾಯೋವಿ ಮಲ್ಲಮ್ಮ
ಚನ್ನಮ್ಮ ಹೊನ್ನಿರ ರನ್ನದೋಟವು ಮೊಳೆದು

ನಮಗಾಗಿ ಹೊಸ ಸುಗ್ಗಿ ಕನ್ನಡದ ಜನ ಹಿಗ್ಗಿ
ನೆರೆನಾಡಿಗೂ ನಾವು ಎರಸಲವು ಕೊಟ್ಟು
ಭಾರತಿಗೆ ಬಲವಾಗಿ ವಸುಂತಿಗೆ ಜೆಲುವಾಗಿ
ಸಕಲರಿಗೆ ಗೆಲವಾಗಿ ಸಮ್ಮ ಹೊಸ ಹುಟ್ಟು

ನಾವೆಂದು ಬಾಳುವೆವೋ ನಮ್ಮ ಸಲವಾಳುವೆವೋ
ದಾಸ್ಯವನು ಹೊಳುವೆವೋ ಅಂವ ನಿಜವಾಗಿ
ಕನ್ನಡದ ಬೆಳೆಪೆಚ್ಚಿ ಮುನ್ನೀರುಗಳ ದುಡಿ
ಮನುಕುಲವ ತಣಿಸುವುದು ಕಲ್ಪಕುಜವಾಗಿ

ಇದಕಾಗಿ ಒಂದಾಗಿ ದುಡಿಯುವೆವೆ ನಾವು ?
ಇದರ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮಡಿಯುವೆವೆ ನಾವು ?
ಇದಕಡ್ಡ ಬಂದುದನು ಕಡಿಯುವೆವೆ ನಾವು ?
ಈ ಗುರಿಯ ಕಡಿ ಕೂಡಿ ನಡೆಯುವೆವೆ ನಾವು ?

ಕಿರಿಯರಿದನೇ ಕೇಳಲಿ
ಹಿರಿಯರುತ್ತರ ಹೇಳಲಿ !

ನಿಷ್ಕಾ

ಜಗಕೆ ಧರ್ಮದ ದಾನಕೊಟ್ಟ ಬೆಳೆನ ಜಿತ್ತ
ಜಗದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಸುವನಿತ್ತ ವಾವನಬಿತ್ತಿ
ಜಗದರ್ಥ ಜೀವಿಗಳ ಪೊರೆನ ಪುಣ್ಯದ ಗೊತ್ತಿ
ನಿನ್ನ ಗತವೈಭವವು ಮರಳುವುದೆ ಮತ್ತೆ ?

ಎನಿದ್ದೆ ಎನಾದೆ ಎಷ್ಟಾ
ನಿನ್ನನಾವರಿಸಿಹುದು ದಾಸ್ಯ !

ಸೂರ್ಯ ಹುಟ್ಟುವ ಸ್ಥಳದಿ ಕಾರಿರುಳು ಮುಸುಕಿಹುದು
ಎಲ್ಲ ಬೆಳೆಯುವ ನೆಲದಿ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಮಸಗಿಹುದು
ತತ್ತ್ವಗಳ ತವರಿನಲೆ ಅಜ್ಞಾನ ಹರಡಿಹುದು
ಅಂತಃಪಲ್ಲವ ಅಧಃಪಾತ
ಮಾಡಿಹುದು ನಿನ್ನ ಬರಿ ಪ್ರೇತ !

ಶ್ರೇತವರ್ಣದ ಶಿಲುಬೆ ಘಾಯಗೊಳಿಸಿದೆ ನಿನ್ನ
ಪೀತವರ್ಣದ ಪಾಪಿ ಕೊನೆಗೆ ಹಾರಿದ ಕನ್ನ
ಕೆಂಪುವರ್ಣವು ಸಹಿತ ಗುಸಿಗೊಳಿಸಿದೆ ನಿನ್ನ
ಯಾರು ಹೊಕ್ಕರು ನಿನ್ನ ಸುಲಿದು ಕೊಟ್ಟರು ಬನ್ನ
ನಿನ್ನ ಮೇಲಿದೆ ಜಗದ ವಕ್ರದೃಷ್ಟಿ
ಸುಲಿಗೆಗಾಗಿಯೆ ಆಯ್ತು ನಿನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿ !

ರಾಕ್ಷಸೀಲಾಲಸೆಯ ನೀಚಶಿಶು ಜಾಪಾನ
ನರಕಯಾತನೆಯಿಂದ ಸಾಯುತ್ತಿದೆ ಚೀನ
ದಾಸ್ಯ ದಾರಿದ್ರ್ಯಮಯ ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ
ತನ್ನ ಹಿರದಲಿ ಜಾಣ ತರುಣ ತುರ್ಕಸ್ತಾನ
ಇನ್ನುಳಿದ ನಾಡುಗಳ ಕೇಳ್ವರಾರು ?
ಹೆಸರಿಗಿದೆ ಸರಕಾರ, ಆಳ್ವರಾರು ?

ಇಡಿಯ ಏಷ್ಯಾಖಂಡ ಹಿರಿಯ ಬಂದೀಖಾನೆ
 ಪರರ ಬಲೆಯಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದ ಪುದ್ದಾನೆ
 ಇಲ್ಲಿ ಬಡತನ ದಾಸ್ಯ ಅಚ್ಚಾನ ಬಹುಜೀನೆ
 ಮೇಲೆ ತುಳಿಯುತ್ತಲಿಹುದು ಪರರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸೇನೆ !
 ಇದಕುಂಟೆ ಈ ನರಕದಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ?
 ಎಂದು ಸಿಡಿದೆಳೆವುದು ಇದರ ಶಕ್ತಿ ?

ಮಾನವ ಸಮಾಜ

ರಂಗು ರಂಗಿನ ಬೆಡಗ ತೊಟ್ಟು ಜಗದಂಗಳದ
 ರಂಗದಲಿ ವಿವಿಧ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಜನಜಂಗವೆಯ
 ಅಂಗಗಳ ಪುಳಿಪುಳಿದು ರಂಗಣದ ವಾಯುತೀರ
 ಓ ಮನೋಹರೇ ಎಲೆ ಭಯಂಕರೇ
 ಓ ರೂಪವತಿ ಎಲೆ ಪಾವನುತಿ
 ನಿಷ್ಕರುಣೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾನವ ಸಮಾಜ !

ಜನನಮರಣದ ತಾಳ ಜೀವನದ ರಾಗಕ್ಕೆ
 ಪೃಥ್ವಿವನ ಮದ್ದಳೆಗೆ ಕಾಲಪುರುಷನ ಗತಿಗೆ
 ಸಿಡಿದ ಮುಕುಟದ ಸದ್ವಯದ ಗಳ ಗಲ್ಲಾ
 ಇತಿಹಾಸಗಳ ನುಯ್ಲು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪೋಷಕ
 ಕುಣಿದ ಮನೋಹರೇ ಎಲೆ ಭಯಂಕರ
 ಓ ರೂಪವತಿ ಎಲೆ ಪಾವನುತಿ
 ನಿಷ್ಕರುಣೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾನವ ಸಮಾಜ !

ಆದರ್ಶವಾದಿಗಳ ಶಿಲಾಬೆಗೇರಿಸಿ ಅಪರ
 ಕನಸುಗಳ ಕುಚ್ಚಿ ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳಿಗುಣಿಸಿ
 ಜ್ಞಾನಯೋಗಿಯ ಕೈಗೆ ವಿಷವ ಬಟ್ಟಲ ಕೊಟ್ಟು
 ನೀಚ ನರಪಾಲಕರ ಮನವ ತಣಿಸಿ

ಧರ್ಮಗುರುಗಳ ತತ್ವಗಳ ರಕ್ತವನೆ ನಿಂಪಿ
 ಸ್ವಾರ್ಥಸನ್ಯಾಸಿಗಳ ಕುನಿಬಟ್ಟೆಗೆ ತೊಡಿಸಿ
 ವೇದವೇದವಿಯರನ್ನು ವನಗಕಂದದಿ ಮಾರಿ
 ಪುಂಡ ಪುಜಾರಿಗಳ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಡುವೆ

ಸಾವಧಿಗುಗಳಾವ ಮೂಕಜಗತಿಯ ಕೊಂದು
ಪಂಚಮುಕಿಗಳಿಗೆ ನಕ್ಕು ಗೈವೆ
ಮದಿವರ ಹುಡುಗುಟ್ಟಿ ಮಿಡಭಂಡವಾಲಿಗರ
ಕೊರಳ ಮಾಲಿಗೆ ಜಗರ ಕರುಣ ಕೊಯ್ಯೆ

ಮೂಳೆಗಳ ಕೆರಡಲ್ಲಿ ಸಿರಿಂ ರಸು ಲಿಸಿ
ಬಡವರ ಮಗಳ ರಸನ ಕುಡಿಸು ತಪಿರೆ
ರಾಕ್ಷಸೀ ಲಾಲನರ ನೀಚ ಸ್ಥಿತಿಯ ನೆವದಿ
ಕೊಟ್ಟ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಕವಿಕಡಿಸು ಕೂಲನೆ

ದೊಟ್ಟಿಯೂ ಹಿಂಗಿಸಲು ಮೈಯ ಕರುಣಳನ್ನು
ನೀಡಬಿಡುರಳೆಂದು ನರಕಕ್ಕೆ ಮೂಕಿ
ವೇರೂಂ ಲು ಮೈಸಿ ಕೆಲವನಾಡುರ ಕುಲಜೆ
ನಾಗರಿಕವೆಂದರನ ಮುದ್ದಿಸುರ ಸುಕಿ

ನಿನ್ನ ಅನ್ಯಾಯಗಳ ದೇವ ನಿಯಮಗಳೆಂದು
ನೀ ನಮರ್ಪಿಸಿ ಜನನ ಮೊನಗೊಳಿಸ
ಮನು ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಷಮತೆಗೆ ಪ್ರಕೃತಿ ನಿಯಮದ ಬಣ್ಣ
ಬಳಿದು ಕರ್ಮದ ಕಂತೆ ಸಿದ್ಧ ಗೊಳಿವೆ

ಭೂಮಿಪವನುಸರಿಸಿ ಬಣ್ಣ ಬೆರಗಿರಲು
ವರ್ಣವೈಷಮ ಬಿಳಿಸಿ ಕೆಕೆ ಹಾಕು ತಲಿರುವೆ
ಒಂದೆ ಮಣ್ಣಿನ ಸುತರ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮರ ತೆರದಿ
ಕಾಣವೆ ನಾಡುಗಳ ಗಡಿ ಹಾಕುತಿರುವೆ

ನಾಡುಭಾಷೆಯ ಜಗಳ ಧರ್ಮಪಂಥದ ಜಗಳ
ವರ್ಣವಂಶದ ಜಗಳ ಪುಟಗೊಳಿಸುತಿರುವೆ
ಪ್ರಕೃತಿಶಕ್ತಿಯ ಜಯಿಸಿ ಹುಸಿವ್ಯಚಾರನ ಬಿಳಿಸಿ
ದಿಟವನ್ನು ಸಟಿ ಸಟಿಯ ದಿಟಗೊಳಿಸುತಿರುವೆ

ಆತ್ಮಗಳ ಮಾರುತಿವೆ ಪ್ರೀತಿಗಳ ಮಾರುತಿವೆ
 ಬುದ್ಧಿಗಳ ದಲ್ಲಾಲಿ ಹಿಡುವೆ ಧನಕಾಗಿ
 ಕಲೆ ನೀತಿ ಮತಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಜ್ಞಾನ ವ್ಯಾವಾರ
 ಒಂದಾದರೂ ಬಾಳತೀತುವೆ ಜನಕಾಗಿ ?

ಕೋಣಗಳ ಮುಂದೆಯೇ ಕಿನ್ನರಿಯ ಬಾರಿಸುತ
 ಗಾಯಕನು ಹುಲುಬಾಳು ಹೊರೆಯ ಬೇಕು
 ಕಾಗೆಗಳ ಬಳಗದಲಿ ಕೋಗಿಲೆಯ ತೆರವಲ್ಲಿ
 ದಾತಹೇಳಿದ ಗೀತ ಕವಿ ಬರೆಯಬೇಕು

ಮತಶಾಸ್ತ್ರ ನೀತಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯ ಬಣ್ಣ ಸರ್ವೇಕೆ ?
 ಕೊಳೆತು ನಾರುತಲಿಹವು ಹೆಣಗಳಂತೆ
 ವಿಜ್ಞಾನ ದಳಸತಿಯ ದಾಸ್ಯದಲಿ ಕೊಳೆಯುತ್ತವೆ
 ವ್ಯಾಪಾರಿ ಲಾಭಗುಳಿ, ಹಸಿದ ದನಗಳಂತೆ

ಮಾನವರು ಹೆಚ್ಚಿದರು ಮಾನವತೆ ಉಳಿದಿಲ್ಲ
 ಹೀಗತನ ದೀನತನ ದಾರಿದ್ರ್ಯವಳಿದಿಲ್ಲ.
 ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮೊಳೆದಿಲ್ಲ ಸುಖಶಾಂತಿ ಬೆಳೆದಿಲ್ಲ
 ಮಾನವ ಪ್ರೇಮವೇ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ

ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ
 ಆರ್ತರಸು ಸುಲಿಯುತಿಹ ಚಾಂಡಾಲಿಯೆ
 ಕಟ್ಟುಕರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಸದಯರನೆಲ್ಲ
 ಬಂಧನದಿ ಬಿಗಿದಿರುವೆ ಓ ಕಾಳಿಯೆ

ಇದಕ್ಕಾರು ಹೊಣೆ ಹೇಳು ಮಾನವ ಸಮಾಜವೆ
 ಲಕ್ಷ ವರುಷದವರೆಗೆ ಸಹಿಸಿದೆವು ನಿನ್ನ
 ಶತಮಾನ ಕಳೆದರೂ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಲಿಲ್ಲ
 ಇನ್ನು ಸಹಿಸೆವು ನಾವು ಈ ವಿಧದಬನ್ನ !

ನೆನಪಿಡು ಸಮಾಜವೇ ನಿನ್ನ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯತನ
ಕೊನೆಗಾಣಲೇಬೇಕು ಸಾಗಬಿನ್ನ !
ಇದ್ದುದನು ಎಂತೆಂತೋ ಉಳಿಸಿ ಬಾಳುವ ಹೊಂಚು
ನಡೆಯಲಾರದು ಇದಕೆ ಬೇಗ ಶರಣೆನ್ನ !

ಬಂಡಾಯ ಗುಡುಗುತಿದೆ ಮೂಕತಿಯ ಮೋಡದಲಿ
ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಪುಟೆಯುತಿದೆ ಅಸ್ಥಿ ಸಂಜರದಿ
ಸೇಡು ಸಿಡಿದೇಳುತಿದೆ ನಾಯನತಿಹ ಜನಮನದಿ
ಕ್ರಾಂತಿಕಿಡಿಗಿದರುತಿದೆ ನಿನ್ನ ಮಂದಿರದಿ

ದುಃಖಿತರ ಸುಯ್ಯನಲಿ ಸಿಡಿಮದ್ದು ಹಾರುತಿದೆ
ದಾರಿವ್ಯುದುಸ್ಕಳದಿ ಪ್ರಳಯ ಕುಟುಮು
ಅಬಲೆಯರ ಕಣ್ಣೀರು ಕರೆಯುತಿದೆ ಬೆಂಕಿಮಳೆ
ಹಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಬಿಸಿಗೆ ಭೂಮಿ ಕಾದಿಹುದು !

ಕುರಿಗಳನು ಕಾಯ್ದುದಕೆ ತೋಳಗಳನು ನಿಯಮಿಸಿದೆ
ಕುರಿ ತೋಳಗಳ ತಿನ್ನುವ ಕಾಲ ಬಂತು !
ದಿನತನ ಕಡೆಗೊಮ್ಮೆ ದಾನವತ್ಯವ ಮೆಟ್ಟಿ
ಮಾನವತ್ಯವ ತರುವ ಕಾಲಬಂತು !

ನಿನ್ನ ಸರಿವಡಿಸಿಕೊ ಅನ್ಯಾಯಗಳ ಹೂಳು
ಎಲ್ಲರನು ಸಮನಾಗಿ ಕಾಣಬೇಗ !
ಇಲ್ಲದಿರೆ ನಿನ್ನನ್ನೆ ಮುರಿದು ಕರಗಿಸಿ ಮತ್ತೆ
ನಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ರೂಪಿಸುವೆವಾಗ !

ಗಾಂಧಿ

ಪರಮ ಪೂಜ್ಯಕೆ ಪುರುಷರೂಪಿನಲಿ ನುಂದುಮೋ ?
 ಕರುಣೆ ಮೈವೆತ್ತುದೋ ? ಶಾಂತಿ ಸಂಪದಕೆಂದು -
 ಗುರುವಿನಡಿ ಪೂವಾಯ್ದೋ ? ಸದ್ಗುಣವ್ರತವೇ ಮೈಗೆ
 ವಸನವದಾಯಿತೋ ?

ಪರಮಿದೈ ಭಾರತಕೆ, ಸಂಸಕೆ, ಗೆಲುವಿಕೆಗೆ
 ಸರಸುಹರನಪ್ಪನೈ ಹೊಗಳೆ ಹೃದಯಸ ತೆರದು
 ಸರಸ ಸೌಜನ್ಯದಧಿದೇವಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯನು ಸಂತರಂ
 ಹೋದದಿಂದ !

|| ೧ ||

ಬಾ - ಅವರಿಗೆ -

ಶತಕೋಟಿ ವಂದನಂ

ಅನುರಜೀವನದಮುಲಲತೆಯಲಿನಿಹೂವಾಗಿ
 ಪರಮ ಪಾವಿತ್ರತೆಯ ವಾರ್ತೆಗೂ ಮೇಲಾಗಿ
 ಸರಲತೆಯ ಸೌಭಾಗ್ಯದಧಿಧಾತ್ರಿ ಚರಮಾಗಿ
 ವಿಸುಲ ತೇಜೋರಾಶಿ ಬೆಳಗಲತಿ ಬೆಳಕಾಗಿ

ದೇವಾತ್ಮನಡಿಯಲ್ಲಿ ಸರಸಿಜೋದ್ಭವೆಯಾಗಿ
 ಜನಮನದ ಮುಗಿಲಿನಲಿ ಧೃವತುರೆ ದಿಟವಾಗಿ
 ಅನುರಾಗಧವಳಗಿರಿ-ಗೌರಿಶಂಕರವಾಗಿ

ಭಗ್ಯಾತ್ಮನುಸಿರಲ್ಲಿ ಭಾವದೈಸಿರಿಯಾಗಿ
 ಓಪೋ ! ಮಹಾತುಮನ ಮಡದಿ ಮಂಗಳೆಯಾಗಿ
 ವಿಶ್ವಜಿದ್ವ್ಯಾದುರು ಹೊಂಗಲಶದಡಿಯಾಗಿ
 ಅಶ್ವಮೇಧಸ ಕೋಟಿಗೈದವ್ಯೂ ಹಿರಿದಾಗಿ
 ಓ, ತಾಯಿ, ನಿಂತಿರುವೆ ಕೀರ್ತಿಮೇರೆಯ ನೀಗಿ !

ಧನ್ಯೈ ಕಸ್ತೂರ ಬಾ ಶತಕೋಟಿ ವಂದನಂ !
 ಮಾನೈ ಹರಸೌ ಬಾಳಿಗಿತ್ತು ನವಸ್ಪಂದನಂ !

ಓ ! ಸರಾಪ್ತರ ಶಕ್ತಿಯೇ !

ಬಡತನದ ಬೇಗೆಗೆನಿಶ್ಚಿತಂ ಶಕ್ತಿ ? ಸುಡು-
ಸುಡುತೆ ಮುಂಬರಿದು ಕೆಂಗಿಡಿ ಜ್ಞಾಲೆಗಳಸುಗುಳಿ
ಬಡಬನಂತಿದೊ ರೌದ್ರ ರುದ್ರಾ-ತಾರದೋಳೇನು
ತಾಂಡವಗೈವುದೋ ?

ಒಡಲಿನೀರಿಚ್ಚೆಂದು ನಂದುವುದು ? ಶಾಂತಿಗಡ
ಬಡವಂಗೆ ದೊರಕುವುದು ? ವೈಗಿನಿತು ಬಟ್ಟೆಬರೆ-
ಹಿಡಿತುತ್ತು ತನ್ನದೆನ್ನುವುದೆಂದು ಮೊರೆವುದೈ ?
ಓ ! ಸರಾಪ್ತರ ಶಕ್ತಿಯೇ ?

—:—

ಜನರು ಜನರ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ

ಬರುವುದೊಮ್ಮೆ ಬರುವುದು
 ಬಾರದೆಂದು ಬಾರದು :
 ಬರುವ ಬಿಡುವ ಭೂತಕ್ಕಾಗಿ
 ಇಂದು ಭಯವದೇಕೆ ?

ಗೃಹ ಗೃಹ ಸಾಗಲಿ
 ನೈ-ಮನನ ಸುಂಬಲಿ !
 ಸಾವು-ಬದುಕು-ನೋವು ನೂರು
 ಹಾರಿಬರಲು ನಗುತಿರು !

ಕರಿದು ಮೋಡ ಹೊಳೆವುದು !
 ಬರಿದು ಕೈ ತುಂಬುದು !
 ಸಿರಿಯು, ಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ
 ಕುದಿದೊಡೀನು ಮೊರೆವುದು ?

ಇಳಿಗೆ ಮೇರು ಬರುವುದು
 ಬೆಳೆಯ ತುಂಬ ತರುವುದು
 ಜಲಕವಾಗ ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ
 ಜನರು ಜನರ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ

ನಲಿದು ಕುಣಿದು ದಣೆವರು !
 ಒಲಿದು ಉಲಿದು ತಣೆವರು !
 ಇದೇ ಬೇಕು ಇಂದಿಗೆ !
 ನಮ್ಮ ದುಡಿನ ಮಂದಿಗೆ !

ಅದಕೂತ ತನನನ ಹಾಡೋಣ !

ಬಡತನ, ಸಿರಿತನ,

ಕಡೆತನಕುಳಿದಾವೇನ ?

ಅದಕೂತ ತನನನ ಹಾಡೋಣ !

ಬಾಳನ್ನು ಬಂಗಾರ ಮಾಡೋಣ !

ಗೋಳಿನ ಸಂತೆಯ ಮರೆಯೋಣ !

೧.

ಸಾವು ನೋವಿನ ಸುಗ್ಗ

ಯಾವ ಬಾಳಿಗೆ ಸುಗ್ಗ

ಕಣ್ಣೀರ ಕರೆವಂತೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ?

‘ಅಯ್ಯೋ !’ ಎಂದಾರಸು ನುಡಿಸಿಲ್ಲ ?

ಮುಯ್ಯೆಯೆ ಇದು ? ಎಂದು ಅನಿಸಿಲ್ಲ ?

೨.

ಅದು ಇಲ್ಲ ; ಇದು ಇಲ್ಲ :

ಬದುಕಿಗೆ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲ

ಎಂದೆಂದು ಕೂಡುವ ದಿನವಲ್ಲ !

ಮನುಜನ ಶಕ್ತಿಯ ಮೀರಿಲ್ಲ !

ಸಾಹಸ ಜೀವಿಗೆ ಇದೆ ಬೆಲ್ಲ !

೩.

ಬಂದದ್ದು ಬರಲೆಂದು

ತಂದದ್ದೆ ಬಂತೆಂದು

ನಮ್ಮ ಹಾದಿಯ ನಾವು ಹಿಡಿಯೋಣ !

ಚಂದ ಚಂದ್ರಾಸುರನ್ನ ನೋಡೋಣ !

ಸುಂದರ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಾಗೋಣ !

೪.

ಅವರೇನು ಅಂದಾರು ?

ಇವರೇನು ಅಂದಾರು ?

ಎಂದೆಂದು ಧೈರ್ಯವನ ಮರೆತೇವು ?

ಹಾಳುರುಗವ ಮತ್ತೆ ಹಾಡೇವು ?

ಬೀಳುವ ಭಾರಕೆ ಸಿಕ್ಕೇವು ?

೫.

ಹಾರಿಹೋಗುವ ಹಕ್ಕಿ

ದೂರ ಕಾಣುವ ಚಿಕ್ಕಿ

ನಮ್ಮ ಜೀವಸುಖೆಯ ಬೇಡ್ಯಾವು !

ತಮ್ಮ ಬಾಳಿನ ಕತೆಯ ಹೇಳ್ಯಾವು !

ಒಮ್ಮೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನೆ ಮರಸ್ಯಾವು !

೬.

ಸುಖ-ದುಃಖ ಸರಿನಮ

ಬಾಳಿದು ಘನಘನ-

ವೆಂಪೆಂಬ ಹೂವೆಂಪು ತಿಳಿಯೋಣ !

ಅದರ ಸುವಾಸನೆ ಬೇಡೋಣ !

ಕಿತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಡಿಯೋಣ !

೭.

ಕಾಳಗ ನೀಳಗ

ಕಾಲನ ಕಾಲಾಗ

ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆಲ್ಲೆ ಬಿಲ್ಲ ನಡೆದಿರಲಿ !

ಹೆಣ್ಣುಂಡಿನನುರಾಗ ಚಿಮ್ಮಿರಲಿ !

ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹೊಸಯುಗ ಹುಟ್ಟಿರಲಿ !

೮.

ಶಾಂತಿಗೀಂತಿಯ ಮಂತ್ರ

ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಅತ್ತಂತ್ರ

ಅಂತಂಬೋರೀಕಡೆ ಕಣ್ಣಿರಲಿ !

ಭ್ರಾಂತಿಯ ಕೊಣವನ್ನು ಹೊಳೆದಲಿ !

ಯಂತ್ರಕೆ ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ಶರಣೆನ್ನಲಿ !

೯.

ಮಾನವ ದಾನವ -

ನಾಗದ ಕಾಲವ -

ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡೆವು ಈ ದಿನದಿ !

ಮುನ್ನೇನೋ ಎಂತೆಂಬ ಎದೆಗುಡದಿ !

ಕೈಚಾಚಿ ನಿಂತಿದೆ ಕ್ರೂರವಿಧಿ !

೧೦.

ಗೆಜ್ಜೆ ಕಾಲಿನ ಹೆಜ್ಜೆ

ವಜ್ಜಿನ ನೀ ಹುಚ್ಚೆ

ತ್ಯಂಧ ಧೈರ್ಯ ! ಅಂತಿರಲಿ !

ತಾಳಕೆ ಸರಿಹೆಜ್ಜೆ ಬಿಟ್ಟಿರಲಿ !

ಬಾಳಿನ ಸಿರಿ ಸುಗ್ಗಿ ಸುರಿದಿರಲಿ !

೧೧.

ಗಂಡನ ಕಣ್ಣಿಗೆ

ಹೆಂಡತಿ ಒನ್ನಾಗೆ

ಕಹಿಯೆಲ್ಲ ಸಿರಿಯಾಗಿ ರುಕಿಸಿತು !

ಲೆಕ್ಕು ಬೆತ್ತವನ ಮರೆಸಿತು !

ಕಂಪವು ತಣ್ಣಗೆ ಅರಿಸಿತು !

೧೨.

ಬಾಳೋಣ ನಗನಗೆ

ಗೋಳನು ಚಿಮ್ಮುತ್ತ

ಚಿವ ಚಿಂದದ ಕತೆಯ ಹೇಳುತ್ತ !

ನೊಂದವರ ಪಾಡಿಗೆ ಮರುಗುತ್ತ !

ನಂದನವನವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತ !

೧೩.

ಮಾಡಿ ಬಾಳಿನ ಸುಗ್ಗಿ

ನೋಡಿ ಜೀವನ ಹಿಗ್ಗಿ

ಮುಂದೆಯು ಬಾಳೋಣ ಸುಖದಿಂದ !

ಎಂದಾದರೇನಂತೆ ಜಗ ಚಂದ !

ಹಿಂದಕೆ ಸರಿಬೇಡ ನೀನಿಂದ !

೧೪.

ಹೆಣ್ಣಿನ ಹೊನ್ನಿನ
 ಮಣ್ಣಿನ ನಿಜವನ್ನ
 ತಿಳಿದವರುಂಟೇನು ಜಗದಲ್ಲಿ ?
 ಕಳವಳವಾಯಿತೆ ಮನದಲ್ಲಿ ?
 ಹೆಣ್ಣೆಂದೆ ಜಗವಲ್ಲ ? ಹುಚ್ಚಮಲ್ಲ ! ೧೫.

ಏನಿದ್ದರೇನಂತೆ
 ಸಾಕು ಜೀವನ ಚಿಂತೆ
 ಕೈಯ್ಯಾಗ ಕೈಕೊಡು ನನ ಬಂಗಾರ !
 ಮೈಯ್ಯಾಗ ಮೈನೆಡಲದು ಶೃಂಗಾರ !
 ಆ ಬಾಳೆ ನಿಜವಾಗಿ ಬಹು ಸುಂದರ ! ೧೬.

—:—

ನನ್ನ ದೀಪಾವಳಿಯ ಹದಿನಾಲ್ಕು ದೀಪಗಳು

ನನ್ನ ದೀಪಾವಳಿಯ ಹದಿನಾಲ್ಕು ದೀಪಗಳ
ಹೊನ್ನ ಬೆಳಕಲಿ ಬೆಳಗಿ ಹಬ್ಬ ಉಬ್ಬಿಲಿಗೈವ
ಮುನ್ನ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಿಕೆ ಬರೆದನಿದ
ದೇನಾಯಿ ದತ್ತ ಮೂರ್ತಿ

ತಡೆದನೈ ಕನ್ನಡದಪ್ರಚಾರವ ತನ್ನ
ಸಿಡಿಸಿಡಿಲ ನುಡಿಯಿಂದ ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟ
ದಡಿಮುಡಿಯ ನೆಚ್ಚರಿಸಿ ಸೀಮೆಗರ ಬರೆದನೈ
ಮುವವಿಡು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು

ಕನ್ನಡದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಗುಡಿಗೆ ಕಳಸವನಿಟ್ಟ
ಸನ್ನತನು ಕ್ಷಮದಮಾಕ್ಷಮ ಶಾಂತಮೂರುತಿಯು
ಕನ್ನಡ ಬಾನ್ಬಯಲ ಬೆಳಗುವ ದಿವಾಕರನು
ರಾಮಸುತ ರಂಗನಾಥ

ಪಾವನೆಯು ತಾಯಿನಾಡಿನ ಸೇವೆಯೊಂದೇ ಗುರಿ
ಸಾವುನೋವುಗಳಿಗೂ ಅಳುಕದೆಯೆ ನೀಹಾಡಿ
ಪಾವಿತ್ರ್ಯಗೊಂಡ ರಾಮಾಯಣವನೊರೆದೆ
ಶ್ರೀ ಸಾಲಿ ರಾಮಚಂದ್ರ

ತಾನುತಲೆದೂಗಿ ಜನತೆಯನು ತಲೆದೂಗಿಸುಶ
ಆನಂದ ಕಂಡುಂಡು ಬಾಂಧವರಿಗುಣಿಸುತ್ತ
ತಾನೆತಾನದ ತರಂಗದ ಮೋಡಿ ಗಾರುಡಿಗ
ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ

ಕಾನ್ಯಡೀ ಕರ್ಣಕಟು ಎಂಬುವದಕೆ ಅರದಂ
ತಾನೆ ಕೃತಿಯಿಂ ಬಡೆದು ಅಹ ಕನ್ನಡದಿಂಪು
ವನು ಸನಿ ಎಂದು ಮನಗಂಡು ಮನಗಾಣಿಸಿದ
ಜೆಟ್ಟಿಗೆರೆ ಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮ

ತನ್ನ ಕರ್ಕವ ಹಿಡಿದು ಬುದಿ ಯೊರೆಗಲ್ಲಿನಲಿ
ಜನ್ನಾಗಿ ಶಬ್ದಗಳ ತಿಕ್ಕಿ ಹೊಸಹೊಸ ಭಾವ
ವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ ಚುಚ್ಚು ನಗೆ ಜೀಕದಲಿ ನಲಿವ
ನಗೆಗಾರ ಶ್ರೀರಂಗನು

ಕಾಳರಾತ್ರಿಯ ಕಳೆದು ಜ್ಞಾನಬೆಳಕನು ತಿಳಿದು
ಬಾಳುವೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನನ್ನ ನಲ್ಲನ ಕಂಡು
ವನು ಬೀಳಿನ ಜೀಕದಾ ತಿಳಿಸಗೆನಗುತ
ಸಂತಿಪನು ಮಧುರ ಚೆನ್ನ

ಅತಿ ನಿಗರ್ನಿಯು ಪ್ರೇಮಯುತ ಶ್ರೀ ಸರ
ಸ್ವತಿಯರಿಬ್ಬರಗು ನಚ್ಚಿನವ ಕನ್ನಡ ಮೊದಲ
ಕತೆಗಾರ ಶ್ರೀಮಾಸ್ತಿ ವೇಂಕಟಯ್ಯಂಗಾರ
ಸುಬ್ಬಣ್ಣನ ಶ್ರೀನಿವಾಸ.

ಹಿಡೆವಾಗಿ ಮಾತಾಡಿ, ಜನಮನವ ಮಿದುಮಾಡಿ
ಧೃತಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡದ ಬಾವುಟವ ಹಿಡಿದೆತ್ತಿ
ಮುಗಿತ ಹಾಡಿದನು ಕನ್ನಡದ ಕರುಳೆ ಸರಿ
ಶ್ರೀಕಂಠ ಗುರುವರ್ಯನು.

ಮರೆಮೋಸಗಳ ಕಂಡು ಉರಿದುರಿದು ಬೀಳುವನು
ಸರುವ ಕಲೆಗಳನರಿತು ಬಾಲಪ್ರಪಂಚದಲಿ
ಮೆರೆಯುತಿಹ ಬಿಚ್ಚುಸತ್ಯದ ಬೇಹುಗಾರನೈ
ತಿವರಾಮ ಕಾರಂತನು.

ಮಲೆನಾಡ ಕವಿ ಶಬ್ದ ಬ್ರಹ್ಮಗುಪ್ತದ್ವಿ
 ಒಲಿದುಲಿಯುತಿದನು ಶಬ್ದ ಸಸಯನೀಂಟಿಸುವ
 ಕಲೆಯರಿತ ಸವಿಗಾರ ಕೊಳಲಪ್ರಿಯ ಧೀಮಂತ
 ಕುಸ್ವಳ್ಳಿ ಪುಟ್ಟಪ್ಪನು. "

ಚುರುಕು ಬುದ್ಧಿಯ ಹುಟ್ಟುಕವಿ ಶತ್ರಿವರುಷದಲಿ
 ಚುರುಕು ಚೂರುಗಳಿಂದ ಚುರುಕು ಜನದಲಿ ಬಿತ್ತಿ
 ಚುರುಕು ಕನ್ನಡಕಿತ್ತು ಯೆಂದಕುಡುಕ ರತ್ನಸಂ
 ಮೆರೆಯುತಿಹ ರಾಜರಕ್ಷ.

ಉದಯರಾಗವ ಹಾಡಿ, ಸಂಧ್ಯಾರಾಗವ ನೋಡಿ
 ಕುದಿಕುದಿನ ಹೆಣ್ಣು ಜೀವ ಯಜ್ಞ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತ
 ಬದಿಗಳೆಯೆ ಹಲೆಯ ಕೊಳಕೆಲ್ಲವೂ ನಡುಕಟ್ಟಿ
 ನಿಂತ ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ.

ಮೊದಲ ಮನೆಮಾತ ಬಳಕೆಲಿವೆಂದು ನಾಟಕದಿ
 ಮೊದಲು ಮನೆಚಿತ್ರಗಳ ರಂಗಭೂಮಿಲಿ ತಂದ
 ಮೊದಲ ನಾಟಕಕಾರ ಕಟುಹಾಸ್ಯಗಾರನ
 ಹೊಂ ರೂಲ ಕೈಲಾಸ-ನಾ.

—:—

క్రాంతి ధీరా

గళిగే ఇదే ఏరో ధీరా
 హనిహని హనిహని ధారాకారా
 బానిగు భూమిగు ఏక కారా
 బళిగే హేణిదిదే పుట్టాపురా
 గళిగే ఇదే ఏరో ధీరా

౧

చుంబో, హొరసూసలి, ఆ హొళి, తొరే
 క్షోడియోడేయల్లె బడు ఆ క్షోళకరే
 అరులతే మనెమత కంబని సురిసిరే
 గళిగే ఇదే ఏరో ధీరా

౨

అల్లి, అల్లి, ఎల్లి, ల్లియు నిరు
 క్షోనేయాసరవదచిదే మున్నిరు
 నిన్నయ నేలీ ని సారలు హోరు
 గళిగే ఇదే ఏరో ధీరా

౩

హనిహని నోపానవ ని హత్తి
 ముంకహిడిదు ఆ కప్పను కేత్తి
 గుడుగిమోడల సిడిముగిలను ఎత్తి
 గళిగే ఇదే ఏరో ధీరా

౪

కాణుత బానిన నిలిమ కాంతి
 “తత్త్వనుసి” య సిరితేజద శాంతి
 చిరకాలవు నడేయలి ఈ క్రాంతి
 గళిగే ఇదే ఏరో ధీరా

౫

ನೀರೆ !

೧

ಮಾಟ ಮಾಟ ನೈ ಬಳುಕಿಸುತ್ತ
ತುಟ ಕಣ್ಣು ತುಂಬಿ ತುಳು ತುಳುಕಿಸುತ್ತ
ಮಿದುಗಲ್ಲ ಮುಗುಳುನಗೆ ಅರಳಿಸುತ್ತ
ಎಳೆದೋಳ ಕೊರಳ ನೀ ಹೊರಳಿಸುತ್ತ
ಬಳಸಾರೆ ಬಾರೆ ನೀರೆ,
ಸಂ-ಸಾರ ಸಫಲತೆಯ ತೋರೆ !

೨

ಹಿತಮಿತದಿ ನಲುಮೆ ನುಡಿ ಉಲಿದು ಉಲಿದು
ಜತೆ ಜತೆಗೆ ಜತೆಯ ಹಿತ ನೀಡಿ ನಲಿದು
ನೈ ಎರಡು ಉಸಿರು ಒಂದೆಂದು ಬಲಿದು
ಬಿಗಿತಾಗಿ, ನೂಗಿ ಜೀವನದಿ ಸಾಗಲಿದು
ನೀಡೆ ನೆರವ ನೀರೆ,
ದಡ- ಎರಡು, ಜೀವನವು ಮೀರೆ !

೩

ಹರೆ ಹುಚ್ಚು ದಿಗಂತಕ್ಕೆ ಚಾಚುತಿರಲು
ನೈ ಸೊಕ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳ ಬಾಚುತಿರಲು
ಬಗೆ ಹಕ್ಕಿ ರೆಕ್ಕೆಗಳ ಬಡಿಯುತಿರಲು
ಈಜೀವ ಆಸರೆ ಮಿಡಿಯುತಿರಲು
ಕೊಡು, ಕೈಗೆ ಕೈಯ ನೀರೆ
ಈ ಬಾಳ ಕಾಳೆಗದಿ ಹೋರೆ !
ಬಳ ಸಾರಿ ಬಾರೆ ನೀರೆ !

ಶಿವನೇ ಬಲ್ಲ !

ಪ್ರಾಯವಿದ್ದೂ ತೆರನೋ ಬಸಿರು
ಕಾಯವಿದ್ದೂ ಕಾನೋ ಉಸಿರು
ಮಾಯೆಯಿದ್ದೂ ಕಣ್ಣೋ ಹಸಿರು
ಬಾಯಿ ಇದ್ದೂ ದನಿಯೋ ಕೊಸರು

ವಾಣಿಯಿದ್ದೂ ಮುನಿಸೋ ಶ್ರೀಯು
ವೀರವಿದ್ದೂ ಕನಸೋ ಧೀಯು
ತಿಳಿಯಲಾರೆ ಯಾವದೊ ಕೈಯು
ನಡೆಸುತಹುದು ನಡೆದಿದೆ ಮೈಯು

೨

ಶ್ರಬ್ಧವಿದ್ದೂ ಬರಿದೋ ತೆರನು
ಮನನು ಇದ್ದೂ ಮರೆನೋ ಜಪವು
ದೇವನಿದ್ದೂ ಈ ಅನ್ಯಾಯ
ನಡೆದಿದೆ ನಡೆದಿದೆ ಯಾವ ನ್ಯಾಯ ?

೩

ದೇಶಕಾಲಕೆ ಬೇಕೋ ಫಳಕು
ನಾಸ್ತಿ ಆಸ್ತಿಯ ಮಾಡೋ ಬಳಕು
ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಬುದ್ಧಿಯ ಬೆಳಕು
ನಡೆದಿದೆ ಈ ಜಗ ತಳಕು ಮಳಕು

೪

ಬಡವನಿದ್ದೂ ಬಾಯಿ ಇರಲಿ !
ಕಡವನಿದ್ದೂ ದಯೆಯು ಬರಲಿ !
“ರೊಟ್ಟಿ ಕಾರ” “ಬ್ಯಾಳಿ ಬೆಲ್ಲ”
ಎಕವೆಂದೋ ಶಿವನೇ ಬಲ್ಲ !

೫

గుట్టు

౧

గళ్ళోదేల్లా గళ్ళాకాదే
బళ్ళాశేల్లిందా తర్తి ?
బీజ బత్తేదా బీజక్కాదే
హొట్టిల్లింద భర్తి ?

౨

“కలాక్కంత కలాదా సేవి”
మనాశా కలాదా మూర్తి
కలా, మలా అంతిద్రానే
యారెగ్ బీకొరి కేర్తి ?

౩

అదక్కాగ్ అదు ఇదక్కాగ్ ఇదు
ఎల్లా శబ్దా జాలా
హొట్టిగ్ బట్టిగ్ అమ్మానిద్ర
అల్పా కళియోదా కాలా

౪

గ్నానా కొట్టి మానా తానే
బంద్ బర్తేతేళు
హొట్టిగ్ గుట్టు ఎల్లిందా తర్తి
రట్టి ముర్దు బాళు

౫

ఖరే హస్తిగన్న ! బిష్టు
మళిగ్ మేమ్యాగంగ
ఒస్తి హీనా తిళియాక్ బుద్ది
కుడియోదేల్లా గంగ !

೬

ಹಳ್ಳೀ ಕೆಂಚನ್ನ ಸುಕಾತೃಪ್ತಿ
 ಬೆಳ್ಳನ್ ಜನಕೆಲ್ವಾ ಐತಿ
 ಹೊರಗನ್ ಹೊಳಪಿನ್ ಬಿಸಿಲ್ಲದ್ರಿ
 ತಕತ್ಯೆ ಅಂತೈತಿ

೭

ಬುದ್ದೀಲ್ ವೈಲೇ ದುಡ್ಡುಗಳ್ಳಿ
 ಪಕ್ಕಾದೋರ್ಗುನೂ ಕೊಟ್ಟು
 ಸಂತೋಸ್ತಿದಾ ಇರೋದಂದ್ರೆ
 ಕರ್ಮದಾ ಯೋಗದಾ ಗುಟ್ಟು.

ಬಾ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕೊಡವಿ !

೧

ಬಡತನದಾಗಿನ್ ಬಾಳೇವಂದೈ
ಮುಳ್ಳಿನ್ ಮ್ಯಾಗ್ ನಡದಂಗೆ
ಸಿಂಯನ್ ದವಡ್ಯಾಗ್ ಕುತಿಗಿಕೊಟ್ಟು
ಬಾಳಾಕ್ ಬಗೆದಂಗೆ

೨

ಮದ್ಯಾನ್ ದೂಟದ ಚಿಂತಿ ಬೇರೆ
ಹರಸದ್ ಕುಡೀನ್ ಸುಟ್ಟು
ಕಮರಿಸ್ ಬಡತೈತ್ ಮಾನಾಗ್ಯಾನಾ
ಓಕ್ಕೈತ್ತೆ ಬಿಟ್ಟು

೩

ಒಟ್ಟಾನ್ ಬೆಂಕಿ ಮಿದಡೀನ್ ತಿಂದು
ಅಬ್ ಅಂತ ತೇಗ್ಗೆತ್ತೆ
ದುಡ್ಡೀನ್ ದೆವ್ವ ಬಡವನ್ ತಲಿಮ್ಯಾಗ್
ಶಕತ್ಯೆ ಅಂತ್ಯೆತ್ತೆ

೪

ನೀರಾಸ್ ಕುಲಿಮೀಲ್ ಯೆಂಡ್ತಿಮಕ್ಕು
ತಾನೂ ಕುದೀತಾರೆ !
ತಮ್ಮಂಬುಬೇ ಜಗದಾಗಿಲ್ಲಂತ್
ಚೀರಾಡ್ ಸಾಯ್ತಾರೆ !

೫

ಬಡಕೊಂಡ್ ಬಡತನ್ ಭೂತಾಬಿಡ್ನಾಕ್
ಯಾವ ದೇವಗೂ ಬರ್ಪು
ಹುಚ್ಚಾನಾಯೀಗೆ ಕಲ್ಲೊಡೆದಂಗೆ
ಹೊಡಿತಾರ್ ನಿಂತ ಸರ್ಪು !

೬

ಸುಖದಾಗ್ ಬಂದೋಗ್ ತಿಂದುಂಡವ್ವು
 ಹೊಳ್ಳಿನೋಡುಕೂ ಸಿಗಬಲ್ಲು
 ಎದುರೀಗ್ ಬಂದ್ರು ಮೊಖಾನ್ ತಿರ್ಗೀಸ್
 ನೋಡ್ವ ಪರಾಂಗೇ ಇರಬಲ್ಲು !

೭

ಬಡವನ್ 'ಬಾ' ಅಂತ ಕರೆಯೋತಾಕತ್
 ಜಗದಾಗ್ ಯಾವ್ನೆತ್ತೆ
 ಪಿಡಗಿನ್ ನಡಬರಕ್ ಬಾಳೇ ಮಾಡೋಟ್
 ನೀರೋಗ್ ಇರತ್ತೆ !

೮

ಮೂರು ಹೊತ್ತು ದೇವರ್ ನೆವ್ವು
 ಅದ್ರು ಕಾಯೋರ್ಯಾರು ?
 ಬಡವನ್ ಅಂಗೇ ತಾಕತ್ ಹೆಪ್ಪಾಗ್
 ತಣ್ಣಾಗನ್ನೆ ದೇವರು ?

೯

ಬಡತನ್ ಕುಲಿಮೀಂದ್ ಕಬ್ಬ ತೆಗೆದು
 ನೀರನ್ ಕುಡ್ಸೋ ಕಮ್ಮಾರಾ
 ಎಲ್ಲಿದ್ದೀಯೋ ನೋಡ್ ಕಣ್ಣಿರದು
 ಬೆಂಕಿ ಅಗ್ಸಾಕ್ ನೀಬಾರಾ

೧೦

ಕುಲಿಮ್ಯಾನ್ ಕಬ್ಬ ಹೊರಾಕ್ಕೆಳೆದು
 ನೀರ್ಕ್ಕುಡಿಸಿ ಬಡ್ತು ಒಡವಿ
 ಮಾಡೋ ಅಂತಾ ಕಮ್ಮಾರ್ ದೇವ್ವ
 ಬಾ ಒಮ್ಮೆ ಮೈ ಕೊಡವಿ !

ಬಂಗಲೆ

ಮುತ್ತುಣ್ಣನ ಜಡೆ-
 ಯೆಂದುತ್ತೆತ ಹೆಡೆ-
 ಯೆತ್ತೆತ ಗಂಗೆಗೆ ಸುರಿಯಾಗಿ
 ಕರ್ತಿಯ ಬಯಲಲಿ
 ಹರಿನ 'ಗತ್ತಾಂಜಲಿ'
 ಸೇಡವ ನಾಡಿನ ನಿಲಿ ಮೋಗಿ
 ಬರಗಾಲವು ಮೊ-
 ಮಗಂಧದ ಬಣ-
 ಬೆಂಪುನೊಟ್ಟೆ ಬುರುಡೆಗಳುಡುಳಿ
 ಹರಿನಗೆ ನೋಯುವ
 ಮನಿ-ಬಲ-ಕಾಯನ
 ನೋಡೆಮೋಗನ ಜೀವನು ತೆರಳಿ
 ಹರಿನಗೆ-ಯೋಚಿಸಿ-
 ತಂದೆಯ ಯಾಚಿಸಿ
 ದಿವ್ಯಾಜ್ಞೆ ಕನಡವ, ಮರಳಿ
 ಬರಲಿ ನಾಡಿಗೆ
 ಸೆರೆ ಸುಡುಗಾಡಿಗೆ
 ಕೊರಡೆಲುವನ ಕಂಗಳು ಕೆರಳಿ
 ಮುತ್ತುಣ್ಣನ ಜಡೆ-
 ಯೆಂದುತ್ತೆತ ಹೆಡೆ-
 ಯೆತ್ತೆತ ಗಂಗೆಗೆ ಮಗಲಾಗಿ
 ಸ್ವರ್ಗದ ಬಯಲಲಿ
 ಹರಿನ 'ರಕ್ತಾಂಜಲಿ'
 ಗಂಗೆಗೆ ಭಾರತ ಮಗಲಾಗಿ

ನಮ್ಮವರು

(ಇದೇ ಹೆಸರಿನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಕ ಪದ್ಯವೊಂದರ ಪೂರಕ)

ನಮ್ಮವರು ನಮ್ಮವರು
ಯಾರು ಸಮಸುಖಿಯೇ ?
ನಮ್ಮವರ ನೀಡುವದು
ಜವ-ನೀಡು ಇದೇ !

ಅಭಿಮಾನ ಸಂಗತಿಗೆ
ತಮ್ಮನಿಗಿಂತ ಸಾರಿ
ತಾವು ಕನ್ನಡಿಗರ
ಸಿಕ್ಕಿಕವರಾದರು

ರಂಗ ಮನ-ಮೇಲೆ ಮನ
ಲಗಲಗ ಮನೆಯು
ಜಗದ ಗುಡಿಯು - ಸಾಮ
ಮನ ಮನೆಯು

ಅಯ್ಯ ತರವು ದಂ
ವಿಗಿಯು ಸ್ವಪದದ
ಪಾಲು ಜನನ ನಾಡಿ
ಗಿಂದು ಮನ ಮನ

ನಮ್ಮವರ ಮನವನ
ಮನವನ ಮನ
ಕೆಳದಿ ಮನ ಮನ
ಎ. ಹೋಮಕುಂಡ

ಪದ್ವೈರಿಯಂತಹರು
ನಾಡದೇಹದಲವರು
ನನ್ನೆಯಿಂ ಗೆಲ್ಲು
ವತಿಕರಿಸದಿರೆ ಕೊಲ್ಲು

ಎನ್ನ ತಾ ಜಯಿಸುವೆ
ಮೋಕ್ಷ ಮಾರ್ಗದ ಮಂತ್ರ
ಸಮ್ರವರೆ ಗೆಲ್ಲುವೆಯೆ
ನಿಗದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ

ಬುಗ್ಗೆ

ಪುಟ ಪುಟ ನಿಕ್ಷು-
 ಏನಗೂ ಏನು-ವೆರೆತಾಗಿಪುತ
 ಪರ ಪರವೇನು
 ದಾವನು ಮೋಲನ
 ನನ್ನ ಪೈದುನು ನಡೆಗಿಸುತ
 ಪರ ಸೆರೆಯಡೆ
 'ಒಡುಗಡೆ' ನುನು
 'ಏಕೆ' - ಸೆರೆಯಿಂದು-
 ಕೃಪ ನಷ್ಟ ಸಂಕ್ರಮ
 ನಡೆದು ನಿನ್ನ ನಡೆಗಿಸುತ
 ಕೃಪ ಪುಟ ಕೂಲಿಟ-
 ಗಯ ಸ್ವತಃ ಜಲಿ
 ಒಂದೊಂದು ನು
 ನನ್ನ ಗ್ರಹಿಡು
 ಕೆವರೆಡೆ ನಾನುಗೆ
 ಒಂದಕ್ಕೊಂದು
 ಎವೆಯನು ಒಂದೊಂದು
 ಗುಂಡದು ಸಿಡಿದು
 ಬಾಪುಟವೆತ್ತರೆ
 ತಮ್ಮಪನೆತ್ತರೆ
 ಬುಗ್ಗೆಯ ಮೋಲ
 ನೋಡು ಮೋಲ
 ಕುಡ್ಡುಲ ಗೋಲ
 ಕೆರೆಕರೆಮು: ಕೆರೆ
 ಪಾನಿನ ಸಲಿ

ಮಳೆ ಬೀಳುವರೆ
 ಗಿಣ್ಣೆತ್ತರೆಕುದರು ನಿತ್ಯ
 ಸುಖಿಯುಲಿರು ಅದುನ್ಮು ಸ್ತುತ್ಯ
 ನೀನುಚ್ಚಳಸು
 ನನ್ನೆ ಚ್ಚರಿಸು

----- : -----

ಕಾರ್ತವೀರ್ಯ

ವಿಜ್ಞಾನ ಅನು ಬದವ ಬಯಸಾಧನವಲ್ಲ !
 ಜ್ಞಾನ ನಿಜವನ ರಚಿಸ ಆಡುವಾಟವು ಅಲ್ಲ !
 ಪ್ರಕೃತಿ ಗರ್ಭವನೊಡೆದು ವಿವಿಧ ಕಾಲದ ಜಗತ್ತು,
 ದೊನ ರೂಪಾಂತರವ ತಾತ್ಪ್ರ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಗುಟ್ಟು,
 ಮಾರಿ ಬಾಹ್ಯವ ಹಿಂದೆ ಅಡಗಿರುವ ವಿದ್ಯಾಶಕ್ತಿ-
 ತೇಜನುಯಿ, ಕಾಂತಿ-ನುಯಿ ರಕ್ತಿಯನು ಮಾರಿಸುನು,
 ಸಮಲ ಸಜೀತನದ ಕ್ರಾಂತಿಪೂರ್ಣ “ವಿಕಾಸ-
 ಕಕ್ಷಿ”ಯನು ಕಂಡ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಡಾರ್ವಿನ್‌ನಂತೆ !—

ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಸಿರಿ ಬಲವ ವಿಜ್ಞಾನಿ ತಂದ ಅಸಿ,
 ಯಂತ್ರವಲಗನರುಳವು “ಅಲಿಕ್ತ-ಮೂಲ್ಯ”ವಲಿ,
 ಜಗದ ದುರಿತೆಯು ಫಲದ, ವಿವಿಧವಾದ ನಿಯಮವೇ
 ಪುಡಿವಾಗಿ ಬದಲವದ ಬದಬಾಣ್ಣಿ ಗುಡುಗುತಿರೆ !
 ಜಗತಿತ್ತಿ ಲಿಕ್ಷೋಜ ತೇಜನುಯಿ ಕ್ರಾಂತಿಯನು !
 ಸಮತೆ ಮನುತೆಯ ಜಗದ ಬೊಸ ಸೃಷ್ಟಿ ರೂಪವನು !

ಲೆನಿನ

ಪಾಪ ಕೂಪನ ತಾಪ- ಪಾಪಾಳೋರು ಮರಕಿ
 ಜಗದ ಜೀವನ ನಿಮಗೆ ಬಲಿ ಬೇಕೆಂದು ?
 ನಿಮ್ಮ ಕರ್ಮವೆ ಧರ್ಮ, ಅದನ್ನು ತೊರೆದವಧರ್ಮ
 ಜಗದೊಳುಳ್ಳದ್ದರಿ ಬಾಳು ಸೆವೆಯೆಂದು
 ಮೂವ ಜನತೆಗೆ ನುಡಿದು, ಯುಗದ ನಡೆಯನು ತಡೆದು,
 ಸಂಕೋಲೆ ಸಂಕಟಕೆ ಅವರ ಮೂವರರು
 ರಾಜ, ಖಾನನು, ರೂಢಿ ಸಾಮ್ರಾಟ್ ಅಮಿರ, ರಾ,
 ಅಳಿ ಜನತೆಯಬಾಳ ಬೀಳು ಮಾಡಿದರು
 ಐವಾರು ಹತ್ತು ನೂರು ಸಾವಿರದ ಕೋಟಿಗಳು
 ಜನತೆ ಅವರೇಟಿಗೆಂ, - ಬರಿಯ ನಾಟಿ !
 ಕೊಚ್ಚಿದರು ರುಂಡಗಳ, ಹಚ್ಚಿದರು ರಕ್ತಾಶೆಗಳ
 ಮೆಚ್ಚಿದರು ನಿಜಕಾರ್ಯ - ಎದೆಮೆ ರಚ್ಚಿ !
 ಕೋನಿತರ, ಮೂಸಿತರ, ನಿಧನ ಬಾಳ ಬಾಳ್ವೆನರ,
 ಸಂಕಲೆಯ ಸಂಕಟದ ಹಾಳು ಗೋಳ-
 ಕೇಳುವರಾರಯ್ಯ ? ಈ ವಿಧಿಯ ಮೂಲ್ಕೆಯ್ಯ ?
 ಜನರ ಕೊಲ್ಲದೆ ಕೊಲ್ಲು ಹಸಿದಕೋಳ
 ಮೂರು ಮೂವರವರೆಷ್ಟೋ ! ರಹಸಿ ಸತ್ತವರೆಷ್ಟೋ !
 ಕಾಲ ಕಾಗುಣಿತದಲಿ ಲರುಮರಗಿಂ, ಲೆಕ್ಕ !
 “ ಬಾಳ ಜೀವನ ಅನ್ನ, ಅದೆ ಇಲ್ಲದಿರಲೆಂದು,
 ದಲಿತ ಜೀವಕೆ ರುಸ್ತು, ಹಸ್ತಗಳ ದುಕ್ಕ !
 ರೋಗ್ಯ ನಿಭೂತಿಯ ಮಾರ್ಗ, ತೊಂದರಲು ಎಳೆದೈ
 ಕೋಪ್ತಪ್ಪಿ, ಸಾಲಿಟ್ಟು, ಕಲಿಗಕಂಠಿ
 ಮೂವನರೆ, ದುಡ್ಡನರೆ, ಸಂಕಲೆಯ ಕಡಿದವರೆ,
 ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿರಿಸಡೆಯಲನುವಾಗಲಂತೆ ”

ಗೆಲ್ಲನೇಂ ಯುಗಪುರುಷ, ಬಾರದೇಂ ಸಿರಿ-ಹರಸ
 ಬಿವ್ವ ಜನತೆಯು ಎದ್ದು ಕಡಿಯೆ ಜೇಡಿ:
 ಬೇವ ಬೇವನವಾಗಿ, ಹೆರುಸ ಎಲ್ಲರದಾಗಿ,
 ಹೊಸ ಜಗದ ಹಾದಿಸಲಿ, ಇದೆ ಕ್ರಾಂತಿನಾಡಿ !
 ಅನುರಸ್ತುರ್ಗವೆ ಆಯ್ತು ಮುನ್ನಿನಾ ಮರುಭೂಮಿ
 ಬೆಳೆದುಪಲ್ಲಿ ಹೊದಿ ಪಿಠ ಕೆಂಪುಹೂವು.
 ಹೊಸಯುಗದ ಹೊಸ ರವಿಯು, ಹುಟ್ಟಿದೊಡೆ ಆರಳದೇ,
 ಕೆಸಂಸಲು, ಬಿಡುಗಡೆಯ ತಾನರೆಯ ಹೂವು !

ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಕುನೂರಾ ! *

ವಿಶ್ವದ ಸಾನಾ ದೇಶದ ಮೂಲಕ
 ಚೆಲ್ಲಿದು ಹೋದಿಹ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್
 ಕೋಶಿಲೆ ಕಾಯಿಹ ಹಿಂದೀ ಜನರಿಗೆ
 ಪುಷ್ಪಕ ಪಸವಿಹ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ !

ಗಿರಿಗಳ ಗಡಗಡನೆಲ್ಲವ ಮೀರಿಹ
 ಎಮ್ಮೆಸು ಕಾಯುವ ಹಿಂದುಗಿಯು
 ಬಾಸಿನ ನೆರೆಯವನಾಗಿಯೆ ಮೆರೆದಿಹ
 ನಾಡಿದು ಸಮೃದ್ಧ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ !

ಪರಿದೇಶದ ಜನ ಮೊದಲ ಕೂವಲಿ
 ನಾಡಲ್ಪಿ ಹಸುರನು ವಸರಿಸಿಹ
 ನವಿಗಳ ಕೊಡೆಯಲಿ ಅರಿಸಿ ಹರಿಸಿಹ
 ದೇಶವು ನಮ್ಮದು ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್

ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರು ವೈಶಾಖಾಯೆದು
 ಗೈಯದೆ ಬಾಳಿರಿ ಎನ್ನಲಿ
 ಎಲ್ಲರೊಳಗೆ ಪ್ರೀತಿಯ ಸಾರುವ ಧರ್ಮದ
 ಹೊಂದಿಹ ನಾಡಿದು ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ !

ಹಿಂದೀ ಜನಗಳು ನಾವೆಲ್ಲರೇ !
 ಹಿಂದೂಸ್ತಾನವು ನಮ್ಮದೆಲೆ !

—:—

*ಜನಾರ್ಡ್ ಮಹಮದ್ ಇಕ್ಬಾಲ್ ರ *ಸಾರೆ ಜಹಾನ್ ಅಹ್ಮದ್ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ
 'ಕವಿತಾ' ಕವಿತೆಯ ಅನುವಾದ.

ಮರ್ಮಜ್ಞನ ವಚನಗಳು

ಇತಿಹಾಸದ ಸ್ವರೂಪ

ಹಿಂದು-ಒಂದು-ಮುಂದು

ಹಿಂದು ಯೆಂದರೆ ಎಷ್ಟು | ಬುದ್ಧನಾ ಪದ್ಧತಿಯು

ಹಿಂದಿ ಯೊಪ್ಪದೆ ಬುದ್ಧನಂ | ಸಹ ನಂ?

ಹಿಂದೆ ಸಿಂಹದ ಮರ್ಮಜ್ಞ

||೧||

ನನ್ನೆಲ್ಲದ ಮೇಗು | ನನ್ನೆಲ್ಲದ ಕೇಳು

ನನ್ನವೇ ಬಾಳಿ ನನ್ನದಳಿ | ಯಶಸ್ಸು ನ

ನನ್ನ ಹೊಲ್ಲಾ, ಮರ್ಮಜ್ಞ

||೨||

ಹಿಂದಿನಾ ಚಂದದಿಂ | ಅಂಥನಾದ ಮಂದ

ಹಿಂದಿನಂದನೊಂದು ಮಿಗಲಾದ ಮುಂದು

ಹಿಂದಿನಂ ಚಂದ, ಮರ್ಮಜ್ಞ

||೩||

ಹಿಂದೆ-ಮತಿ ಬಾಳುವದು | ಕಂದಿಯಾ ನೆಲೆಗಾಗಿ

ಮುಂದುಮತಿ ಕಂದಿಯಂ ಮೀರಿ ಅನಂ

ಮುಂದರಿನನಯ್ಯ ಮರ್ಮಜ್ಞ

||೪||

ಕಿರಿಯನಿಂ ಹಿರಿಯನೇ | ವಿರಿದಾಗಿ ಒಲ್ಲನೇ ?

ಬರೇಬರೇ ಪಾದ ಹಿಂದು ಮುಂದರಿ

ಕಿರಿಯನೇ ಜಾಣ, ಮರ್ಮಜ್ಞ

||೫||

ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡುತಂ | ಮುಂದುವರಿಯುವ ಜಾಣ

ಹಿಂದಿನಾ ಕುಂದುಗಳ್ ಗುರುಗಳೆಲ್ಲನೇ

ಮುಂದುವರಿವರಿಗೆ ಮರ್ಮಜ್ಞ

||೬||

ಮಾನವನ ಸ್ವರೂಪ

ಏನು ನಡೆಸು ಮನವಲ್ಲ | ಏನು ನಡೆಸು ಮನವಲ್ಲ
ಮಾನವನು ಮನದೊಡ್ಡಿಯೊಂದಿವನು
ಮನದೊಡ್ಡಿಯೊಂದಿವನು

||೬||

ಏನುಮೆಂಬ ದೀಪಮೊಳು | ಮನವೆಂಬ ಜ್ಯೋತಿಯೆಂಬ
ಮನವು ಕುಗ್ಗಿಸು ಮನವು ಹಿಗ್ಗಿಸುವ ಮೂಢ
ಜನರೀತಿ ನೋಡು ಮನವುಳ್ಳ

||೭||

ಕಸವುಳ್ಳ ಹೊಲವಲ್ಲ | ಕಸವೆಂಬ ಬಂದಿವನು ?
ರಸವೇನು ಸನಿಗೆ ಸುಖವ ಬರುವ ಮನವು
ಮನವು ಕಾಣುವ, ಮನವುಳ್ಳ

||೮||

ಕಣ್ಣಿನ ನೋಟವನ್ನು | ಬಟ್ಟೆ ಸಲು ಸಾಧ್ಯವೆ ?
ಕಣ್ಣು ಹೋದರೆ ಮಣ್ಣು ನಮ ಬಾಳು-ಕಣ್ಣು
ಸಣ್ಣದೇ ಬೇರು ಮನವುಳ್ಳ

||೯||

ಮನವುಳ್ಳ ಬಾಳುವನು | ಹವನದ ಬುದ್ಧಿಯೆಂಬ
ಮನವು ತಾಳಗೆಟ್ಟೆಡೆ ಮಾನವನ ಬಾಳು
ಹವಗೆಟ್ಟೆಡೆಯ ಮನವುಳ್ಳ

||೧೦||

ದೇಹದಲ್ಲಿಯೆ ಹುಟ್ಟು | ದೇಹದಲ್ಲಿಯೆ ಬಾಳು
ದೇಹದಿಂದ ಮನವು ಬೇರೆಯೆಂದಾಡುವನು
ಮನವು ನೋಡುವ, ಮನವುಳ್ಳ

||೧೧||

ತತ್ವಜ್ಞಾನ

ಈಶನಾ ವಾದವನು | ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ನಾಡುವನು
ಈಶನೀಶನಿಲ್ಲದಿರಿ ನಿತ್ಯ
ಶ್ವೇತನೇಶಮ್ನ, ಮನವುಳ್ಳ !

||೧೨||

ಈರನಾ ಕನಕಪ್ಪ | ಏಕಮುಕ್ತವರಾಂಃ-!
 ಪಾರನಂ ಕರ್ನದಾ ಬುಧಲೇಖದ.
 ಈರನಂಪ್ರಿಯ, ಮೂರ್ತು ! ||೧೪||
 ಕಲಪಿಪ್ಪದೊಂದಿವೊಳ್ | ಕಲಪಿಸೋ 'ಪೊಮ್ಮಂಟು
 ಹಲವು ಬಿಡಿದವನು ಬಿಡೆ 'ಪೊಮ್ಮಂಟು
 ಸಲೆ ಪಿಂಗಡಿಸಲೆ, ಮೂರ್ತು ||೧೫||
 ತಲಪಿಪ್ಪದಾರವು | ತಲಪಿಪ್ಪದಾರವು
 ತಲಪಿಪ್ಪದೊಂದಿವೊಳ್ ತಲಪಿಪ್ಪದೊಂದಿವೊಳ್
 ದರಿಯನಾಣಂದ, ಮೂರ್ತು ||೧೬||
 ಕಸುಪಿಪ್ಪದಾರವು | ಕಸುಪಿಪ್ಪದಾರವು
 ಬಿಸಿಬಿಡೆಕು ಸವ್ಯವೆಗಳೆರವು
 ಕಸುವೆಂದರವು, ಮೂರ್ತು ||೧೭||
 ಬಡಸೂಪ್ಪ, ಬಿಡಿದವನು | ಬಡಸೂಪ್ಪ, ಬಿಡಿದವನು
 ನೂರದಾ ಅರಿವಿದಕೆ ಬಡಸೂಪ್ಪದಾ ಅರಿವಿದಕೆ
 ಬಡಸೂಪ್ಪದೊಂದಿವೊಳ್ ಮೂರ್ತು ||೧೮||
 ಭಕ್ತಿ ಸೂಪ್ಪದಾಗೆ | ಭಕ್ತಿ ಸೂಪ್ಪದಾಗೆ
 ಸತ್ಯವೆಂದೆ ನಡೆನ ಪಿರದಾ ಕನಕ
 ಮುಕ್ತದೊಳ್ ಇಲ್ಲ, ಮೂರ್ತು ||೧೯||
 ದೇವದತ್ತರೊಂದಿವೊಳ್ | ದೇವದತ್ತರೊಂದಿವೊಳ್
 ಪಿಪ್ಪವೆಮ್ಮಿಯೊಂದಿವೊಳ್ ಭಕ್ತಿ ಸೂಪ್ಪದಾಗೆ
 ಭಕ್ತಿ ಸೂಪ್ಪದಾಗೆ, ಮೂರ್ತು ? ||೨೦||

ಸಾಮಾಂತರ ಜೀವನ

ಕೂಪಿ ಬಡವರ ಮೆಟ್ಟಿ | ಕೂಪಿ ಬಡವರ ಮೆಟ್ಟಿ
 ದೂಪ್ಪದೊಂದಿವೊಳ್ ದೂಪ್ಪದೊಂದಿವೊಳ್
 ಸೆಟ್ಟಿ ವೆಟೆಸೆಟೆದು ಮೂರ್ತು ? ||೨೧||

ಮಡ್ವಿನಾ ಮೊಡ್ವಪ್ಪ | ಬಂದವನೇ ನೀಡುವುಗೆ
ಗೊಡ್ವ ಬಡ್ವಿಯ ಬಿಟ್ಟು ಮಡುವೆಯಿಂಮಾಣನ
ಮೊಡ್ವಪ್ಪ ಬೇಕು, ಮರ್ಮಜ್ಜ ||೨೨||

ರಟ್ಟಿಯಿಂದ ಮಡುವರಾ ಹೂಟ್ಟ ತುಂಬಲು ಬೇಕು
ಮೊಟ್ಟಿಬಟ್ಟೆಯ ಹಿಂಜಿ ರಟ್ಟಿದಡೆ ನಾಡು
ಗಟ್ಟಿ ನೋಡೆಂದ, ಮರ್ಮಜ್ಜ ||೨೩||

ತಗ್ಗು ದಿನ್ನೆಗಳಯ್ಯ | ಮುಗ್ಗು ಹೋಗಲು ಬೇಕು
ಒಗ್ಗು ಕುಗ್ಗುಗಳಡಗಿದಡೆ ನಾಡು ಸಿರಿಯ
ಸುಗ್ಗು ನೋಡೆಂದ, ಮರ್ಮಜ್ಜ ||೨೪||

ಆಳಾಗಿ ಬಾಳುವನು | ಹಾಳಾಗದಿರುವನೇ
ತೇಳು ಮೇಲೆಂಬ ತೋಳನಾ ತಳ್ಳಿದೊಡೆ
ಎಳುವುದು ನಾಡು, ಮರ್ಮಜ್ಜ ||೨೫||

ಎಣ್ಣೆ ಬಡವರ ಪಾಲು | ಬಿಣ್ಣೆ ಧನಿಕರ ಪಾಲು
ಕಣ್ಣು ತೆರೆವೆಡೆ ನಾಡಿಗರೆಲ್ಲ ಬಿಣ್ಣೆ
ಕಾಣುವರು ನೋಡು, ಮರ್ಮಜ್ಜ ||೨೬||

ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನ

ಮಡುವೆಯನು ಬಿಗಿಂಕ್ಕೆ | ಹೃದಯದಾ ಹುರಿಬೇಕು
ಹೃದಯ ಮೆಚ್ಚುವೆ ಕೂಡಿದದೆ ಜೊತೆ ಬಾಳು
ಹದಗೇಡಿ ನೋಡು, ಮರ್ಮಜ್ಜ ||೨೭||

ಅಕ್ಕರದ ಹೆಂಡತಿಗೆ | ಸಕ್ಕರೆಯ ಸಹಿ ನೋಡು
ಅಕ್ಕರವಡಗಿದಾ ವೆಣ್ಣು ವಿಹವನೇ
ಒಕ್ಕ ಕಹಿಯೆಂದ, ಮರ್ಮಜ್ಜ ||೨೮||

ಪ್ರೀತಿಯನು ಗೋಪುರಕ | ಪ್ರೀತಿಯೇ ರಸಹದಿಯು
ಪ್ರೀತಿ ಸಡಿಲಾಮೋಡೆ ಪ್ರೀತಿಯುರುಳುವುದು
ತತ್ತರಿಸಿ ನೋಡು, ಮರ್ಮಜ್ಜ ||೨೯||

ಅನ್ನೆ ಮಗವಂವಿರನ | ಪತ್ತರನು ತರಬೆ ಹೆ
ಮುತ್ತಿನಾ ಮನೆಯು ಮುತ್ತಿನಿಂಗೆ ತಿಳಿದು
ಪತ್ತರವೆ ಬೇಡ, ಮರ್ನುಳ್ಳ

||೨೪||

ಶಿಕ್ಷಣ

ಸಾಕ್ಷರತೆಯುಳ್ಳವು | ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ
ವಾಕ್ಯವುಳ್ಳವಿದಾ ಪಂಪೆಯೆ ಹೊಕ್ಕ
ರಕ್ತಪರ ಸೋಡು, ಮರ್ನುಳ್ಳ

||೨೫||

ಗದ್ಯಪದ್ಯಗಳಿಂದ | ಎಡೆ ಬಾರದು ಸೋಡು
ವಂದ್ಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಂಥ ತರವಂಪವೇ
ನಿಡ್ಡೆಯನು ಏವು, ಮರ್ನುಳ್ಳ

||೨೬||

ಮೂಲೆ ಬಾರವ ವಿದ್ಯ | ಮರವಿದ್ಯೆಯು ಲೇಖ
ಮೋರಬಾರವ ಜಾಣ ಬಾಣವುಳ್ಳವ
ವೀರನೇ ಮರ್ನು, ಮರ್ನುಳ್ಳ

||೨೭||

ಗಾಹಿತ್ಯ

ಶಿಕ್ಷಣವು ತರಿಸೋ ? ಮರವಿದ್ಯೆ ತರಿಸೋ ?
ಒಲಿದವನು ಒಲಿಸೋ ? ಬಲ್ಲ, ಸಾಮಾನ್ಯರು
ಎಲ್ಲವೂ ಏವು, ಮರ್ನುಳ್ಳ

||೨೮||

ಬರವೇವನದ ಗುಟ್ಟು | ತ್ರಿವಿಧವು ಮನವಟ್ಟು
ಜನರ ನಲಿಸುತ್ತ ಕಲಿಸುವಾ ಸಾಹಿತಿಗಳು
ಜನವಂದ್ಯ ಸೋಡು, ಮರ್ನುಳ್ಳ

||೨೯||

ಸಂಕೀರ್ಣ ವಚನಗಳು

ಸಮಾಜಯುಳ್ಳವು ಮೋಗೆ | ಮನವೆ ಬಾಳುವುದುಂಟು ?
ಸಾಮಾನ್ಯವುಳ್ಳವು ಕೂಡ ಸಮಾಜವುಂಟು ?
ಸಮಾಜಯೇ ಮುಖವೆ ಮರ್ನುಳ್ಳ

||೩೦||

ಕಲ್ಲಿನಾ ಬಸವಂಗೆ | ಜೆಲ್ಲವಡಿಗೆಯು ನೀಡ
ಹುಲ್ಲು ಚಲ್ಲರು ಜೀವದಾನಂದಗಕಟ
ಹೊಲ್ಲರಾ ನೋಡು, ಮರ್ಮಳ್ಳ. ||೩೬||

ನೀಗದಾ ನಡೆಗಟ್ಟು | ಸೋಗಿನಾ ನಿಜಪುಟ್ಟು
ಭೋಗದಾರಿಯನೊತ್ತಿ ಯತಿಯೆಂದು ಮೆರೆವ
ಸೋಗಿಯೇ ನೋಡು, ಮರ್ಮಳ್ಳ. ||೩೭||

ಹೆಂಡತಿಯ ಬೀನಾಪಿ ನಾಡ ನಲಿಸುವುದುಂಟ ?
ಹೆಂಡರಿಂದಗಲಿದಾ ಶೋಕಸೇವಕರು
ನಾಡಿನಾ ಪಿಡುಗು, ಮರ್ಮಳ್ಳ. ||೩೮||

ತಿನಚಿಂತೆ ಬೇಡಣ್ಣ | ಭವಚಿಂತೆ ಬೇಕೆನುಗೆ
ಭವಭೋಗ ಕೂರಣ್ಣ. ಪರಮಾತ್ಮನಾ
ಭವನಾಶಸ್ಥೈರ್ಯ, ಮರ್ಮಳ್ಳ. ||೩೯||

ಮುತ್ತಿಬೇಡೆನುಗಣ್ಣ | ಶಕ್ತಿಬೇಕೆನುಗೆಲ್ಲ
ಶಕ್ತಿಬಂದೊಡೆ ಮುಕ್ತಿ ಕೆಯ್ಯನ ಶಕ್ತಿಯೇ
ಮುತ್ತಿ ಕೇಳಿಂವ, ಮರ್ಮಳ್ಳ. ||೪೦||

ಯುದ್ಧವನಳಿಸಣ್ಣ | ಬುದ್ಧಿಯಂ ಬೆಳೆಸಣ್ಣ
ಶುದ್ಧಿಯಂತಾಲಿ ಕೆಲಸದೋಳೆಳೆಯಣ್ಣ
ಬುದ್ಧಿಯೋಗಿಸೀ, ಮರ್ಮಳ್ಳ. ||೪೧||

ಶುದ್ಧಿಯಂ ಮೇಗಿಲ್ಲ | ಯುದ್ಧದಿಂ ಕಳಗಿಲ್ಲ
ಬುದ್ಧಿಯಂ ಗುರುವಿಲ್ಲ. ವಿಶ್ವದಾ ಒಂಥು
ಬುದ್ಧನಿಂದಿಲ್ಲ, ಮರ್ಮಳ್ಳ. ||೪೨||

ಇಕ್ಕುವಂ ನಮ್ಮೊಡಲ ಕೊಳ್ಳಿ !

೧

ನರವೀಯರೆಮಗಲ್ಲ,
 ನಯೆ ತೋರವರಲ್ಲಿ,
 ನುಪ್ಪರಿಷ್ಟವ ತೆರದಿ ಸಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಲ್ಲ !
 ನಮ್ಮ ಗತಿ ನಮಗಾಗಿ
 ಮನದೊಳಗೆ ಮರುಮರು
 ಅಳಿಯುವುದೆ ನಮಗೆಲ್ಲ ಬಂದುದೊಲ್ಲ !

೨

ಬಿಲ್ಲವರು ದೊಡ್ಡವರು,
 ಬಲ್ಲಿವರು ಕೆಟ್ಟವರು,
 ನಾವೆಲ್ಲಿ ಬದುಕುವುದು ಸುಡುಗಾಡಿನಲ್ಲಿ !
 ಇಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವಾಮಿಗಳು
 ಧನವಂತರಾಗಳು
 ಅಲ್ಲಿರುವ ದೇವನನು ಕಾಣೆ ಕಣ್ಣೆಲ್ಲ !

೩

ಹಿಡಿ ಅಶನ ಒಡಲಿಗೆ
 ಇಲ್ಲದೆಯೆ ಕೂರಿಸಿ
 ಸಿಕ್ಕು ಹುಡಿಯಾಗುತ್ತಿರೆ ನುಡಿಸುವವರಿಲ್ಲ !
 ಎಲ್ಲರಿಗು ಕಾಣುವುದು
 ನೀರೊಳಗೆ ಮುಳುಗುವುದು
 ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ, ಎಂದು ನುಡಿಸುವವರಿಲ್ಲ

೪

ನಾವು ವಾಪಿಗಳಂತೆ
 ಅದಕೆ ಈ ಗೋಳಂತೆ !
 ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವು ಕಡ್ಡವಂತೆ !

ಘರ್ಷವನು ಎಲ್ಲವಡ,
 ಸುಲಿಗೆಯಲಿ ನುರಿತವರು,
 ನಮ್ಮ ದುಸನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮದ್ದಿದಲ್ಲ ?

೨

ಅವಶ್ಯಾಗಿ ನಾವೆಂದು
 ಒಂದೆಡೆಗೆ ನೆಲೆಸೆಂದು
 ಪಾಪಪುಣ್ಯವನೆಲ್ಲ ಒಂದೆಡೆಗೆ ತಳ್ಳಿ !
 ಸರಪೀಯದವರಲಿ,
 ದಯೆತೋರದವರಲಿ,
 ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇಕ್ಕುವಂ ನಮ್ಮೊಡಲ ಕೊಳ್ಳ !

೩

ಕರ್ತೃಗರ್ವದ ಜಾಲ
 ತಡೆಯಲಾರದ ಕಾಲ
 ಬಡತನದ ಭೀಕರವ ಮೊಸಳೆನಲ್ಲ !
 ರತರತಾಬ್ಬಗಳಿಂದ
 ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳೆನ್ನ,
 ಬಿದ್ದೀರಾ ಪರಿಯುತ್ತಿವೆ ಈ ರೂಪವಲ್ಲ !!

೪

ಪಾಪಿಗಳು ನಾವೆಂದು,
 ನೋಡಬಾರದು ಎಂದು,
 ತಾವಾಗಿ ಕಣ್ಣುಗಳೆನಿದು ಕೊಂಡವರು !
 ಎಲ್ಲರವ ಪ್ರಲಯವಲಿ
 ಬಡಬಾಳಿನುರಿಯಲ್ಲಿ
 ಸೀದು ಸ್ವರ್ಗವ ಸೇರಿ ಮುಕ್ತಿ ಹೊಂದುವರು !

ಎತ್ತರಲಿ !

೧

ನಾವು ರಾಜರೆ ಜನನಿ
ತೊಳಲಿದರು ವಾಸದಲಿ !
ನಮ್ಮ ಗೊರೆದೊರೆಯಾರು ಬದಲನನ ರಾಜ ವಲ ?
ಈ ರಾಜ್ಯ ನೋಡೆನವು
ಸಂಸ್ಕಾರಣವೆಮ್ಮದಮ
ಬರಿಯುಬೊಕ್ಕಸವನು ಮಕುಟವಿಲ್ಲದ ರಾಜ ತಿಳಿದರಲಿ !

೨

ಬರಿಯ ರಾಜರೆ ನಾವು ?
ನಿಮಗಾಗಲೆ ನೋವು,
ನಾವು ಯೋಗೀಶ್ವರರು ಎಂಬುದನು ಕೇಳೊಡೆ !
ಏಕೆಂದರಿದ ಕೇಳಿ :
ನನುಗಿಹುವದೇಂ ಪೇಳಿ ?
ಕಾಮಿನೀ ಕಾಂಚನವು ತಾವಾಗಿ ತೊರೆಯುವೊಡೆ !

೩

ಎನಿತೊ ಯೋಗೀಶ್ವರರು
ಸಾಧನೆಯ ಗೈದಿಹರು
ಈ ಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆಯಲಿಕೆ ಎನಿಶೆನಿಸಿತೊ ಕಾಲಂ !
ಇದೊಡೆಮ್ಮನು ನೋಡಿ !
ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೆ ಕೂಡಿ
ಬಂಡಿಹುದು ಈ ಪದವಿ ! ಅವರಿಗಿಂ ನಾವೊಮಿಗಲು

೪

ನಿರ್ಲಿಪ್ತರೂ ನಾವು
 ನಮಗಿಲ್ಲ ಬಂಧನವು
 ಕಾಮಕ್ರೋಧಗಂಭೀರಿನಿಶಿಲ್ಲ ಬಾನಿನಲಿ !
 “ಭಕ್ತಿಯೆಕ್ಕನರಾವು
 ಭಿಕ್ಷಾನ್ನ ತಿನ್ನುವರು”
 ಎಂದು ಮುಖದೊಳು ನುಡಿಯೆ ಸಹಿಸುವೆವು ಶಾಂತಿಯಲಿ !

೫

ಈಗಲೂ ನಾನಾರು
 ಎಂಬುದಂ ಅರಿತಿಹಿದೋ ?
 ಜಗದೊಳೆಹೆ ಹರಿತನದಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾವು !
 ಅದರಿಂದ ಕೆಣಕದಿರಿ,
 ನನ್ನವರೆ ಉರಿಸದಿರಿ !
 ಕೋಟಿ ಯುಗಗಳ ತಪದಿ ಸುಟ್ಟುಬಿಡುವೆವು ನಾವು !

೬

ಸ್ವಲ್ಪಯದುಲ್ಪಲೆಯಂತೆ !
 ನಮ್ಮ ತಪದುರಿಯಂತೆ !
 ಸಾಟಗೀಟಿಯೆಯಿಲ್ಲ ನೂರುಲೋಕದೊಳೆವಕೆ !
 ಇಂದ್ರಗಿಂದ್ರರು ಎಲ್ಲ
 ನವನಿಧಿಯ ಒಡೆಯರೂಂ
 ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಿ ಬರುವ ಜ್ಞಾಲೆಯನು ಅಪ್ಪಲಿಕೆ !

~~~~~

ಓ ಎಳೆ! ಎದ್ದೇಳೆ! ಬನ್ನಿ ಮಾಡುವ ಧಾಳಿ!

ಸಿರಿಲತೆಯ ನಿಡುಬೆಳಗೆ
ನಮ್ಮ ಮುಖಾಶ್ರುಗಳ
ಸುರಿದು ಇಂಗಿದುದೆಮ್ಮ ಕಣ್ಣೀರಿನೊರತೆ !
ಕಣ್ಣುಗಳು ಗುಳಿಬಿದ್ದು
ಮಸಣದಿಂ ನಾವೆದ್ದು
ಬಂಧು ನೀತಿರುನೆನಾನ್ ಭಾಯೆಂಕುಂತೆ !

೧

ತಂಪಾಗಲಿಲ್ಲಿನಿತು
ಸಿರಿಲತೆಯ ಹಿರಿಪಾತೆ !
ನಮ್ಮ ರಕ್ತವನೆಲ್ಲ ಸುರಿಯಬೇಕಾಯ್ತು !
ಎಲುವು ತೊಗಲೆರಡನ್ನು
ಬಿಟ್ಟು ಮುಕ್ತದುವನು
ಸೆಳೆಯಿತೀಲತೆ ! ನಾವು ಸಾಯಬೇಕಾಯ್ತು

೨

ಮಾನಮರ್ಯಾದೆಯನು,
ಲಜ್ಜೆ ನಯ ಶಿಲವನು,
(ತೋಕದಭಿನುತಕೆಲ್ಲ ಹುಟ್ಟು ಕುರುಡಾಗ)
ಬಂದಿನಿತು ಲಕ್ಷಿಸದೆ,
ಧನಿಕರೆನ್ನುವ ಹದ್ದು
ಆಸುವಕ್ಕೊಡಂ ಕೂಡ ಕೂಡುತ್ತಿದೆ ಮೇಲೆರಗಿ !

೩

ಕಣ್ಣೀರು ಹರಿಹರಿದು
ಕಣ್ಣುಗಳು ಗುಳಿಬಿದ್ದು
ಮಾಂಸರಕ್ತವನೆಲ್ಲ ನಿನಗೇ ಬಲಿನಾಡಿ ;
ಹಿಡಾಡಲಳನಿರದೆ
ಬಿದ್ದು ಕೊಂಡಿರುವೊಡೆ,
ಕೊಲ್ಲಲೆಂದೆರಗುವುದೆ ನರಮಾಂಸಭಕ್ಷಕರೆ ?

೪

೪

ನಿರ್ಲಿಪ್ತರೂ ನಾನು
 ನಮಗಿಲ್ಲ ಬಂಧನವು
 ಕಾಮಕ್ರೋಧಗಂಭೀರಿನಿತಿಲ್ಲ ಬಾನಿನಲಿ !
 “ಭಿಕ್ಷೆಯಿಕ್ಕುವರಾವು
 ಭಿಕ್ಷಾನ್ನ ತಿನ್ನುವರು”
 ಎಂದು ಮುಖದೊಳು ನುಡಿಯೆ ಸಹಿಸುವೆವು ಶಾಂತಿಯಲಿ !

೫

ಈಗಲೂ ನಾನಾರು
 ಎಂಬುದಂ ಅರಿತಿಹಿದೋ ?
 ಜಗದೊಳೆಹೆ ಹರಿತನದಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾವು !
 ಅದರಿಂದ ಕೇಣಕದಿರಿ,
 ನನ್ನವರ ಉರಿಸದಿರಿ !
 ಕೋಟಿ ಯುಗಗಳ ತಪದಿ ಸುಟ್ಟುಬಿಡುವೆವು ನಾವು !

೬

ಪ್ರಲಯದಲ್ಲಲೆಯಂತೆ !
 ನಮ್ಮ ತಪದುರಿಯಂತೆ !
 ಸಾಕ್ಷಿಗೀಟಿಯೆಯಿಲ್ಲ ನೂರುಲೋಕದೊಳೆವಕೆ !
 ಇಂದ್ರಗಿಂದ್ರರು ಎಲ್ಲ
 ಸವನಿಧಿಯ ಒಡೆಯರುಂ
 ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ಬರುವ ಜ್ಞಾಲೆಯನು ಅಪ್ಪಲಿಕೆ !

ಓ ಎಳಿ! ಎದ್ದೇಳಿ! ಬನ್ನಿ ಮಾಡುವ ಧಾಳಿ!

ಸಿರಿಲತೆಯ ನಿಡುಚೆಳೆಗೆ
ನಮ್ಮ ದುಃಖಾಶ್ರಯಗಳ
ಸುರಿದು ಇಂಗಿಮಡೆಮ್ಮ ಕಣ್ಣೀರಿನೊರತೆ !
ಕಣ್ಣುಗಳು ಗುಳಿಬಿದ್ದು
ಮಸಣದಿಂ ನಾವೆದ್ದು
ಬಂದು ನೀತಿರುನೆನಾನ್ ಭಾಯಿಂಗೆಂತೆ ! ೧

ರೆಂಪಾಗಲಿಲ್ಲಿನಿತು
ಸಿರಿಲತೆಯ ಹಿರಿಪಾತೆ !
ನಮ್ಮ ರಕ್ತವನೆಲ್ಲ ಸುರಿಯಬೇಕಾಯ್ತು !
ಎಲುವು ತೊಗಲೆರಡನ್ನು
ಬಿಟ್ಟು ಮಿಕ್ಕದುದನು
ಸೆಳೆಯತೀಲತೆ ! ನಾವು ಸಾಯಬೇಕಾಯ್ತು ೨

ಮಾನಮರ್ಯಾದೆಯನು,
ಲಜ್ಜೆ ನಯ ಶೀಲವನು,
(ಶೋಕದಭಿಮತಕೆಲ್ಲ ಹುಟ್ಟು ಕುರುಡಾಗ)
ಬಂದಿನಿತು ಲಕ್ಷಿಸದೆ,
ಧನಿಕರೆನ್ನುವ ಪದ್ಧು
ಆಸುವಳ್ಳೊಡಂ ಕೂಡ ಕೂಡುತಿದೆ ಮೇಲೆರಗಿ ! ೩

ಕಣ್ಣೀರು ಹರಿಹರಿದು
ಕಣ್ಣುಗಳು ಗುಳಿಬಿದ್ದು
ಮಾಂಸರಕ್ತವನೆಲ್ಲ ನಿನಗೆ ಬಲಿನಾಡಿ :
ಹಿಡಾಡಲಳಿದಿದೆ
ಬಿದ್ದು ಕೊಂಡಿರುವೊಡೆ,
ಕೊಲ್ಲಲೆಂದಿರಗುವುದೆ ನರಮಾಂಸಭಕ್ಷಕರೆ ? ೪

ಹಗಲಿರುಳು ದುಡಿದು ನಾವು
 ಹಿಡಿದ ಕಸ ಕಾಣದೆಯೇ,
 ಬುದ್ಧಿಯಿಗುತ್ತಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಮರ್ಯಾದೆ ಎಂದು :
 "ನಿಜಕ್ಕೆ ಭೂಮಿವೆಂದೆ !
 ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ದಕ್ಕು ಫಲ !
 ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯ್ತು ' ಸುಖದಾರಿ ನೀಚರ !

೫

ಸಾಕು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ನಿಮ್ಮ,
 ನೀರಸಾಲಾಪಮಂ !
 ಸಮಯವೆಂದು ಸಕ್ಕಲಿಯು ನಮ್ಮ ಎಲುವನ ಪೂಜೆಯ
 ಕಣ್ಣೀರ ಶುಭ್ರವಲಿ
 ಸವಿದಿರಿಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ;
 ಕಕ್ಕಿಸುವೆವಾವಿಗ ತೀರುದರ ನೂರಾಮಡಿದು !

೬

ಬೇಡುಗೀಡುವುದೆಲ್ಲ
 ನಮಗಾಗಬೇಕಿಲ್ಲ !
 ನಮ್ಮ ಹಸಿವೆಯ ಉರಿಯು, ನಿಟ್ಟುಸಿರ ಗಾಳಿಯು
 ಬಿಡು ; ನಿಮ್ಮಯ ಮನೆಗೆ
 ಬೆಂಕಿಯಿಟ್ಟುರಿಸುವೆನು -
 ಮಡದಿನುಕ್ಕಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದೆ ಚಿತೆಯಲ್ಲಿ !!

೭

ಧನಕಕಾಲ ಎಂಬುದದು
 ತಿಳಿಯದೊಲು ಇತ್ತೆಂದು
 ನಿರ್ದೂಲನಾಡುವೆನು ನಂದರೊಂಕದೊಲು !
 ಅದರಿಂದ ಬಾಂಧವರೇ,
 ಬೇಡುಪ್ಪ ನಿಲ್ಲುವರೆ ?
 ಏಕೆ ! ಎದ್ದೇ ! ನಾವು ಭೂಕಂಪನನ ಮಾಡೆ !

೮

ಸಿಮವ ಪರ್ವತಂ ಗೃಹ
 ಸ್ವಾಗತಂ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು
 ಪರರ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ತಂಗೆ ಗಂಗೆ ಸಂಧ್ಯಾಗಳಿಗೆ
 ಪೀರನೊಡಗಿಸಿಕೊಡುವ
 ಸಹನೆ ಕೀಲವ ಬಿಟ್ಟು
 ದುಷ್ಟಾತ್ಮರಂ ಬರೆಸೆ. ಎರಗಿದೊಲು ನಾವೆರೆಗೆ ; ೯

ನಿಮ್ಮ ಕುಲವೃತ್ತಿಯವನು ?
 ನಿಮ್ಮಾಟ ನಡೆಯುವುದೆ ?
 ಒರುವ ಕಾಲವು ಸಮ್ಮವಮ್ಮಾಟಿ ಸೂಗವು !
 ನಿಮ್ಮ ದುಷ್ಟಾತ್ಮರಂಗಳು
 ಬತ್ತಲೆಯೊಳಿರುತ್ತಿವನು ;
 ಅವರಿಂದ ಬಿಚ್ಚು ನುಡಿ ! ಬಿಚ್ಚುವೆನು ನಾವು || ೧೦

ಓ ಹಂ ! ಎದ್ದೇಳೆ !!
 ಬನ್ನಿ ಮಾಡುವ ಧಾಳೆ !!
 ಕೈರಿಕತ್ತವ ಚೆಲ್ಲೆ, ರಕ್ತಮೋಕು ಮಾಡ !!
 ಕ್ರಾಂತ ದೇವಿಯ ನಿಲನೆ !
 ಆರತಿಯ ಜಿಗುಣಂ !
 ಓ ಹಂ ! ಎದ್ದೇಳೆ !! ಮುಂದೆ ಸಾಗುವ ಕೂಡಿ || ೧೧

—

ಓ ತಾಯೆ, ಭೂದೇವಿ!

ಓ ತಾಯೆ, ಭೂದೇವಿ, ಇಡೀ ಈ ಕೃಷಿವಲರು
 ನೀಚ ಶ್ರೀಮಂತಸ್ವಾರ್ಥದ ಗಾಣವಲಿ ಸಿಕ್ಕು
 ಕಣ್ಣೀರು, ಕೆನ್ನೀರು ಬಸಿಬಸಿವು, ನಿರ್ಬಲರು
 ತಾವಾಗಿ, ಗತಿಗೆಟ್ಟು, ಸಾವ ಬಾಯಲಿ ಬಿಕ್ಕಿ,
 ನಿನ್ನ ನೋಡುತಲಿತರು! ನೀನೋ ಸುಮೌನದಲಿ
 ನಂತಿರುವೆ! ಏಕೆಂತು? ತೆರೆಬಾಯ! ಏಕೇಳು!
 ಯುಗಯುಗದಿ ಹರಿಹರನ ಕೆನ್ನೀರ ಪಾನದಲಿ
 ತೃಪ್ತಿಪಡೆಯದಲಿವರನೂ ನುಂಗುವೆಯ? ಹೇಳು!

ಮುಖವರನ ನೀನಗಲು ಬಲಿ ಬೇಕೆ? ಯಾವ ಬಲಿ?
 ಯಾರ ಬಲಿ? ನಿನ್ನ ಪ್ರೇಮದ ಕೃಷಿವಲರ ಬಲಿ?
 ಇಲ್ಲೆ? ಮತ್ತಾರಿಲ್ಲೆ? ಇವರ ಹರಿಯುತ ತಿಂಬ
 ಧನಿಕ ರಾಕ್ಷಸರಿಲ್ಲೆ? ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳು ವಂಚಕರು,
 ಕುಹಕಿಗಳು, ಖಲರಿಲ್ಲೆ? ಇಲ್ಲೆ ಭೂಕಂಟಕರು?
 ನಿನಗಿನರು ಬಲಿಯೆವ್ವುದನು ಎಂತು ನಾ ಕಾಂಬೆ?

— ಕೃಷ್ಣರ ಸಾಕಣ್ಣ

ಮೂಡಿ ಬಂದುದೆ ಸೊಗಸು

(ರವೀಂದ್ರರ ಕವನವೊಂದರ ಅನುವಾದ)

೧

ಈ ನಾಡಿನಲಿ ನಾನು ಮೂಡಿ ಬಂದುದೆ ಸೊಗಸು
ಭಾರತವ ಪ್ರೀತಿಸುವ ಭಾಗ್ಯವೆನಗಾಯ್ತು ;
ಅರಸಿಯೈಸಿರಿ ತಾಯಿಗಿಲ್ಲದಿರಲೇನು ?
ಅವಳ ಒಲುಮೆಯ ಸಿರಿಯು ನನ್ನದಾಯ್ತು

೨

ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದಿಹ ಕಂಪು ಅವಳ ಅಲರುಗಳಿಂದೆ
ನನ್ನೆದೆಯ ಸಿರಿಯಾಗಿ ಸೂಸುತಿದುದು ;
ಅಮಲಸೌಂದರ್ಯದಿಂ ದೃಢಯಮಂ ತುಂಬುವೀ
ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬೆಳಗಲಹುದು ?

೩

ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹೊಳೆದ ಮೊತ್ತಮೊದಲಿನ ಬೆಳಕು
ಭಾರತದ ಗರ್ಗದಿಂದಿಳಿದು ಬಂತು !
ತೆರೆದ ಕಣ್ಣುಗಳೊಮ್ಮೆ ಮುಚ್ಚಿಮುಗಿಯುವ ಚಣದಿ
ಅದೆ ಬೆಳಕು ಮುತ್ತಿಡಲು ಪುಣ್ಯವೆನಿತು ?

—————:—————

(ಬರಲಿರುವ) ಯುಗಾದಿ

೧

ಬರಲಿದೆ ಬಾಳಿನ ಹೊಸತಿಲ ಬಳಿಯಲಿ
ಇದೊ ನವ ಸಂವತ್ಸರದಾಟ !
ಯಾವುದು ಛಲವನು ಯಾವುದು ಫಲವನು
ಲಂದಿದೆ, ತರಲಿದೆ ನಮಗಾಗಿ

೨

ಬಾಳಿನ ಬೇವನು ಸಲೆ ಸಿಹಿಗೊಳಿಸಲು
ಯಾವ ಬೆಲ್ಲವನು ತರಲಿಹುದು ?
ಗೋಳಿನ ಕತೆಯನು ರಂಜನೆಗೊಳಿಸಲು
ಯಾವ ಬಣ್ಣವನು ತುಂಬುವುದು ?

೩

ಬಂದಿಹ ಒಡಲಿಗೆ, ನೊಂದಿಹ ಕರುಳಿಗೆ
ತಂಪನೆಂತು ತಾ ತರಲಿಹುದು ?
ಮಳಲುಗಾಡಿನಲಿ ಬತ್ತಿದ ಎದೆಯಲಿ
ರಸವನೆಂತು ಚಿಮ್ಮಿಸಲಿಹುದು ?

೪

ಬಗೆಗಣಗಳ ಬೆಳೆಗುವ ಅಂಜನವಿರೆ
ಯುಗಾದಿ ಅದನೇಂ ತರಬಹುದೆ ?
ಎದೆಯ ಕಿವುಡನುರೆ ಪರಿಹರಿಸುವ ದಿ-
ವ್ಯಾಷಧಿಯೊಡನದು ಬರಬಹುದೆ ?

೫

ತರುಲತೆಗಳಿಗೆಳೆದಳಿಡುವಂದದಿ
ಮನ-ಬನವನು ಚಿಗುರಿಸಲಿಹುವೆ ?
ಹಕ್ಕಿಯ ಕೊರಲಂ ಹಾಡ ಹರಿಸುವೊಲು
ಎದೆಯ ಹಾಡನುಕ್ಕಿಸಬಹುದೆ ?

೬

ಮಧುಮಂದಾನಿಲರಿದೊಡಗೂಡುತ
ಸಿಂಗರಿಸಲದೇಂ ಬರಿ ನೆಲವ ?
ಭಾರತ-ಜನ-ಜೀವನವನು ಅರಳಿಸಿ
ಸೂರೆಗೈವುದೇ ಸೌರಭವ ?

೭

ಮನೆಗೆ ಮನೆಗೆ ಮಾಂವಳಿರ ತೋರಣವ
ತೂಗಿಸಲದರಿಂದೇನಂತೆ ?
ಮನದಿ ಮನದಿ ಮಂಗಳದ ಭಾವನೆಯ
ಬೆಳಗಿಸಲದೆ ಸಾರ್ಥಕಮತ್ತೆ ?

(ಬರಲಿರುವ) ಯುಗಾದಿ

೧

ಬರಲಿದೆ ಬಾಳಿನ ಹೊಸತಿಲ ಬಳಿಯಲಿ
ಇದೊ ನವ ಸಂವತ್ಸರದಾಡ !
ಯಾವುದು ಛಲವನು ಯಾವುದು ಫಲವನು
ಲಂದಿದೆ, ತರಲಿದೆ ನಮಗಾಗಿ

೨

ಬಾಳಿನ ಬೇವನು ಸಲೆ ಸಿಹಿಗೊಳಿಸಲು
ಯಾವ ಬೆಲ್ಲವನು ತರಲಿಹುದು ?
ಗೋಳಿನ ಕತೆಯನು ರಂಜನೆಗೊಳಿಸಲು
ಯಾವ ಬಣ್ಣವನು ತುಂಬುವುದು ?

೩

ಬೆಂದಿಹ ಒಡಲಿಗೆ, ನೊಂದಿಹ ಕರುಳಿಗೆ
ತಂಪನೆಂತು ತಾ ತರಲಿಹುದು ?
ಮಳಲುಗಾಡಿನಲಿ ಬತ್ತಿದ ಎದೆಯಲಿ
ರಸವನೆಂತು ಚಿಮ್ಮಿಸಲಿಹುದು ?

೪

ಬಗೆಗಣಗಳ ಬೆಳೆಗುವ ಅಂಜನವಿರೆ
ಯುಗಾದಿ ಅದನೇಂ ತರಬಹುದೆ ?
ಎದೆಯ ಕೆವುಡನುರೆ ಪರಿಹರಿಸುವ ದಿ-
ವ್ಯಾಪಧಿಯೊಡನದು ಬರಬಹುದೆ ?

೫

ತರುಲತೆಗಳಿಗೆಳೆದಳಿರಿಡುವಂದದಿ
ಮನ-ಬನವನು ಚಿಗುರಿಸಲಿಹುದೆ ?
ಹಕ್ಕಿಯ ಕೊರಲಂ ಹಾಡ ಹರಿಸುವೊಲು
ಎದೆಯ ಹಾಡನುಕ್ಕಿಸಬಹುದೆ ?

೬

ಮಧುಮಂದಾನಿಲರಿದೊಡಗೂಡುತ
ಸಿಂಗರಿಸಲದೇಂ ಬರಿ ನೆಲವ ?
ಭಾರತ-ಜನ-ಜೀವನವನು ಅರಳಿಸಿ
ಸೂರೆಗೈವುದೇ ಸೌರಭವ ?

೭

ಮನೆಗೆ ಮನೆಗೆ ಮಾಂವಳಿರ ತೋರಣವ
ತೂಗಿಸಲದರಿದೇನಂತೆ ?
ಮನದಿ ಮನದಿ ಮಂಗಳದ ಭಾವನೆಯ
ಬೆಳಗಿಸಲದೆ ಸಾರ್ಥಕಮತ್ತೆ ?

ದುರ್ಭಾಗ್ಯ ಬಂಗಾಲ !

ಎಂಥ ಭಾಗ್ಯವಂತ ನಾಡಿಗೆಂತು ವಿಧಿಯ ಶೂಲಾ !
ಯಾವ ಕೂಗು ಎನಿತು ಕೊರಗು ಎತ್ತಣಿಂದ ಜ್ವಾಲಾ !
ಜವನ ಕಾಟ, ರುದ್ರನೋಟ ! ಕಣ್ಣೆ ಕ್ರೂರ ಜಾಲಾ ೧

ವಂಗದೇಶ ಭಂಗವಾದ ಭಗ್ನ ನಗ್ನ ನೋಟಾ
ಹಾದಿ ಹಾದಿ ಹೆಣದ ರಾಶಿ ! ಅದುವೆ ಮಾರಿಗೂಟಾ
ದಾಹ, ದಾಹ, ಹಸಿವೆ ಹಸಿವೆ ! ಅಕೋ ಕರ್ಮದಾಟಾ ! ೨

“ಅನ್ನ ಅನ್ನ”ವೆಂಬ ಆರ್ತನಾದ ಜಗವ ತುಂಬಿತೇ ?
ಕುದಿತ ! ಕುದಿತ ! ಅಹಾ ಎದೆಯ ರಗುತವನ್ನೆ ಹೀರಿತೇ ?
ಪ್ರಳಯ ಭದ್ರಕಾಳಿಯಂತೆ ಬರಿಯ ವಿಷವ ಕಾರಿತೆ ! ೩

ಒಡಲು ಬೆನ್ನ ಸೇರಿ ಜೀವ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದೆ ;
ಅಸ್ಥಿಯ ಸಂಕೋಲೆಗಳಲಿ ಶಿಲುಕಿ ನರಳುತ್ತಿರುತ್ತಿದೆ,
ಯಾವ ಆಶೆಗಿಂತು ನಾಶ ದೇಶಕೊದಗಿತೆ ! ೪

ಕರುಳು ಸುರುಳಿಗಟ್ಟಿ ರೂಪವಾಗಿ ನೆಲವನಪ್ಪಿರೆ,
ಅರ್ಥ ಕರ್ಚಿದವಡು ಚಾಚಿದಂಥ ರಕ್ತನಾಲಗೆ,
ಕಲ್ಲು ಕರಗುವಂಥ ದೀನ ದೃಶ್ಯ ಎದೆಯನಿರಿಯದೆ ? ೫

ನಲ್ಮೆಯಿಂದ ನಗುವ ನಾಡು ಮಸಣ ಬೀಡು ಆಯಿತೆ,
ಸ್ವರ್ಗ ಕಳಚಿ ಶೂನ್ಯವಾಗಿ ಕೇಡು ಗುಡಿಯ ಕಟ್ಟಿತೆ,
ರಣವೆ ಎದ್ದು ಕಬಳಿಪಂತೆ ಕ್ರೌರ್ಯವಳಿತೆಗೆಟ್ಟಿತೆ ! ೬

ಮಾತೆ ಮಗುವ ಹರಿದು ತಿಂದಳೆಂಬ ಕ್ರೂರವಾರ್ತೆಗೆ,
ಅಯ್ಯೋ ! ಎದೆಗೆ ಸಿಡಿಲು ಬಿಡಿದು ಜಗವು ನಡುಗಲಾರದೆ ?
ತಾಯಮೋಹಗಳನು ಹಸಿವೆ ತಿಂದು ತೇಗಿತೆ !

ಕನಕವನ್ನೆ ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆದ ವಂಗನಾಡಿದಲ್ಲವೇ ?
 ಸಕಲ ಸೌಭಾಗ್ಯ ರವಿಯು ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗಲಿಲ್ಲವೇ ?
 ಅನುರ ಗಂಗೆ ಹರಿವ ವಿಪುಲ ಪುಣ್ಯ ಭೂಮಿಯಲ್ಲವೇ ! ೮

ಭಾರತಕ್ಕೆ ಭಾಗ್ಯದಾತರಾದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರು,
 ದಾಸ, ಘೋಷ, ಬೋಸರೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಕೀರ್ತಿ-ನೇತ್ರರು,
 ಅತ್ಮತ್ಯಾಗ ಸತ್ಯ ಸೇವೆಗೈದ ಅಮೃತಪುತ್ರರು ! ೯

ಜಗದನಂತ ಗಗನದಲ್ಲಿ ಮೆರೆದ ಕವಿ ರವೀಂದ್ರರು,
 ಅನುರ ಜ್ಯೋತಿ ವಿಶ್ವಕೀರ್ತಿ ದ್ಯೋತಕರು ನರೇಂದ್ರರು,
 ವಂಗಮಾತೆ, ನಿನ್ನ ಬನ್ನ ಕಾಗಿ ಅದೋ ಮೊರೆವರು ! ೧೦

ಮಾನ್ಯ ವೀರರೆಲ್ಲ ಏಳಿ, ನಿಮ್ಮ ತಾಯಸೇವೆಗೆ,
 ಇಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೀವು ಮರಳಿ ಮೂಡಿ ಬರದಿರೆ,
 ಮತವು, ತತ್ವ ನನ್ನಿ, ನೀತಿ, - ಎಲ್ಲ ಮಿಥ್ಯವಲ್ಲವೇ ? ೧೧

-----:-----

ಉಮರನ ರುಬಾಯಿ-ಯಾತ್ *

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪರ್ಶಿಯಾದೇಶದ ಕಾವ್ಯಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಧೃವತಾರೆ ಮೂಡಿತು. ಫಿರ್ದೌಸಿಯ ಮಹಾಪುರಾಣಕಾಲ ಮುಗಿದಿತ್ತು. ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವ ಕ್ರಮಕ್ರಮೇಣ ಮನೆಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಜಾಮಿನಿ, ರೇಖಾಗಣಿತ, ಖಗೋಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಪಂಚಾಂಗದ ನಿರ್ಮಾಣಕಾರ್ಯ ನಡೆದಿತ್ತು. ಕುರಾನ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಆವೃತ್ತಿಯೂ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ವಿಚಾರಭಗ್ನತನಲ್ಲಿ ನವೋದಯ ತಲೆದೋರಿ ಅದ್ಭುತ ಪ್ರಾಂತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಪ್ರಸಾರಕನೇ ರುಬಾಯಿಯಾತ್ ಬರೆದ ಉಮರ್ ಖಯ್ಯಂ. ನವೋದಯದ ನಾಯಕತ್ವ ಉಮರನ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವನ ಕೂಲಗಿನಂತಹ ವಿಚಾರದೃಷ್ಟಿ ಪಂಡಿತರಿಗೆ ತುಂಬ ಅಪ್ರಿಯವಾಯಿತು. ದೇಶಭ್ರಷ್ಟತೆ, ನಿಂದನೆಯ ಸುರಮಳೆ, ಕೊಲೆಗಾರರ ಭೀತಿಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಉಮರ್ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು.

ಧರ್ಮವೆಂಬುದೆಲ್ಲಾ ಸುಳ್ಳು - ಮಾನವನ ಮೋಸದ ಮೂಟೆಯೇ ಧರ್ಮವೆಂದು ಮೆರೆಯುತ್ತದೆ. ಇಹ ಸತ್ಯ, ಪರ ಮಿಥ್ಯ - ಇಲ್ಲಿರುವತನಕ ಸುಖವಾಗಿ ಉಂಡುಟ್ಟು ಸಾಯೋಣ ಎನ್ನುವ ಚಾರ್ವಾಕ ಮತವಾದಿಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ಉಮರ್ ಸೇರಿದಿಲ್ಲ. ಧರ್ಮದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬರುವುದೆಲ್ಲಾ ಸತ್ಯ. ಆದರೆ ಶುದ್ಧ ಸ್ವರೂಪವನ್ನಳಿಸಿ, ಕೂಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕೊಳಚೆಯನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ಅಧ್ಯತೆಯಿಂದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆರಾಧಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಸಂಪ್ರದಾಯಪ್ರಿಯರಿಂದಲೂ ಉಮರ್ ದೂರವಾಗಿದ್ದ.

ಧರ್ಮ, ದೇವರು, ಮತ, ನೀತಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಾನವನ ಅತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ಹೇತುಗಳು. ಈ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಮಾನವನೊಂದಿಗೂ ಸೇರಬೇಕು. ದೇವರೊಂದಿಗೂ ಕಾದಾಡಬೇಕು. ಘರ್ಷಣೆಯಿಂದ ಹಾಲಾಹಲ ಹುಟ್ಟಬಹುದು, ಆದರೆ ಅಮೃತ ಹುಟ್ಟಬೇಕು. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮನುಷ್ಯ ಹಳೆಯದು - ಹೊಸದು ಎರಡನ್ನೂ ತನ್ನ ವಿಚಾರದ ಮಾನದಂಡದಿಂದ ಅಳೆದು ಸತ್ಯಸಿದ್ಧವಾದುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು - ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದೇ ಉಮರನ ಮತ. ಇವನ ವಿಚಾರವಾದವನ್ನು ಅಪಾರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಾರೈಲ್, ಹೇಸ್ಲಿ, ಸ್ಪಿನ್

* ಉಮರನ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಚಯ ಬಯಸುವವರು ಶ್ರೀ ಡಿ. ವಿ. ಗುಂಡಪ್ಪವರು ತಮ್ಮ 'ಉಮರನ ಒಸಗೆ' (ಎರಡನೆಯ ಆವೃತ್ತಿ) ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಬರೆದಿರುವ ಕಾಂಡಿತ್ಯಪೂರ್ಣ ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನೂ ಧಾರವಾಡದ "Literary Committee, L.E. Association" ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ನನ್ನ 'Omar Khayyam' (Vol. III, No. 1-2) ಲೇಖನಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ಬರ್ಮಾ ಮೊದಲಾದ ಆಂಗ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಕವಿಗಳ ಉಮರನನ್ನು ಭೌತಿಕ ಸುಖಲೋ ಲುಪನಾದ ಪಾಪಶಿಶುವೆಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಲ್ಲಬೇಕು ಎಂದು ಬಸವಣ್ಣ ನವರಂತೆ ನಂಬಿದ್ದ ಉಮರನ ಇಹಲೋಕವನ್ನು ಮಿಥ್ಯೆಯೆಂದೂ, ಮಾಯೆಯೆಂದೂ ಪರಿಗಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಿತ್ಯತೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ ಕೊಡ ಲಿಲ್ಲ. ನಿತ್ಯಲೋಕಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಮೆಟ್ಟಿಲು ಎಂಬುದೇ ಅವನ ಮನವರಿಕೆ.

ಉಮರನನ್ನು ಐರೋಪ್ಯ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿಸಿದವನು ಫಿಟ್ಸ್-ಜರಾಲ್ಡ್. ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವಿ. ಆದರೆ ಫಿಟ್ಸ್-ಜರಾಲ್ಡ್ ಉಮರನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಎರಕ ದಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ದು ಅದರ ನಿಜಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿದ. ಉಮರ ಸ್ಪಿನ್ಸಬರ್ಮ್, ಬೈರನ್ ಮೊದಲಾದ ಸುಖಲೋಲುಪ ಕವಿಗಳಂತೆ ಎಂಬ ತಪ್ಪುಭಾವನೆ ಮೂಡಲು ನೆರವಾದ.

ಉಮರನ ಕಾವ್ಯ ಅವನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನುಪಗೀತನಾಗಿ ಬಂದದ್ದು. ಸರ್ವಜ್ಞ ನಂತೆ ಅವನು ತನ್ನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದು ಜಾಪದಿಯಲ್ಲಿ ಚಿಮುಕಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಹೊಸೆದು ಹೊಸೆದು 'ಸರಸ್ವತಿಯ ಗೋಣ್ಮುರಿದು' ಕಾವ್ಯ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವನು ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ವಜ್ಞ, ವಚನಕಾರರು, ಹರಿದಾಸರು ಇವರ ವಿಚಾರ ವೈಖರಿಯನ್ನರಿಯಲು ಉಮರನ ರುಬಾಯಿಯಾತ್‌ಗಳು ತುಂಬ ಸಹಾಯವಾಗು ತ್ತವೆ. ಉಮರನ ವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಹೈತುಕವಾದಿಗಳ ವಿಚಾರವೈಭವ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು.

ಉಮರನ ರುಬಾಯಿಯಾತ್‌ಗಳನ್ನು ಫಿಟ್ಸ್-ಜರಾಲ್ಡ್‌ನನ್ನನುಸರಿಸಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಂದವರು ಶ್ರೀ ಡಿ.ವಿ. ಗುಂಡಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಮ. ಗೋವಿಂದ ಪೈಗಳವರು. ಶ್ರೀ ಡಿ. ವಿ. ಜಿ. ಯವರು ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥದ ಎರಡನೆಯ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಉಮರನ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಉಪಕಾರಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಉಮರನ ಮೂಲ ರುಬಾಯಿಯಾತ್‌ಗಳ ಸರಿಚಯವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡ ಲಾಗಿದೆ. ಮೂಲವನ್ನು ನನಗೆ ಓದಿ ಅರ್ಥಹೇಳಿ ಉಪಕಾರಮಾಡಿದ ಮುಂಬಯಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಉಮರ್-ಸಂಶೋಧಕರಾದ ಶ್ರೀ. ಜಿ. ಇ. ಸಕಾತ್‌ವಾಲಾ ಅವರಿಗೂ, ಹೈದರಾಬಾದಿನ ದಿವಂಗತ ಮೌಲ್ವಿ ನಯ್ಯಾರ್ ಅವರಿಗೂ ನಾನು ಬೇಡ. ಈ ಅನು ವಾದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ವರೂಪವನ್ನಿತ್ತು ಇಂತು ನಿಲ್ಲಲು ನೆರವಾದ ಗೆಲಿ ಅರ್ಚಿಕ ವೆಂಕ ಟೇಶ ಮತ್ತು ಗೆಲಿ ಕುಮಾರ ವೆಂಕಣ್ಣನವರಿಗೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಉಮರನ ರುಬಾಯಿಯಾತ್

೧

ಗೆಲುವಾಗು ! ಪ್ರೀತಶಶಿ ಮತ್ತೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿಹನು
ಹೊರಡುತಿದೆ ಬಾಜಾಬಜಂತ್ರಿಗಳ ಸಾಲು ;
ಹಳದಿ ಚಂದಿರ ಮುಪ್ಪಿನಿಂ ಬಾಗಿ ಸೊರಗಿಹನು ;
ಮತ್ತೆ ಚೇತನಗೊಂಡು ನೋವ ನೀಗುವನು

೨

ಗೆಲುವಿನಿಂ. ತುಂಬಿಹುದು ನಿನ್ನ ಬೆಳಕದು ನನ್ನ
ಮಂಕು ಮನವಂ ; ನೋಡೆ ಬೇರಾವ ಮೋರೆ
ನಿನ್ನನೋಡಿದಡಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮೊಗ ಕಾಣುವೆನು
ನನ್ನೊಳಗೆ ಕಂಡರೂ ಅದೆ ; ಇಲ್ಲ ಬೇರೆ

೩

ಇನಿಯನಾ ಹೃದಯಸ್ವಂದನವಾಂತು ಮರುನುಡಿದ
ಹೃದಯ ; ಹೃದಯದ ಸತ್ಯ ಕೇಳ್ದ ಕಿವಿಯೆಲ್ಲಿ ?
ತನ್ನ ದಿವ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಪೆ ತೋರಿದಾ
ದೇವನಾ ಮೋಗನೋಳ್ಳ ಕಣ್ಣದೆಲ್ಲಿ ?

೪

ನನ್ನ ನೇದಿಕೆಯೆಡೆಗೆ ಬಾರದಿದು ಹಾರ್ಮನ
ನನ್ನ ಪಾಪದ ಫಲವಸುಂಬೆ ನೆಲಮುಟ್ಟಿ
ಓ, ಅಮಾನುಷ ಮಾಯೆಗಾರ ನಿನ್ನಿರವಾರು
ಬಲ್ಲವರು, ಇದ್ದರದು ನೀನೆ ಇರಬಹುದು

೫

ಎನ್ನ ದೇಹ, ಪ್ರಾಣ, ಸರ್ವಬಲ, ಎನ್ನಿರವು,
ಎನ್ನ ಆತ್ಮವು, ಎನ್ನ ಹೃದಯ ನೀನೆ.
ನೀ ಎನಗೆ ಆಶ್ರಯನು, ಮಿಲಿತ ನಿನ್ನೊಳು ನಾನು
ನಿಜವೊಂದೆ-ನೀನೊಬ್ಬ ನಿತ್ಯಪೂರ್ಣ

೬

ನಿನ್ನನರಸುತೆ ಮನವ ನೀಗಿಹುದು ಜಗ, ನಿನಗೆ
ಭಾಗ್ಯವಂತರು ಬಡವರೆಲ್ಲ ಸಮ, ನೀನು
ಬೋಧಿಸುವೆ; ಬಳಿಯರ್ಧರೂ ನಿನ್ನನರಸುತಲಿ
ನಿನ್ನನರಿಯದ ಅಂಥ ಜೀವಿಗಳು ನಾವು

೭

ನಿನ್ನಂಥ ಮೂರ್ಛಿಯೊಂದೆಸಗಿ ಪೂಜಿಸಿ ನಲಿವೆ
ನಿನ್ನ ಬಟ್ಟಲಿನಿಂದ ಮಧುವೆತ್ತಿ ಕುಡಿದು;
ನೀಗಿಕೊಂಡಿಹೆ ಪ್ರೇಮದಲ್ಲಿ ನಾನೆಂಬುದನು
ಈ ತ್ಯಾಗ ಬಾಳಿಗೂ ಕೋಟಿಮಡಿ ಮಿಗಿಲು.

೮

ಎನ್ನ ಇನಿಯಳ ಜಿಲುಕ ಮೊಗವ ಕಂಡವರಿಲ್ಲ
ಕಂಡುಕೇಳಿದ ಮಾತು ಕಟ್ಟುಕತೆಯೆಲ್ಲ;
ಕೇಳಿದವನಿಂ ಕೇಳಿದವನಿಂದ ಇದನೆಲ್ಲ
ಕೇಳಿದನಿದ ಹೇಳಿದವಗೆ ಅರಿವುಯಿಲ್ಲ

೯

ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ ಜೀವನದ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕನು ನೇಡು
ಎನ್ನ, ನಾನಟ, ನೀನೆ ಸೂತ್ರಧಾರ;
ಪಾಪಪುಣ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ನಾಗೈದರೇನು ಅದು
ನಿನ್ನ ಆಣತಿ! ನಾನು ಅಲ್ಲ ಹೊಣೆಗಾರ

೧೦

ಹುಟ್ಟಿಸಾಯುವ ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳ ಪ್ರಭು ನೀನು
 ಆಗಸದ ವಿಪ್ಲವದ ಚಕ್ರವನ್ನಾಳೆ
 ಪಾಪಿ ದಾಸರನೆಲ್ಲ ಸೃಜಿಸುವವನೂ ನೀನೆ
 ಇಂತಿರಲು ದೋಷವೆಲ್ಲಿಹುದು ಜೀವರಲಿ !

೧೧

ಸುಂದರ ವಸಂತ ಮಾಸದಿ ನದಿಯ ತೀರದಲಿ
 ಚೆಲುವೆಯೊಬ್ಬಳು ಪಾನ ಪಾತ್ರೆ ನೀಡೆ ;
 ಅದೆ ಸಗ್ಗ ನನ್ನ ಸುಖ ; ಎಲ್ಲರೊಪ್ಪದೆ ಇರಲಿ
 ನಾನಲ್ಲ ಕುನ್ನಿ ಮೊಗ ತಿರುಹಲಿಕೆ, ನೋಡೆ !

೧೨

ಮಧುವ ತುಂಬಿದ ಹೂಜಿ, ಸನಿಹದಲಿ ಮನದನ್ನೆ,
 ಹಸಿರುಹಾಸಿರೆ, ಬೇಕು ಇದೆ - ಸಗ್ಗ ಕಿಂತ
 ಅಡುವರು ನಾಕ - ನರಕಗಳೆಂಬ ನುಡಿಯನ್ನೆ
 ನರಕಕ್ಕೆದವರು - ಸಗ್ಗದೆ ಬಂದರಾರು ?

೧೩

ಪಾಪಿ ಈ ದಾಸ, ನಿನ್ನ ಅನಂತ ಕೃಪೆಯಲ್ಲಿ ?
 ನಿನ್ನ ತೇಜದಿ ಬೆಳಗು ಎನ್ನ ಹೃದಯವನು
 ಎನ್ನ ಸದ್ಗುಣಕೆ ಸಗ್ಗವನಿತ್ತೆಯಾದೊಡೆ
 ಅದುವೆ ವಿನಿಮಯ, ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯದೆಲ್ಲಿ ?

೧೪

ಹಿಂದೊ ನಿನ ಕರುಣೆ, ನನ ಪಾಪ ಹಿಂದೋ ಅರಿಯೆ
 ನಾ ಪಾಪಕರ್ಮದಲಿ ಶತಮಾನ ಉಳಿದೆ
 ಓ ದೇವ, ನೀ ಸೃಜಿಸಿದಂತೆ ಇದೆ, ಬಾಳೆನ್ನ
 ನಿನ್ನ ಕರುಣೆಯೆ ಕಾದುಕೊಂಡಿರುವುದು.

೧೫

ಎನ್ನ ಮಧುಪಾತ್ರೆಯನ್ನೊಡೆದು ಮಧುವನು ಸುಲಲಿ
ಬಾಳುವೆಯ ಬಾಗಿಲನು ಮುಚ್ಚಿ, ದೇವ,
ಇದು ಸತ್ಯ ; ಓ, ಎನ್ನ ಬಾಯ್ಗೆ ಹುಡಿ ಎರಚಿರುವೆ
ಅಚಣದಿ ಬುದ್ಧಿ ಸ್ಥಿರವಿರಲಿಲ್ಲ ನಿನಗೆ

೧೬

ಅರ್ಹನಲ್ಲಂ ಉಗ್ರಶಾಸನಕೆ, ಬಿಡಿಸು ಸೆರೆ
ಆಗಸವೆ, ವರ್ತುಲದ ಚಲನ ಪ್ರಿಯವಿಲ್ಲ
ನಿನ್ನ ದಯೆ ಅಸ್ಸೀನು ಅವಿವೇಕಗಳದೆಲ್ಲ
ಎನೆ, ನಾನೆ ಸರಮ ಅವಿವೇಕಿ ಎಂದೆಣಿಸು

೧೭

ಒಣತು ಪಾಂಡಿತ್ಯದಿಂ ದೂರವಿರುವುದೆ ಲೇಸು
ಪ್ರಿಯೆಯ ಮುಂಗುರುಳಿನೊಡನಾಟ ಲೇಸು
ಕಾಲ ನಿನ್ನಯ ರಕ್ತ ಹರಿಪ ಮುನ್ನವೆ ಪಾನ
ಪಾತ್ರೆಯಾ ಕತ್ತಿರಿದು ನೆತ್ತರನು ಹರಿಸು

೧೮

ಅಧಿಕಾರ ಬಿರುದು ಘನ ಅಂತಸ್ತನಾಂತವರು
ಹೇಸುವರು ಬಾಳುವೆಗೆ ಕೆರಳ ಕನಲಿ ;
ಅದೊಡೇಂ ಮಾನವನು ಕ್ರೋಧದಾಳಾಗದಿರೆ
ಅವನನುಚ್ಚಾಗಿಸುವರಿದು ಮೆಟ್ಟಿ

೧೯

ನಿನ್ನ ನಿತ್ಯದ ರೊಟ್ಟಿ ನಿನಗೆ ನಿರ್ವೇಶವಹುದು :
ಒಂದು ಕಣವೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆಯಾಗದದು
ದೇವನಾಣತಿಯದುನೆ ನಿನಗಿಲ್ಲವೆಂದೆಂದು
ಪರಿಶಸಿಸದಿರು ಚಿಂತೆಯಿಂ ದೂರನಾಗು

೨೦

ದೈವೀ ರಹಸ್ಯವನ್ನರಿಯೆ ನೀನೆಳಸುವೊಡೆ
 ಆವಜೀವಿಗು ಕೇಡನೆಣಿಸಬೇಡ
 ಸಾವ ಭೀತಿಯ ಬಿಟ್ಟು, ರೊಟ್ಟಿ ಚಿಂತೆಯ ಬಿಡುಡೆ
 ಕಾಲವರಿತೆರಡು ನಿನ್ನೆಡೆಬಹವು ನೋಡ

೨೧

ಪಾಪಗೈಯದ ಮನುಜನಾರು ಜಗದಲ್ಲಿಹನು
 ಪಾಪಗೈಯ್ದದೆ ನರನು ಬದುಕುವನು ಹೇಗೆ !
 ನೀನೆನ್ನ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಮುನಿದು ದಂಡಿಸಲಿನ್ನು
 ನಿನಗೆಮಗೆ ಭೇದವೇನಿಹುದು ಹೇಳಿನಗೆ

೨೨

ಒಂದು ವಿನವೂ ಬದುಕೆ ಶುದ್ಧ ಮಧು ಕಾಣದರೆ
 ದೇಹಬಲ ಕುಂದುವುದು ಮಧುವನೀಂಟದಿರೆ,
 ನಾ ದಾಸ ಬಟ್ಟಲಿನ್ನೊಂದ ಕುಡಿ ಎನೆ ಸಾಕಿ,
 ಆದರೇಂ-ಆ ಮಾತು ಕೇಳಲಳವಲ್ಲ

೨೩

ಕುಡುಕನಿಗೆ ನರಕವೇ ಗತಿಯೆಂದು ಹೇಳುವರು
 ನನಗೆ ಸಮ್ಮತವಿಲ್ಲ ಈ ತೆರನ ಮತವು
 ಕುಡುಕ ಪ್ರೇಮಿಗಳಿಗೆಂದರೆ ನರಕ, ಸಗ್ಗವದು
 ಎನ್ನ ಅಂಗೈಯಂತೆ ಬರಿದು ಅದು ನಿಜವು

೨೪

ಹಳತಿರಲಿ ಹೊಸತಿರಲಿ ಮಧುವಕೊಳ್ಳುವೆವಾವು
 ಎಮ್ಮ ಐಸಿರಿಯನ್ನು ಇರ್ಪಣಕೆ ಮಾರಿ
 ಸತ್ತಮೇಲೆಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಿ ಎಂಧು ಕೇಳುವಿರಿ-
 ಮಧುವಿತ್ತು ಮನಬಂದ ಕಡೆ ನೀವು ಸಾರಿ

೨೫

ತಾರಿಲ್ಲಿ ಸಾಕೆ ನಿನ್ನಾ ಮಧುರ ಮಧುವನ್ನು
ನೀಡೆನಗೆ ಬಟ್ಟಲಂ, ಸರಪಳಿಯ ಎಳೆಯ
ಪೋಲ್ವಮಧುವೀಂಟುವೆಂ, ಉನ್ನತ್ತ ನಾನೀಗ,
ಬಂಧಿಸಾ ಸಂಕಲೆಗಳಿಂ ಕೈಗಳನ್ನು

೨೬

ಹರಿವನಾರ್ ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ಮದಾ ತೆರೆಯನ್ನು
ಅರಿವನಾರ್ ದೇವನಾ ಗುಪ್ತ ಗೂಢಗಳ
ಕೆಲರು ಚಿಂತಿಸಿ ಊಹಿಸಿದರಾದರೇನಿನ್ನು
ಪೂರ್ಣವಾಗದ ಕತೆಯದಾಗಿ ಉಳಿದಿಹುದು.

೨೭

ನಾಸ್ತಿ ಕತೆ, ಧರ್ಮ, ಸಂಪತ್ತು, ನಿತ್ಯತೆ, ಸತ್ಯ,
ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ, ನ್ಯಾಯ, ಲಾವಣ್ಯ, ದೇವರನು,
ನಿಂದ ಕುಡುಕನ ಕಂಡೆ ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶದಲಿ !
ಎಲ್ಲಿ ಸಿಗಬೇಕಂಥ ಗಂಡು ಮಾನವನು !

೨೮

ಕ್ರೋಧ ಲೋಭದ ಕಾಳ ಬಟ್ಟಿಯನ್ನರಸಿದರೆ
ನೀನಳವೆ ಮತಿಗೆಟ್ಟ ಭಿಕ್ಷುಕನ ತೆರದಿ
ಚಿಂತಿಸೈ ಎಲ್ಲಿದ್ದೆ, ಬಂದೆ ಎಲ್ಲಿಂ, ಏನ
ಗೆಯ್ಯುತಿಹೆ, ಎತ್ತನಡೆ, ಎಂಬುದಂ ಮನದಿ.

೨೯

ಒಬ್ಬ ನಾಸ್ತಿ ಕನೆಂದು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಕರೆಯುವನು
ತನ್ನ ಸಾಧನವಾಗಿ ಅವನ ದೂಡಲಿಕೆ,
ದೇವನಿಗೆ ಅವರ ಮೀಸಲು ಮಾಡಿ ನಾವಿನ್ನು
ಒರೆಗೆ ಹಚ್ಚುವ ಅವರ, ಮೇಲ್ಮೆ ನೋಡಲಿಕೆ

೩೦

ಯಾರ ಬಳಿ ತಿನಲಿನಿಸು ರೊಟ್ಟಿಯಿಹುದೋ, ಕಾಲ
 ಚಾಚಲಿಕೆ ಪುಟ್ಟಹಾಸಿಗೆಯೊಂದು ಇಹುದೋ
 ಆಳಲ್ಲ, ಅರಸಲ್ಲ, ನಿತ್ಯಸುಖ. ಜಗವೆಲ್ಲ
 ಅವಗೆ ಚೆಲುವಿನ ಬೀಡು, ನಂದನವು, ಸಗ್ಗ!

೩೧

ಕೇಡ ಬಯಸುವರೆಲ್ಲ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಸಾಧಿಸರು,
 ಒಂದು ಕೇಡಿಗೆ ಹಿಂದೆ ನೂರ ಪಡೆಯುವರು ;
 ಲೇಸ ಬಯಸುವೆ ನಿನಗೆ ನೀಕೇಡ ಬಯಸಿದರೆ
 ಹಾನಿ ಇಲ್ಲವು ಎನಗೆ ನಿನಗಿಲ್ಲ ಲಾಭ.

೩೨

ಕಂಡವರು ಕೈಯ ಮುಗಿಯದ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದು ನಡೆ
 ಪ್ರಾಣಿ ತಪ್ಪಿಸಿ ಬಾಳ ನಡೆಸಲೆತ್ತಿಸುತೆ
 ನೀ ಮನೋದಿಗೆ ವೋಪೆಯಾದೊಡಂ ಜನ ನಿನ್ನ
 ಇಮಾಮನಾಗೆಂದು ಬಯಸದೊಲು ವೋಗು.

೩೩

ಜಗದಲ್ಲಿ ತಾನೆ ಜ್ಞಾನಿಗಳರಸರಹುದೆಂದು
 ಭಾವಿಸುವ ಮೂಢರಾ ಲೋಕದಲ್ಲಿ
 ಸಮೃಂತೆ ಕತ್ತಿಯಲ್ಲದರಧರ್ಮಿಗಳೆಂದು
 ತಿಳಿದಿರದನರಿತು ಸುಖಿಯಾಗಿ ಬಾಳಲ್ಲ.

೩೪

ಜನರು ತಿಳಿವರೆಂದು ನನ್ನ ಜಗದನುಭವನ
 ನಾನು ಬಿಚ್ಚೆನು, ಜ್ಞಾನಿ ಗುಣವಂತ ಜನರ
 ಕೊರತೆಯಿರೆ ಅಧಿಕತಮ ಈ ಜಗದಿ ನಾ ಬಿಚ್ಚೆ
 ಮನದಲಿರುವದನೆಲ್ಲ ನುಡಿಯಲಾರೆ !

೩೫

ನೆರೆಯವರ ಬಾಳಿಗೆ ಬೆಳಕಿತ್ತ ಪಂಡಿತರು
ಗುಣವಂತರಮಲಪ್ರತಿಭಾವಂತರೆಲ್ಲ
ಇರುಳ ಕೆತ್ತಲೆಯಾಚೆ ಕಾಣದಾದರು ತಮ್ಮ
ಕತೆ ಹೇಳಿ ಸುಖನಿದ್ರೆ ಬಯಸಿ ಶರಣಾಗಿ

೩೬

ಕೆಲರು ಮತಧರ್ಮಗಳ ದಿಗ್ಗರ್ಜನನ ಮಾಡಿ
ಕೆಲರು ನಿರ್ಧಾರ ಸಂದೇಹದಲೆ ತೂಗಿ
ಕೊನೆ ಮುಟ್ಟದಿರೆ ಕೇಳಿತೊಂದು ನುಡಿ “ಮೂಢರಿರ
ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ - ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ - ನಿನ್ನು ಹಾದಿ.”

೩೭

ಅಯ್ಯೋ ! ಬಾಳಿನ ಸರಕು ಪಾರಿವೋವುದು ಬೇಗ
ದಿವ್ಯಹೃದಯನ ಘಾಸಿಗೊಳಿಸುವುದು ಸಾವು
ಆ ದೂರಲೋಕದಿಂ ತಿರುಗಿ ಬಂದವರಿಲ್ಲ
“ಹೇಳಲ್ಲಿ ಹೇಗಿಹುದು ” ಎನೆ ಕೇಳಿ ನಾವು.

೩೮

ಶಿಲ್ಪಿ ಈಯುವನೆನಗೆ ವರ್ಣ, ಆಕಾರವನು
ನಸುನೀಳದೇಹ ಕೆಂದಾವರೆಯ ವದನ
ಇಂತೀ ಅಯೋಗ್ಯ ಪಾರ್ಥಿವಸುಖದ ನಿಲಯಮಂ
ಅವನೇಕೆ ಸಿಂಗರಿಸನೋ ನಾನು ಅರಿಯೆ.

೩೯

ಶಾನನರ್ಹಂ ತಪದ ಭುವಿ, ದೇಗುಲಕೆ ನಡೆಯೆ
ಆವವಸ್ತುಂ ಎನ್ನ ಸೃಜನೆಗಾಯ್ತು
ದೇವ ಬಲ್ಲಂ, ವಿಟನು ದರಬೇಸಿಯಂತೆ ಇಡೆ
ನಾಕದಾಶೆಯು ನರಕ ಭೀತಿಯಿಲ್ಲ.

೪೦

ಧೂಳಿ ದೂಸರದಲ್ಲಿ ಮಾನವರ ತುಳಿತದಡಿ
 ಕುರುಳುಗಲ್ಲಗಳಿಹವು ಅಳಿದ ಚೆಲುವೆಯರ
 ಆರನುನೆಯ ಗೋಡೆಯಾ ಇಟ್ಟಂಗಿಯೆಡೆಯಿಹುದು
 ಸುಲ್ತಾನನಾ ತಲೆ ವಜೀರನಾ ಬೆರಳು.

೪೧

ಟೈಗ್ರಿಸ್ ಮಹಾನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನ
 ಸನ್ಯಾಸಿಯೊಬ್ಬಗೆಂದಿತು ಅಸ್ತಿರುಂಡ :
 “ರಾಜಮುಕುಟವದಿತ್ತು ಒಮ್ಮೆ ಈ ತಿರದಲ್ಲಿ
 ಇದ್ದು ವರಸನ ಪ್ರಾತಿಯಥಟುಗಳೆ ಇಲ್ಲಿ ”

೪೨

ಕೊಡಲಿಯಿಂದೊಮ್ಮೆ ನಾ ಭುವಿಯ ತುಂಡನು ಹೊಡೆಯೆ
 ದುಃಖಪೂರಿತ ಕೂಗು ಕೇಳಿಸಿತು ಕಿವಿಗೆ
 “ಎಚ್ಚರಿಕೆ ! ಮಾನವನು ನೀನಾಗೆ ದಯೆದೋರು
 ನರನ ಕಣ್ಣಾರಿವಿ ತಲೆಗಳೆಲ್ಲ ಇಹನಿಲ್ಲಿ ”

೪೩

ನಾವು ಬಾರದ ಮುನ್ನ ಸಾಗಿದುವು ಹಗಲಿರುಳು
 ಆಕಾಶಗಳು ಸುತ್ತಿ ಉರುಳಿದುವು ಮತ್ತೆ
 ಎಚ್ಚರದಿ, ಮೃದುವಾಗಿ ನಡೆ ಧೂಳಿ ನೆಲದಲ್ಲಿ
 ಅದು ಒಮ್ಮೆ ಸುಂದರಿಯ ಕಣ್ಣು ಚೆಂಡು.

೪೪

ಜಗವೊಂದು ಹಳಿಸತ್ರ, ಹಗಲೊಮ್ಮೆ ಇರುಳೊಮ್ಮೆ
 ಅಳಿದವು ; ನೂರು ಜನ ಜಮಷೀದರಲ್ಲಿ
 ನೆಲಸಿದ್ದರದರೆದೆಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಅಂತೆಯೇ
 ಮಲಗಿದರು ನೂರು ಜನ ಬೆಹರಾಮರಲ್ಲಿ

೪೫

ಬಹಳ ಸೊಬಗಿನ ಬಟ್ಟೆಲದು ನರನ ತಲೆಬುರುಡೆ
ಮುದ್ದಿ ಕೃಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆ ಬಳಸುವುದು
ಆದರೇಂ ಜಗದ ಕುಂಬಾರನದ ಕೆಡಿಸುವನು
ತನ್ನ ಶಿಲ್ಪನ ತಾನೆ ಹೆಸರಳಿಸಿ ಮುರಿದು !

೪೬

ಕಳೆದ ಇರುಳಿನಲೊಮ್ಮೆ ಶಿಲೆಗೆ ಬೋಗುಣಿಯನ್ನ
ಅಪ್ಪಳಿಸಿದೆನು. ಕ್ರೂರ ಕಾರ್ಯವದು ದಿಟವು
ಆವರೂ ಹಿಗ್ಗಿದೆನು, ನುಡಿಯಿತದು ಇಂತು “ನೀ
ಅನ್ನೆ ಎನ್ನಂತೆ ; ನಾನಿದ್ದೆ ನಿನ್ನಂತೆ”

೪೭

ನನ್ನಂತೆ ಆ ಹೂಜಿ ನಲ್ಲನಾಗಿತ್ತೊಮ್ಮೆ
ನಲ್ಲಿಯಾ ಮೊಗ ನೋಡೆ ತೊಳಲುತಿತ್ತು
ಸುಂದರಿಯ ನಸುನೀಳ ದೇಹವನು ಬಳಸಿತ್ತು
ನೀಕಾಂಬ ಹೂಜಿಯಾ ಬಾಗಿರುವ ಹಿಡಿಯು

೪೮

ಮಿತವಾದ ಪಾನದಲಿ ಎಳ್ಳನಿತು ಸುಖವಿಲ್ಲ,
ಅಮಲೇರುವುದರಿಂದ ಭಾವಗಳು ನಿಂತು
ಮತಿಹೀನನನ್ನೆ, ಮಿತ ಅಮಿತಗಳ ಮಧ್ಯದಿಸೆ
ಯುಂಟದರೆ ದಾಸನಾ, ಅದೆ ಬಾಳು-ಕರ್ಮ.

೪೯

ಮಧುವ ಕುಡಿದೊಡೆ ನೀನು ಮತಿವಂತನಂತೆ-ಕುಡಿ
ಮಿತವಾಂತು, ಅಜ್ಞಾನದಲಿ ಮುಳುಗಬೇಡ
ರುದ್ರಮಧುವನ್ನೀಂಟಲವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದೊಡೆ
ಜನ ವಿರೋಧವ ಮಾತ್ರ ಗಳಿಸಬೇಡ.

೪೦

ಮೂಳ ದೂಸರದಲ್ಲಿ ಮಾನವರ ತುಳಿತದಡಿ
 ಕುರುಳುಗಲ್ಲಗಳಿಹವು ಅಳಿದ ಚೆಲುವೆಯರ
 ಆರಮನೆಯ ಗೋಡೆಯಾ ಇಟ್ಟಂಗಿಯೆಡೆಯಿಹುದು
 ಸುಲ್ತಾನನಾ ತಲೆ ವಜೀರನಾ ಬೆರಳು.

೪೧

ಟೈಗ್ರಿಸ್ ಮಹಾನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನ
 ಸನ್ಯಾಸಿಯೊಬ್ಬಗೆಂದಿತು ಅಸ್ತಿರುಂಡ :
 “ರಾಜಮುಕುಟವದಿತ್ತು ಒಮ್ಮೆ ಈ ತೀರದಲ್ಲಿ
 ಇದ್ದು ವರಸನ ಪ್ರಾತಿಯಧಟುಗಳೆ ಇಲ್ಲಿ ”

೪೨

ಕೊಡಲಿಯಿಂದೊಮ್ಮೆ ನಾ ಭುವಿಯ ತುಂಡನು ಹೊಡೆಯೆ
 ದುಃಖಪೂರಿತ ಕೂಗು ಕೇಳಿಸಿತು ಕಿವಿಗೆ
 “ಎಚ್ಚರಿಕೆ ! ಮಾನವನು ನೀನಾಗೆ ದಯೆದೋರು
 ನರನ ಕಣ್ಣಾಕಿವಿ ತಲೆಗಳೆಲ್ಲ ಇಹನಿಲ್ಲಿ ”

೪೩

ನಾವು ಬಾರದ ಮುನ್ನ ಸಾಗಿದುವು ಹಗಲಿರುಳು
 ಆಕಾಶಗಳು ಸುತ್ತಿ ಉರುಳಿದುವು ಮತ್ತೆ
 ಎಚ್ಚರದಿ, ಮೃದುವಾಗಿ ನಡೆ ಧೂಳಿ ನೆಲದಲ್ಲಿ
 ಅದು ಒಮ್ಮೆ ಸುಂದರಿಯ ಕಣ್ಣು ಚೆಂಡು.

೪೪

ಜಗವೊಂದು ಹಳೆಸತ್ಯ, ಹಗಲೊಮ್ಮೆ ಇರುಳೊಮ್ಮೆ
 ಅಳಿದವು ; ನೂರು ಜನ ಜಮುಷೀದರಿಲ್ಲಿ
 ನೆಲಸಿದ್ದ ರದರೆಡೆಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಅಂತೆಯೇ
 ಮಲಗಿದರು ನೂರು ಜನ ಬೆಹರಾಮರಿಲ್ಲಿ

೪೫

ಬಹಳ ಸೊಬಗಿನ ಬಟ್ಟೆಲದು ನರನ ತಲೆಬುರುಡೆ
ಮುದ್ದಿಕ್ಕಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆ ಬಳಸುವುದು
ಆದರೇಂ ಜಗದ ಕುಂಬಾರನದ ಕೆಡಿಸುವನು
ತನ್ನ ಶಿಲ್ಪನ ತಾನೆ ಹೆಸರಳಿಸಿ ಮುರಿದು !

೪೬

ಕಳೆದ ಇರುಳಿನಲೊಮ್ಮೆ ಶಿಲೆಗೆ ಬೋಗುಣಿಯನ್ನ
ಅಪ್ಪಳಿಸಿದೆನು. ಕ್ರೂರ ಕಾರ್ಯವದು ದಿಟವು
ಆದರೂ ಹಿಗ್ಗಿದೆನು, ನುಡಿಯಿತದು ಇಂತು “ನೀ
ಅವೈ ಎನ್ನಂತೆ ; ನಾನಿದ್ದೆ ನಿನ್ನಂತೆ”

೪೭

ನನ್ನಂತೆ ಆ ಹೂಜಿ ನಲ್ಲನಾಗತ್ತೊಮ್ಮೆ
ನಲ್ಲಿಯಾ ಮೊಗ ನೋಡೆ ತೊಳಲುತಿತ್ತು
ಸುಂದರಿಯ ನಸುನೀಳ ದೇಹವನು ಬಳಸಿತ್ತು
ನೀಕಾಂಬ ಹೂಜಿಯಾ ಬಾಗಿರುವ ಹಿಡಿಯು

೪೮

ಮಿತವಾದ ಪಾನದಲಿ ಎಳ್ಳನಿತು ಸುಖವಿಲ್ಲ,
ಅಮಲೇರುವುದರಿಂದ ಭಾವಗಳು ನಿಂತು
ಮತಿಹೀನನವೈ, ಮಿತ ಅಮಿತಗಳ ಮಧ್ಯದೇ
ಯುಂಟದರೆ ದಾಸನಾ, ಅದೆ ಬಾಳು-ಕರ್ಮ.

೪೯

ಮಧುವ ಕುಡಿದೊಡೆ ನೀನು ಮತಿವಂತನಂತೆ-ಕುಡಿ
ಮಿತವಾಂತು, ಅಜ್ಞಾನದಲಿ ಮುಳುಗಬೇಡ
ರುದ್ರಮಧುವನ್ನೀಂಟಲವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದೊಡೆ
ಜನ ವಿರೋಧನ ಮಾತ್ರ ಗಳಿಸಬೇಡ.

೫೦

ಮಧುವನ್ನು ಕುಡಿಯದೊಡೆ ಅದುವೊಂದು ಆಕ್ಷೇಪ
 ಕುಡಿದಡೊಳ್ಳಿಯ ಹೆಸರು ಅಳಿಸಿಹೋಗುವುದು
 ಸ್ವೇಚ್ಛಾವಿಹಾರಿ ದೊರೆ, ಯತಿಯು, ಕುಡಿಯಲುಬಡುದು ;
 ಇವರ ಬಳಗಕೆ ಸೇರದಿರೆ-ಕುಡಿಯಬೇಡ.

೫೧

ಸೂಳೆಗೆಂದನು ಯತಿಯು “ಕುಡಿದು ಕೆಟ್ಟೆ. ಕಳೆದೆ
 ನೀಚಪಾತ್ರನ ನಟನೆ ನಿನ್ನದೆಲ್ಲ.”
 ಕೇಳಿದಳು “ಕಾಂಬಂತೆ ನಾನಿಹೆನು ನೀನಿಹೆಯ
 ಯತಿರಾಜ ಮೂಡಿಹುದೆ ಶುಚಿಯು ಒಳಗೆ ”

ಕಾಲನಿಗೆ ಕಿವಿಮಾತು

ಓ, ಪ್ರಳಯರೌದ್ರ ಭಯಾನಕ ವಿಕೃತಮೂರ್ತಿ,
ಕೋಟಿ ಶತಸಹಸ್ರ ಶತಮಾನಗಳೆದೆಯ ಬಗಿದು
ರಕ್ತಖಂಡ ಮಾಂಸನನಗಿದಗಿದು ಮೊಗೆಮೊಗೆದು
ವಿಕ್ರಟಕೆ ಧೀಂಕಿಡುವ ನಿನ್ನ ಸೆಯದು ಹುಸಿಕೀರ್ತಿ !
ಮನೊ ದಿಗ್ವಿಗತದೊಳು ಬುದ್ಬದಿಸುವಾ ನಿನ್ನ
ತುಂಗೋತ್ತುಂಗ ಚಂಡಪ್ರಚಂಡ ರಕ್ತಮಾರ್ತಾಂಡ
ನಾಲಗೆಯೊಳು ತಿಮಿರಲಯವಾಯ್ತೆಮ್ಮ ಬಾಳ್ ! ಇತ್ತಂಡ--
ದಿರುಬಿನೊಳು ಜೀರ್ಣ ಜೀರ್ಣವೀ ವಿಶ್ವ, ಓ ಜನ್ನ !

ತ್ವರೆಯೊಳು ತೀರ್ಚು ತೀರ್ಚು ನಿನ್ನೀ ಕ್ಷುತ್ರಿಪಾಸೆಯ
ಸಮಯವಿಲ್ಲ - ಓಡು, ಬರುತಿಹೆನದೊ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ !
ಹೃತ್ಯಮಲ ರಂಗದೊಳು ನವಸೃಷ್ಟಿ ಅವನಾಶಯ ..
ಇದನರಿದು ಮುಂದಾಗು, ಮರ್ಯಾದೆಯದು ಲೋಕಧರ್ಮ !
ಇಲ್ಲದೊಡಾ ಜಗದ್ಭರಿತ ಲೋಕಮಿತ್ರನ ನೇತ್ರ
ದಿಟ್ಟೆಯೊಳ್ ಸುಟ್ಟು ಭಸ್ಮವಾಗುವುದು ನಿನ್ನ ಗಾತ್ರ !

ಸಮರ್ಪಣೆ

ನಮ್ಮಮ್ಮ ಶಾರದೆಯೆ
ವಾಣಿ ಜಗನ್ನೋಹಿನಿಯೆ

೧

ಎದೆಯೆದೆಯೆ ನಂದನದಿ
ವಿಧವಿಧದ ಸೌರಭದಿ
ತುಂಬಿರುವ ಕಂಪುಡಿಗೆ
ತಂದಿಹೆವು ನಿನ್ನೆಡೆಗೆ

೨

ನೀನೊರೆದ ರಾಗಗಳ
ನೀನುಡಿದ ಭಾವಗಳ
ನೆಯ್ದಿಹೆವು ನೂತನದಿ
ನೆಯ್ಯೆಯ ನವಲೃದಿ

೩

ಸುಖದುಃಖವನೆ ಕುಡಿದು
ಬೆಳಗು ಸಂಜೆಯ ಕಡೆದು
ಕೊಳಲಮಾಡಿ ತಂದೆವು
ನುಡಿಸಿ ಹೇಳು, ಚೆಂದವೆ ?

೪

ಬುವಿಯೆಲ್ಲ ಮಧುವಾಗಿ
ಸುಮದಂತೆ ನಯವಾಗಿ
ಹೊಸಹುಟ್ಟು ಬರಲೆಂದು
ಜೀನು ಕಟ್ಟಿಹೆವೆಂದು

ಕವಿಗಳ ಪರಿಚಯ

೧. ಪಾಟೀಲ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ

ಬೆಳಗಾವಿಯ ಲಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು. ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಮುಖ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಇವರ ಲೇಖನಗಳು ಇವರ ಸುಪ್ರಚೀತನದ ಪ್ರತೀಕಗಳಾಗಿವೆ. ಗಂಡು ಗದ್ಯಶೈಲಿಯನ್ನು ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕವಿ ರವೀಂದ್ರರ ಹಲವು ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಮೂರ್ನಿಕವಾಗಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರ ಪರವಾಗಿ ಸತ್ಯ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಕವಿತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾ “ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಭಾವವಿದೆ. ಉಪನೆ ಇದೆ. ಕವಿ ಅನುಭವಿಸುವ ಸುಖದುಃಖದ ಎಲ್ಲ ನಲಿವು, ನೋವನ್ನು ನಾನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಮಾರಾಗಿ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕವಿಗಳಲ್ಲ—ಆಗ ಲಾರರು. ಅವರಂತೆಯೇ ನಾನೂ! Where there is a heaven above and an earth below, there is the poet in his place. But what is wanted is a ‘SEEING EYE and a SPEAKING TONGUE’ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಆ ನೋಡುವ ಕಣ್ಣೇನೋ ಇದೆ—ಆದರೆ ಆಡುವ ನಾಲಗೆ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲ.” ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವ ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ‘ಇದೆ’ ಯೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಮೂರು ಕವಿತೆಗಳೇ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿವೆ.

೨. ಕುಮಾರ ವೆಂಕಣ್ಣ

‘ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸ’ ತತ್ತ್ವದ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಬೇಕಾದರೆ ವೆಂಕಣ್ಣನವರನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಇವರ ದುಡಿನೆಗೆ ದಿನದ ಇಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆ ಸಾಲದು. ‘ಭಾರತ ಶಕ್ತಿ’ ಯೆಂಬ ಉಜ್ವಲ ಗೀತಾನಾಟಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ೧೫-೧೬ ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವ. ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ‘ಚಿತ್ರಾ’ ಎನ್ನುವ ಕಲಾ ಪತ್ರಿಕೆ

ಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ನಡೆಸಿದರು. ೧೯೩೭ರ ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಕ್ಕಳ ಕೂಟವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ನೂರಾರು ಕತೆ - ಕವನಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. 'ಕಂಠೀರವ' ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 'ವಿಶ್ವಕರ್ನಾಟಕ'ದ ಉಪ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದರು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೇರಳದ ಕಲಾಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಗೋಪೀನಾಥರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ನೃತ್ಯಗಳನ್ನಭ್ಯಸಿಸಿ 'ನಾಟ್ಯಚಾರ್ಯ' ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 'ಜನತಾ ಸಾಹಿತ್ಯ'ದ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ರಾಜಕೀಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ 'ಶೀನವನ ಕೂಲಿ' ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರ ಸಂಘದಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಇವರು ಮಂಗಳೂರಿನ ನಿತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಕೆಲವು ಶ್ರಮಜೀವಿಗಳ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸೊಗಸಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವೃತ್ತಿಯೂ, ಅದು ಪರ ರಕ್ಷೋಪಜೀವಿಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಸಮಾನ ಗೌರವಾರ್ಹವಾದುದು ಎಂಬುದೇ ಕವಿತೆಗಳ ಮುಖ್ಯ ತತ್ವ.

೩. ಎಸ್. ಅನಂತನಾರಾಯಣ

ಮೈಸೂರಿನ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರು. ಗದ್ಯವದ್ಯಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಸುರಿತ ಕೈ. ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ರಜತೋತ್ಸವ ಪದಕ ಇವರ 'ಬಾಡದ ಹೂ' ಕವಿತೆಗೆ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ದೊರೆಯಿತು. ಚೀನಾದ ಮೇಲೆ 'ಆಜೀಯ ಚೀನಾ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರ್ಲ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಮಹಾಪುರುಷನ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕತೆ, ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪು 'ಅಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ಹೊರಿಸಿ' 'ಕವಿ ಮಿತ್ರ'ರು ಬರೆದಿರುವ 'ಕಾವ್ಯಾಲಾಪ'ಕ್ಕೆ ಉತ್ತರರೂಪವಾಗಿ 'ವ್ಯರ್ಥಾಲಾಪ' ವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

೪. ಕಾವ್ಯಾನಂದ

ಹೃದರಾಬಾದಿನ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರು. ಅಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನೂ ಸಾಹಿತ್ಯಸೇವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನೂ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಕವಿತೆಗಳು 'ಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ'ದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಉರ್ಮ, ಫಾರಸಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯಾನಂದರಿಗೆ ಪರಿಶ್ರಮವಿದೆ. ಸತ್ಯ - ಆಗ್ರಹದಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿರುವ ಇವರ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಜ್ವಲ ದೇಶಾಭಿಮಾನ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

೫. ಅರ್ಚಿ ನೆಂಕಟೇಶ

ಕವಿ, ಕವಿತೆ, ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಚಕರದು ನುರಿತ ಕೈ. ಹಳೆಯ ಭಂದಸ್ಸು, ಹೊಸ ಭಂದಸ್ಸು ಇವೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಲಲಿತವಾಗಿ ಕವನ ಬರೆಯುವ ಶಕ್ತಿ ಅರ್ಚಕರಿಗೆ ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಸೊಗಸಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನೂ ಇವರು ಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ನುರಿತ ಕೈ. ಕೆಲವು ಪುಟ್ಟಮಕ್ಕಳ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ರಸಖುಷಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಇವರ 'ಅದಕಂತ್ಯ ತನನನ್ಯ ಹಾಡೋಣ' ಕವಿತೆ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಸಾಗರದ ಒಂದು ಅಣಿಮುತ್ತು. ಬೆಂಗಳೂರು ಏರ್ ಕ್ರಾಫ್ಟ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ ಕವಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಪಟ್ಟ ಪಾಡನ್ನು ನೆನೆದು, ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕಹಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಲೋಕಕ್ಕೆ ನಗೆಮೊಗವನ್ನು ತೋರಿ, ನಗೆಯ ನಿರ್ಮಲ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಸಾರುವ ಸ್ಥೈರ್ಯ, ಆಶಾವಾದ ಈ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದೆ. 'ಬಾಳು ಬೇವು, ಅದನ್ನು ಬೆಲ್ಲವನ್ನಾಗಿ ಸೋಣ' ಎಂಬ ಧೀಶಕ್ತಿ ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾಗಿದೆ. ಇವರ 'ದುರಂತ ಚಿತ್ರಗಳು' ಎಂಬ ಕತಾಸಂಗ್ರಹ ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರ ಸಂಘದಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

೬. ದೇಸಾಯಿ ದತ್ತಮೂರ್ತಿ

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಶ್ರಮಜೀವಿ ಲೇಖಕರು. ಕೆಲವು ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವರ ಕವಿತೆಗಳು ಅಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಸುಭಗವಾದ ಶೈಲಿ. ಇವರ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಗತಿಕ ಮನೋಭಾವ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಡಮೂಡಿದೆ. ಗ್ರಂಥಸ್ಥ

ಶೈಲಿಯಲ್ಲದೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಗ್ರಾಮಶೈಲಿಯಲ್ಲಿಯೂ ದತ್ತ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಸುಂದರವಾಗಿ ಬರೆಯಬಲ್ಲರು. ಇವರ ಕವಿತೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಕೆಲವು ಗೆಳೆಯರು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದಾಗಿ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ನಾವೀಗಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಸ್ವಾಗತ ಬಯಸುತ್ತೇವೆ.

೬. ವಿ. ಜಿ. ಭಟ್ಟ

ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾಹಿತಿಗಳು. ಕೊಲ್ಲಾಪುರದ ಲಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಒಲುಮೆ ಕವಿತೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಅಡುಂಬೊಲವಾದ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಹಿತಿಗಳು ಬರದಿರುವುದು ಕನ್ನಡಿಗರ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ. ಭಟ್ಟರು ಆ ಕೊರತೆಯನ್ನು ತುಂಬುತ್ತಾರೆಂದು ನಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆ.

೭. ಅ. ಸೋಗಾಲ

ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸೋಗಾಲರು ಸುತರಾಂ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ವಾದಿಗಳು. ಸಬಲ ಗದ್ಯಶೈಲಿ ಇವರಿಗೆ ಕರತಲಾಮೂಲಕ. ಬೇಗಲೂರಿನ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ 'ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಗಾರ್ಕ್ಸ್' ಗ್ರಂಥ ಓದಿದವರಿಗೆ ಸೋಗಾಲರು ಚಿರಪರಿಚಿತರು.

೮. ಜೋಗೇಶ್ವರ ಪಾಂಡುರಂಗರಾಯ

ಹಾವೇರಿಯ ಪ್ರೌಢವಿದ್ಯಾಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. 'ಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ' ದಲ್ಲಿ ಇವರು ಬರೆದ ರಾಮಾಯಣದ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಲೇಖನಗಳು ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದವು. ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಮನೋಭಾವ ಪಾಂಡುರಂಗರಾಯರದು. ಜೀವನವೂ ಕ್ರಾಂತಿಮಯ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಾಧಾರಣ ಪರಿಶ್ರಮ. ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲೇಖಕರೆಂದು ರಾಯರಿಗೆ ಖ್ಯಾತಿ. ಇವರ ಲೇಖನಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮರಾಠಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೊಂದು ಹಬ್ಬದೂಟ.

೧೦. ಕೆ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ

ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರು. ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಲಾ'ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಚ್ಚಿನ ಕನ್ನಡಿಗರು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಂದೋಲನದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಸಲ ಕಾರಾಗಾರವಾಸವನ್ನು ನುಭವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನೇ ಹಲವು ಸುಂದರ ಸಣ್ಣ ಕಥೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಇವರ ಒಂದು ಪತ್ರದ ಕೆಳಗಿನ ಸಾಲುಗಳೇ ಸಾಕ್ಷಿ: “ನಮಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವುದು ಸೌಜನ್ಯವಲ್ಲ, ಮೌನವಲ್ಲ, ಶಾಂತಿಯಲ್ಲ, ಬೇಕು ನಮಗೆ ಕೆಚ್ಚು. ಈ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಹುಟ್ಟುಸುತ್ತುವೇ ಎನ್ನುವಂಥಾದ್ದು ಬೇಕು ನಮಗೆ ಉದ್ಧಟತನ: ನೀಚ ಪ್ರೀಮಂತರ ಕೊಬ್ಬು ಕರಗಿಸುತ್ತೇನೆನ್ನುವ ಸೊಕ್ಕು ಬೇಕು: ಪರರಾಳ್ವಿಕೆಗೆ ನಾಣಿಯೆಂಬ, ಆದಕಾರಣ ಈಗಿನ ಯುವಕರಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ಉದ್ಧಟತನವಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಚಿವುಟಿ ಹೇಡಿಗಳನ್ನಾಗಿಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದೇ ನನ್ನ ಭಾವನೆ. (ಹಿರಿಯರೇ ಗಮನಿಸಿ— ಸಂ.) .... ಈ ಕೆಚ್ಚು, ಈ ಸೊಕ್ಕು, ಈ ಉದ್ಧಟತನ ನನ್ನ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಒಂದೆಡೆ ಧನಿಕರಿಂದ ದರಿದ್ರರಿಗಾಗುತ್ತಿರುವ ಅನ್ಯಾಯ, ಅವಮಾನವನ್ನು ನೋಡಿ ಕಣ್ಣೀರು ಕರೆದರೆ, ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ‘ರೋಷಾಹಿ ಹೆಡೆಯೆತ್ತಿ ಭೋರ್ಗರೆವುದಳಲಿಂದಿ ಹೊತ್ತ ಭೂಮಿಯ ಬಿಸುಡಿಬಿಡುವೆನೆಂಬಂತೆ’ ಆಗ ಕ್ರಾಂತಿ ಕ್ರಾಂತಿ ಎಂದು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತೇನೆ.....ಈ ಮೂರು ಕವಿತೆಗಳು ಬಂಗಾಳದ ಬರಗಾಲ ಅತ್ಯಂತ ಭೀಕರಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಬರೆದವು. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸತ್ತವರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕಂಡು ‘ಎದೆ ಜಲ್’ ಎನ್ನುತ್ತಿತ್ತು. ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತವರ ಚಿತ್ರ ನೋಡಿ ಕರುಳು ಕಿವುಚುತ್ತಿತ್ತು. ಅಯ್ಯೋ ಎನ್ನುವಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ನನಗೆ ‘ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟಿ’ ‘ಕಲಕತ್ತೆಯ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ’ ‘ಕಂಗಾಲ ಬಂಗಾಲ’ ‘ಬರದ ಮಾರಿ’ ಎನ್ನುವಂತಹ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಬರೆಯುವ ಮನಸ್ಸಾಗಲಿಲ್ಲ.....ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿ ಹಾಗೆ ಹೀಗೆ ಎಂದರೆ ಬಂದದ್ದೇನು? ದುರ್ದಮನೀಯ, ಭೀಕರ ಎಂದು ನೂರು ಗುಣನಾಮಗಳಿಂದ ವರ್ಣಿಸಿದರೆ ಬರುವುದೇನು? ಆ ಭೀಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾರಣವೇನು? ಎಂದು

ಕಂಡು ಬೇರಿಗೆ ಬೆಂಕಿಯಿಟ್ಟರೆ ಮರ ತಾನಾಗಿಯೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಳುಹಿಸುವ ಮೂರು ಕವನಗಳು ಬಂಗಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾದರೂ ಬಂಗಾಲದ ಹೆಸರಿಲ್ಲ! ಬಂಗಾಲದ ಹೆಸರು ತಂದು ಬಿಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಮಡಿವಂತರು ಇದು 'ಪ್ರಚಾರಕ ಸಾಹಿತ್ಯ' 'ಅಲ್ಪಾಯು' 'ಚಿರಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಮೂಗು ಮುರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಕವನಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಂಗಾಲ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಬಂಡಸಾಳಗಾರರ ಅಲ್ಪಕೆ, ಧನಿಕರ ಲಾಭ ಬಡಕತನ, ಅವರ ನಿರ್ಲಜ್ಜ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಕವಿತೆಗಳು ಯಾವ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕಾದರೂ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಕಾಣುವುದನ್ನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸುವುದರಿಂದ 'ಅಯ್ಯೋ' ಎನ್ನುವ ಉದ್ಗಾರವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಬಹುದು. ಅವರೆದೆಯನ್ನು ತಳಮಳಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಆ ಭೀಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾರಣವೇನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಪರಿಹಾರ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತಮ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ."

೧೧. ಈಶ್ವರ ಸಣಕೆಲ್ಲ

ಬೆಳಗಾಂವಿಯ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರು. ಉತ್ತಮ ಕವಿಗಳು. ಬಾಳದಳ್ಳುರಿಯ ಅನುಭವ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಇವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಇವರ ಮೊದಲಿನ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮವಾದ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಕ್ರಾಂತಿವಾದ ಎತ್ತಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಗದ್ಯಸದ್ಯಗಳಿರಣೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇವರ ಶೈಲಿ ಸುರಿತಿದೆ.

೧೨. ಡಿ. ಎಸ್. ಕರ್ಕಿ

ಬೆಳಗಾಂವಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯ 'ಕಿರಿಯರ ಬಳಗ'ದ ಆಧಾರಸ್ಥಂಭರಾಗಿ ಕಿರಿಯರಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಭಿರುಚಿಯ ಪ್ರಸಾರವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೂ ಆಡಂಬರಕ್ಕೆ ಹೋಗದ ಕರ್ಕಿಯವರು ಸರಳ ಸೌಜನ್ಯತೆಯ ಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಉತ್ತಮ

ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಬಳಗದಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ 'ಮಂಜಿ' ಕವಿತಾ ಸಂಗ್ರಹವೂ, 'ತಿರುಗಣಿ' ಕತಾಸಂಗ್ರಹವೂ ಕರ್ಕಿಯವರ ಮಡಿಮೆಯ ಫಲ.

೧೩. ಎಸ್. ಡಿ. ಇಂಚಲ

ಬೆಳಗಾಂವಿಯ 'ಕಿರಿಯರ ಬಳಗ'ದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಉತ್ಸಾಹಿ ಕಾರ್ಯ ಕರ್ತರು ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತಿಗಳು. ಇವರ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಓಜಸ್ಸಿದೆ, ಠಸಸ್ಸಿದೆ ಯಿದೆ.

—:—

ಕೆಲವು ಗ್ರಾನ್ಥಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥ

ಪುಟ.

೧೪. ಬಾಲ್ದಿ = ಬಕೆಟ್.

೧೫. ಸ್ಯಾಬರೆ = ಸಾಹೇಬರೆ ; ಸೈಗಳೆ, ಪ್ರಭುಗಳೆ = ಮಂಗಳೂರು ಕಡೆಯ ಸಾಡಸಾರಸ್ವತರಲ್ಲಿನ ಹೆಸರು ಸೂಚಕ. ರೈಗಳೆ = ಭಂಟ ಸಮಾಜವರ ಹೆಸರು.

೨೩. “ ಮೈಂದ = ಮುದರ ” ಮೊದಲೊಂದು ನಾಲ್ಕುಸಾಲು—ಹರಿ ಜನರ ಹೆಸರುಗಳು.

ಡಂ, ಕ, ಡ, ಢ, ಣ—ಈ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೇ ಸಾಲು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ. ಅದನ್ನು “ ಅತ್ತಲಿತ್ತ ಕೈ ಕುಲುಕಿಸಿ ”—ಕೂಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೨೪. ದಟ್ಟಿಗೆ = ಹೊಲೆಯರ ಗುಡಿಸಲು.

೫೧. ಅದಕಂತ = ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ, ಅಂತೆಯೆ.

ಕೂಡುವ = ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ, ಸುಮ್ಮನಿರುವ.

೫೨. ನುರಸ್ಯಾವು = ಮೆರೆಯಿಸಬಹುದು. ಅತ್ತಂತ್ತ = ಅಭದ್ರ.

೫೩. ಎದೆಗುದಿ = ಅಂಜಿಕೆ.

ವಜ್ಜೇನ = ಭಾರವೇನೇ ?

ಬೆಂಡು ಬೆತ್ತಾಸ = ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆಯಿಂದ ತಯಾರಿಸುವ ಒಂದು ತಿನಿಸು.

೬೧. ಅಮ್ಮಾನ್ = ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ

ಖರೆ = ನಿಜ, ಸತ್ಯ.

೬೩. ಹರಸದ = ಹರುಷವ

ಕಮರಿಸ್ = ಕಮರಿಸು, ಒಣಗಿಸು

ನೀರಾಸ್ = ನಿರಾಲಿ

೬೪. ನೆಪ್ಪು = ನೆನಪು

ತಾಕತ್ = ಶಕ್ತಿ

೬. ನೆ. ಕೃಷ್ಣರಾಯರ ಗ್ರಂಥಗಳು

ಕಾದಂಬರಿ

- * ಜೀವನಯಾತ್ರೆ
ಉದಯರಾಗ
ಸಂಧ್ಯಾರಾಗ
* ಮಂಗಳಸೂತ್ರ
ನಟ ಸಾರ್ವಭೌಮ

ಕಥೆ

- * ಮಿಂಚು
- * ಕಿಡಿ
- * ಜಾತಿಹೀನನ ಮನೆಯ ಜ್ಯೋತಿ
- * ಕಾಮನ ಸೋಲು
ಪಾಪ-ಪುಣ್ಯ

ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ

- * ಬಸವಣ್ಣನವರ ಅಮೃತವಾಣಿ
ಸ್ವಾಮಿ ವಿನೇಕಾನಂದ

ಸಂಪಾದಿತ

ನುರುಳು ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಕಾವ್ಯ

ಪ್ರಬಂಧ

- * ವೀರಶೈವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ
ಹೊಸ ಹುಟ್ಟು
ರಾಜಾ ರವಿವರ್ಮ
ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಜೀವನ

ನ್ಯಾಟಿಕೆ

- * ಮದುವೆಯೋ - ಮನೆ ಹಾಳೋ

* ಅಹುತಿ

- * ಅದದ್ದೇನು
- * ಗೋಮುಖ ನ್ಯಾಘ್ರ
ಎರಡು ನಾಟಕಗಳು
ಬಣ್ಣದ ಬೀಸಣಿಗೆ

ಸಂಕಲನ

- * ಪ್ರಣಯ ಗೀತೆಗಳು
- * ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲು
ಭಾರತೀಯ ಕಥಾಸಾಹಿತ್ಯ
ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯ
ರಸಯುಕ್ತಿ

ಇತರ

ನನ್ನನ್ನು ನಾನೇ ಕಂಡೆ

ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ

ಭಗವದ್ಗೀತಾರ್ಥಸಾರ (ಸಂಪಾದಿತ)
ಕರುಣಿನ ಕೂಗು (ಕಾದಂಬರಿ)
ಮಹಾದೇವಿಯಕ್ಕನ ಮುಕ್ತವಾಣಿ (ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ)
ಯುಗಪುರುಷ ಲೆನಿನ್ (ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ)

KANNADA POETRY - THEN AND NOW (A Study)
SHORT STORIES
LIFE AND TEACHINGS OF BASAVESWARA.
LIFE AND TEACHINGS OF ALLAMA PRABHU
OMAR KHAYYAM (A Study)

* ಪ್ರತಿಗಳು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಪ್ರಕಟನೆಗಳು

೧. ಭಾರತೀಯ ಕಥಾಸಾಹಿತ್ಯ (ಕಾಮನಬಿಲ್ಲು ಭಾಗ ೨) : ಸಂ. ಅ. ನ. ಕೃ.
೨. ಮರುಳಸಿದ್ಧಿ ಕಾಷ್ಠ : ಸಂ. ಅ.ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ
೩. ರಸಯುಷಿ (ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಕಾವ್ಯಸಂಗ್ರಹ) : ಸಂ. ಅ.ನ. ಕೃಷ್ಣಕಾಡು
೪. ಮ್ಯಾಕ್ಸಿಂ ಗಾರ್ಕಿ (ಜೀವನ, ಕೃತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಚಯ) : ಸಂ. ಅ.ನ. ಕೃ.
೫. ತಲೆಹರಟೆ : ನಾಡಿಗೇರ ಕೃಷ್ಣರಾಯ
೬. ನನ್ನನ್ನು ನಾನು ಕಂಡೆ : ಅ.ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ
೭. ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಸಂ. ಅ.ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ
೮. ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರ ಅಮೃತನಾಣಿ : ಅ.ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ
೯. ಪಾಪ ಪುಣ್ಯ (ಸಣ್ಣ ಕಥೆಗಳು) : ಅ.ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ
೧೦. ಕರ್ನಾಟಕ ಗತವೈಭವ : ಅಲೂರ ನೆಂಕಟರಾಯರು
೧೧. ಕರ್ನಾಟಕ ವೀರರತ್ನಗಳು : ಅಲೂರ ನೆಂಕಟರಾಯರು
೧೨. ಅಶಾಂತಿಪರ್ವ : ಆನಂದಕಂದ
೧೩. ಪಂಥ್ಯಾರಾಗ : ಅ.ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ
೧೪. ತಮಿಳು ಕಥೆಗಳು : ಸಂ. ಸಿದ್ದವನಹಳ್ಳಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ
೧೫. ತೆಲುಗು ಕಥೆಗಳು : ಸಂ. ಸಿದ್ದವನಹಳ್ಳಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ
೧೬. ಅಸಾಮಿ ಕಥೆಗಳು : ಸಂ. ಸಿದ್ದವನಹಳ್ಳಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ
೧೭. ಎರಡು ನಾಟಕಗಳು : ಅ.ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ
೧೮. ಅಭಿನವ ಪಂಪ : ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ, ಧಾರವಾಡ
೧೯. ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಜೀವನ : ಅ.ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಂಡಳಿ
ಧಾರವಾಡ

ಮುಂದಿನ ನಿಯೋಜನೆ

ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲು (ಭಾಗ ೩) ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರೀಲೇಖಿಕೆಯರ ಕಥಾ ಸಂಗ್ರಹ. ೨೪ ಕಥೆಗಳು. ವ್ಯಕ್ತಿ ಪರಿಚಯ, ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ ಸುದೀರ್ಘ ಮುನ್ನುಡಿ.

ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲು (ಭಾಗ ೪) ಕರ್ನಾಟಕದ ಲೇಖಕರ ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ. ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ೨೪ ಕಥೆಗಾರರ ಕಥೆಗಳು, ಪರಿಚಯ, ವಿಮರ್ಶೆ, ಮುನ್ನುಡಿ.

ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲು (ಭಾಗ ೫) ರಷ್ಯಾದ ಕಥಾಸಾಹಿತ್ಯ. ಕ್ರಾಂತಿಪೂರ್ವದ ಮತ್ತು ಕ್ರಾಂತಿಯಾನಂತರ ಬಂದ ರಷ್ಯಾದ ಕಥೆಗಾರರ ೨೪ ಕಥೆಗಳು. ಪರಿಚಯ, ವಿಮರ್ಶೆ, ರಷ್ಯಾದ ಕಥಾಸಾಹಿತ್ಯಚರಿತ್ರೆ ಗಳೊಡನೆ.

ಶಾಯಿಯ ಕರುಳು : ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯರ ಹೊಸ ಕಾದಂಬರಿ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೋಭಾವದ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಕ್ಷ- ಕಿರಣ.

ಹೊಗೆ - ಧೂಳು : ಕೆ. ನಾಗೇಶರಾಯ. ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಕೆಲಸಗಾರರ ನಿಜಜೀವನವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಕಾದಂಬರಿ.

ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಾಲೆ : ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯರ ಹೊಸ ೧೨ ಕಥೆಗಳು.

KANNADA POETRY - THEN AND NOW : A.N. Krishna Rao.

A critical review of the development of Poetry in Kannada. The writer analyses the works of all masters in the Kannada Poetic realm and indicates the new trend.

OMAR KHAYYAM - A. N. Krishna Rao

The much - maligned Philosopher poet vindicated. A rational approach to the works of Omar Khayyam.

SHORT STORIES : A. N. Krishna Rao

A choice selection of the author's short stories selected and translated from the Original Kannada.

LIFE AND TEACHINGS OF SRI BASAVESWARA : A. N. K.

A full-length Biography of the Great Saint and rebel who sponsored a Proletarian revolution in Karnataka during the twelfth century. Copious excerpts from his teachings admirably translated.

